

Birgittaleden

Birgittaleden

*Söderköping - Gårdeby - Askeby
Linköping - Vreta kloster - Borensberg
Ulvåsa/Birgittas udde - Motala - Vadstena*

PILGRIMSPASS
Birgittaleden

I Faderns och Sonens och den Heliga Andens namn
intygar undertecknad att

.....
är på pilgrimsfärd och i dag den/..... 20.....
påbörjar sin vandring på Birgittaleden till Vadstena.

Jag ber er att för Kristi kärleks skull mottaga och förse denna pilgrim med
det nödvändiga under färden.

Vi innesluter denna pilgrim och alla som han/hon möter på vägen
i våra förböner och önskar er alla

PAX ET BONUM!
Frid och allt gott!

.....
präst/diakon/församlingsmedarbetare

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig
att vandra den*

Heliga Birgittas bön är alla pilgrimers bön

PLATS FÖR STÄMPLAR PÅ BIRGITTALEDEN

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

Peregrinus skriftserie ges ut av Pigrimscentrum i Vadstena. I skriftserien har utgivits:

- 1 Pilgrim och fältarbetare. Hans-Erik Lindström. Artos och Norma, 2008.
- 2 Pilgrimsvandra på Klosterleden. Artos, 2008.
- 3 Inre och yttre vandring. Sanna och Hans-Erik Lindström. Pilgrimscentrum 2009.
- 4 The Pilgrim Way to Vadstena. Artos, 2010.
- 5 Der Pilgerweg nach Vadstena. Artos, 2010.
- 6 Pilgrimens tidegård. Femte reviderade upplagan. Tomas Wettermark, red. Artos, 2010.
- 7 Pilgrimsvandra på Klosterleden till Vadstena. Andra reviderade upplagan. Artos, 2010.
- 8 Ta emot och ge. Ny rev upplaga. Tomas Wettermark. Pilgrimscentrum, 2011.
- 9 Tankegångar om pilgrimsteologi. Artos, 2011.
- 10 Bön, vision, skapande i Herrens vingård. Ingemar Hagerfors, red. Artos, 2011.
- 11 Pilgrimens tidegård. Sjätte reviderade upplagan, 2012.
- 12 Vägar, mål och fotavtryck, 2012.
- 13 Pilgrimens tidegård. Sjunde reviderade upplaga, 2013.
- 14 "... mer än att gå." 2013.
- 15 Birgittaleden, 2014.
- 16 Vägen till San Damiano. Therese Arrhov, 2015.
- 17 Birgittaleden, 2016.
- 18 Pax et bonum. Pilgrimsfärden till Assisi 2015.
- 19 Blommor, böner och stigar. Dikter. Elin Maria Nicklasson, 2015.
- 20 Hälsningens och närvarons betydelse, 2016.
- 21 Birgittaleden, 2017

© Pilgrimscentrum i Vadstena, Linköpings stift, 2017

© Utdrag ur Vägkartan, Lantmäteriet

Omslagsbild: Kalkmålning från 1514 i Hargs kyrka, Uppland. Birgitta, Katarina och troligen Birger på pilgrimsfärd. Foto: Arto Tanskanen, Frösåkers församling

ISBN 978-91-981919-7-4

Tryckt med bidrag från Samfundet Pro Fide et Christianismo
(kyrkoherde Nils Henrikssons stiftelse)

Birgittamärket

Denna pilgrimssymbol är formgiven av Gunnar Grantinger. Symbolen förenar det vita pilgrimskorsen med Kristi fem röda sårmarken och ett blått Hans-kors på gyllene helhetscirkel.

9	<i>Tack</i>
13	<i>Välkommen till Birgittaleden</i>
15	<i>Pilgrimsvandra på Birgittaleden till Vadstena</i>
17	<i>Pilgrimer och profeter i samtiden</i>
21	<i>Ekarna berättar</i>
27	<i>Etapp Söderköping - Gårdeby</i>
35	<i>Etapp Gårdeby - Askeby</i>
39	<i>Etapp Askeby - Linköping</i>
50	<i>Glädjens krona</i>
55	<i>Etapp Linköping - Vreta kloster</i>
65	<i>Etapp Vreta kloster - Borensberg</i>
71	<i>Etapp Borensberg - Motala</i>
85	<i>Etapp Motala - Vadstena</i>
91	<i>Vadstena</i>
107	<i>Pilgrimsmässa</i>
111	<i>Birgitta meditationer</i>
127	<i>Laudes</i>
135	<i>Completorium</i>
141	<i>Psalterium</i>
155	<i>Sånger</i>
158	<i>Bön vid vandringens början</i>
159	<i>Bön vid rastplatser under dagen</i>
160	<i>Bön vid vandringens mål</i>
161	<i>Om Birgittaleden:</i>
	<i>Resa till Birgittaleden</i>
	<i>Hitta på Birgittaleden</i>

- 161 *Framkomlighet*
Pilgrims-certifikat
Besöka kyrkorna
Mat och vatten
- 162 *Toaletter*
Övernattning
- 163 *Länkar till församlingar längs Birgittaleden*
- 164 *Göta kanal*
Sancta Birgitta Klostermuseum, Vadstena
Boktips
Mer information om Birgittaleden och Pilgrimsliv
- 165 *Medverkande - text och foto*
- 166 *Mina anteckningar*

Denna bok om Birgittaleden från Söderköping till Vadstena har tillkommit tack vare medverkan från medarbetare i församlingarna längs med pilgrimsleden. De har skrivit böner, meditationer och informationstexter som ger pilgrimen på vägen ett mottagande och ord att ta till sig. Det är ju inte alltid så att någon från församlingen finns i kyrkan när pilgrimen kommer förbi. På det här viset finns det ändå alltid något för vandraren att få ta emot och bära vidare.

Flera texter är utformade med personligt tilltal. Vi har ändå valt att inte sätta ut namnet på författaren i anslutning till texten. I slutet av boken finns en förteckning över de som medverkat med text och bild.

Fotograferna Henrik Wannfors och Arto Tanskanen har bidragit med bilder på kalkmålningar i Tensta och Hargs kyrkor i Uppland.

Pilgrimscentrum i Vadstena tackar varmt alla som medverkat!

Pax et bonum!

Frid och allt gott!

Med Människan är det så:

Hon är en enhet av kropp, själ och ande - enhet som inte går att skilja åt.

Med Gud är det så:

En enhet, Treenighet, av Fadern, Sonen och den helige Ande - enhet som inte går att skilja åt.

Med Skapelsen är det så:

Den är en enhet, en helhet där allting - inklusive vi människor - är en del av det andra, allting är beroende. Det kan vi inte ändra på.

Med Kyrkan är det så:

En enhet i Kristus, som inte går att splittra även om vi tycks försöka.

Kroppen, vinträdet och det andliga husbygget.

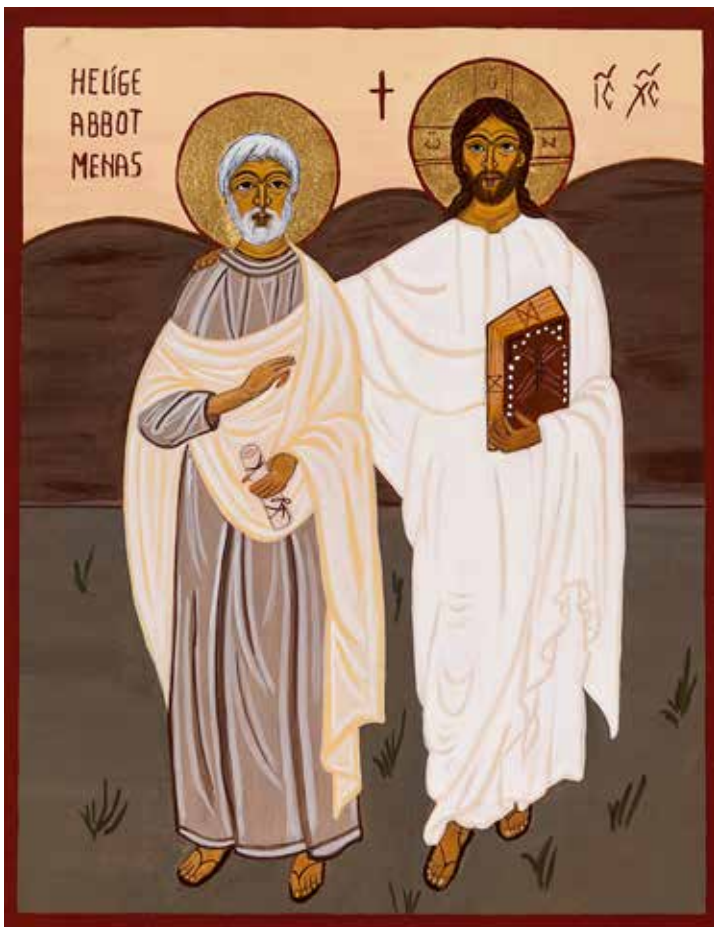
Vad händer med oss när vi får ansvar för något?

Vi tror att vi vet, men gör vi det?

Vi tror att vi sitter inne med sanningen - men den finns väl bara i helheten?

I enheten.

Med, inte emot.

Kära Pilgrim!
 Må Herren välsigna dig!
 Må Herren visa dig vägen!
 Må Herren låta dig finna
 det du gett dig ut att söka!
 Må Herren leda dig fram till målet!
 I Faderns och Sonens och
 Den Heliga Andens namn.
 Amen

Välkommen till Birgittaleden

En kyrka i rörelse – så mycket det kan betyda: Kyrkan lever i tiden, med och genom människorna. Kyrkan påverkas också av det som sker, av rörelserna i tiden. Den hisnande tekniska utvecklingen och snabbt ändrade levnadsmönster berör oss alla. Runt om i världen söker människor skydd och nya livsmöjligheter på flykt från naturkatastrofer, bomber och förföljelser. Alla människors livsmiljöer förändras – och hotas också genom vår gemensamma påverkan på klimatet.

Kyrkan i rörelse möter människorna i rörelse. Kyrkan i rörelse vill också vara en fast punkt att hålla sig till. Vi lever i rörelse tillsammans med Kristus, den som i grunden är vår klippa och trygghet. I våra församlingar erbjuds en struktur att leva i, vila i.

Pilgrimsvandringen, den inre, får kropp och känsla i den fysiska vandringen. På Birgittaleden finner vi både en levande nutid i rörelse och ett levande kulturarv. Den går genom Östergötland, från Söderköping, längs den gamla historiska vägen förbi Askeby till Linköping, förbi Vreta kloster, längs med Göta kanal till Borensberg, till Birgittas udde vid sjön Boren och slutligen fram till målet på pilgrimsleden, heliga Birgittas Vadstena.

På vägen får vandraren kontakt med kyrkor och församlingar, rastplatser för människor i rörelse här och nu. Här finns medeltida kyrkor som välkomnat människor under århundraden, men också nyare kyrkor med senare tiders gestaltning av det heliga rummet.

Och vi får kontakt med den heliga Birgitta. En historisk medmänniska, som levde under en helt annan tidsepok. Ändå mötte hon många av de problem och glädjeämnen som berör oss på vår livsvandring. Hon var en människa ”med båda fötterna på jorden och hjärtat vänt mot himlen”, med Kristus i sitt hjärta, en människa som i en orolig tid gjorde allt hon kunde för fred mellan människor och länder och enhet inom kyrkan.

Välkommen till Birgittaleden. Pilgrimsvandringen ger möjligheter att under några dagar möta livet, världen och andra medmänniskor i annorlunda miljöer och på ett nytt vis. Här får vi vara i rörelse – men samtidigt lyssna i stillhet till det inre.

Må Gud ge inspiration genom vandringen i den vackra östgötska naturen och i mötena längs vägen. Må det bli till glädje för var och en i den egna livsvandringen, en hjälp att finna vägen och få mod och kraft och vilja att vandra den.

Gud välsigne dig!

+ Martin Modéus
 Biskop i Linköping

S:ta Birgitta
Ikon skriven av Marice Sariola

Pilgrimsvandra på Birgittaleden till Vadstena

Birgittaleden är en pilgrimsväg som knyter ihop delar av den heliga Birgittas liv, i dåtid och nutid. Genom att följa en annan människas liv lär jag känna mig själv.

Den heliga Birgitta av Vadstena förtjänar att uppmärksammas även på 2000-talet. Birgitta utnämndes 1999 till ett av Europas tre kvinnliga skyddshelgon. De övriga är Edith Stein och Katarina av Siena.

Längs med *Birgittaleden* finns det gott om ställen att stanna och vila på. Det finns vandrarhem, pensionat, hotell, mataffärer och restauranger. Östergötlands öppna landskap bjuder dig på bördiga slätter, sjöar, Göta kanal, många kyrkor, församlingshem och några kloster.

Pilgrimsvandringens början

Du kan börja din vandring vid S:t Laurentii kyrka i Söderköping, vid Domkyrkan i Linköping eller på någon annan plats du väljer längs med *Birgittaleden*. Börjar du i Söderköping har du sju dagar med 145 kilometers vandring framför dig, med nya upplevelser, intryck och möten.

I Linköpings domkyrka kan du bli sänd med en pilgrimsvälsignelse om du deltar i en ordinarie gudstjänst och talar med prästen före gudstjänsten. I de flesta kyrkor finns förslag på böner och välsignelser som du själv kan be. I denna bok finns också böner vid vandringens början och slut på sid 158 - 160.

Vid målet för pilgrimsvandringen

Du blir mottagen i Vadstena med en framkomstbön om du i förväg meddelar Pilgrimscentrum din ankomst. Du får också ett pilgrimscertifikat som visar att du har vandrat *Birgittaleden*.

När du kommer fram till Vadstena har du nått målet för vandringen på *Birgittaleden*. Du kan avsluta din vandring i Klosterkyrkan, där Birgittas relikskrin finns, i S:ta Birgittas kyrka i Birgittasystrarnas kloster Pax Mariae eller i Mariagårdens kapell.

Sedan fortsätter du din pilgrimsvandring i livet mot nya upptäckter och erfarenheter.

*Herre visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

Heliga Birgittas bön är alla pilgrimers bön

Birgittavandring vid Göta kanal

På *Birgittaleden* är du välkommen att komma närmare och få inblick i vårt gemensamma andliga arv.

Du får glimtar av en extraordinär människas andliga liv.

Du får komma ifrån din dagliga miljö och kanske få impulser till nya förhållningssätt: vad vill jag med mitt liv, vilka ledstjärnor väljer jag?

Du får vandra eller cykla på lätt framkomliga vägar. Eller varför inte åka kanalbåt mellan Vreta kloster/Berg och Borensberg?

Birgittaleden går på grusvägar och asfaltsvägar och är framkomlig för rörelsehindrade. Slingan upp till Ulvåsa och Birgittas udde, markerad med blå ringar, sid 70, är det dock lite svårare att ta sig fram på för rörelsehindrade

Birgittaleden kan man nå med kollektivtrafik på många ställen. Kontakta Östgötatrafiken på www.ostgotatrafiken.se eller 0771-21 10 10.

Birgittaleden sammanfaller i vissa delar med Östgötaleden.

Birgittaleden är endats markerad i terrängen mellan Gårdeby och Askeby och skogsvägen väster om Askeby, blå ringar på kartan sid 38. Man får följa kartor och vägbeskrivningar som finns i denna folder. Vill du skriva ut större kartor, i A4 format, finns de att hämta på pilgrimscentrum.se.

Tips om övernattnings och länkar till församlingar på *Birgittaleden* finner du på sidorna 162-163.

Använd gärna *en reflexväst* när du vandrar på landsvägen, för din och andras trygghet.

Pilgrimer och profeter i samtiden

Gäst en tid. Här på Jorden. En pilgrim. Som heliga Birgitta. Som jag själv.

Gäst under en tid som har början och slut, precis som pilgrimsvandringen, som livet självt.

Gäst en tid - med en uppgift, eller snarare många uppgifter, under livets gång. Det finns en mening med att jag kommit till Jorden. Det får jag tro. Meningen finns nedlagd djupt i mig. Under min tid på Jorden får jag komma underfund med denna mening, får jag låta den komma fram - och leva i den.

Vi kommer in i tiden på olika platser här på Jorden. Vi söker vår försörjning och vår trygghet där vi är. Finner vi inte det vi behöver söker vi oss till andra ställen på Jorden, för att överleva.

Vi söker inte bara vår utkomst, vår försörjning. Vi söker oss också till heliga platser, heliga rum, heliga stunder, avskilda från vardagen, där vi kan vila oss och läka oss, bli hela igen. Och kanske få klarhet i hur vi skall leva våra liv.

Vi lever våra liv inför Gud, vår skapare, vår hemvist men också inför varandra, med varandra, som medvandrare.

Vi lever också våra liv inför oss själva. I djupare mening också på så vis inför Gud.

Vår plats i tiden är här på Jorden, den enda planet i Världsrymden, i Universum, som vi kan leva på. Vi lever i denna tid, som forskare benämner Holocen, med ett förhållandevis stabilt klimat som varat så länge att våra livsformer, vår civilisation kunnat utvecklas. Under Holocen råder en balans i ekosystemen som nu hotas.

En del forskare menar att vi redan lämnat Holocen och gått in i Antropocen, en tid när förändringar i ekosystem, energibalanser och stratosfär är inte naturliga variationer. De har orsakats av Människan. Vi får tänka oss en ny relation mellan Människan och Jorden. Om vårt sätt att leva. Om vår försörjning. Om vår trygghet.

Vi människor fick förtroendet att bo här, att försörja oss här och att förvalta Jorden.

Gud sade: "Vi skall göra människor som är vår avbild, lika oss. De skall härska över havets fiskar, himlens fåglar, boskapen, alla vilda djur och alla kräddjur som finns på jorden." Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: "Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härska över havets fiskar och himlens fåglar och över alla djur som myllrar på jorden."

Gud sade: "Jag ger er alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med frö i sin frukt; detta skall ni ha att äta. Åt markens djur, åt himlens fåglar och åt dem som krälar på jorden, allt som har liv i sig, ger jag alla gröna örter att äta." Och det blev så. Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen.

1 Mos 1:26-31

Vi har fått förtroende att tillsammans vårda livsbetingelserna för kommande generationer, de ännu ej födda, och inte bara för dem, utan också för havets fiskar och himlens fåglar och alla djur som myllrar på jorden.

Det är vår glädje att se Jorden och dess myllrande liv i Guds perspektiv. Vi får vara delaktiga i Skapelsens fortskridande. Gud har givit oss livet dag för dag och gett oss möjligheten att leva i tiden, här på denna Jord.

Vi har blivit utvalda att få bo på Jorden. Som utvalda har vi också uppgifter att göra. Vi vet vad som skall göras, eller åtminstone anar vi det, om vi lyssnar till vårt innersta. Och det är just det vi har möjlighet att göra när vi vandrar Birgittaleden: lyssna till vårt innersta. Det gjorde Birgitta Birgersdotter. Och det kan också vi göra.

Gud räknar med oss. Gud talar till oss. Inte bara till berömda helgon som Birgitta.

Wilfrid Stinissen skriver:

Vad Fadern säger till Jesus när han blir döpt i Jordan: "Du är min älskade Son, du är min utvalde", det säger han också till dig.

Om du inte vet hur du skall fylla din bönetid, behöver du inte söka lösningen långt borta eller läsa många meditationsböcker. Du kan helt enkelt lyssna till Fadern som oupphörligt, i ett evigt nu, säger till var och en av oss: "Du är mitt älskade barn, du är min utvalde, i dig har jag min glädje." Hela evigheten kommer inte att räcka till för att du ska fatta detta ofattbara. Om du tycker att bön är något tråkigt, är det därför att du inte riktigt tror på att Gud talar så till dig.

Iklädd Kristus har du också fått ett nytt förhållande till Anden. Precis som Jesus gör du allting – du kan och bör göra allting – i Anden. Anden är din inre kraft, din ledare, ditt minne som genom att oupphörligt viska "Abba, Fader" påminner dig om ditt barnskap.

Ur andaktsboken I dag är Guds dag, 19 augusti

Lyssna. Lyssna till den inre rösten. Ta emot det som kommer till dig. Gör något av det. Du kan och bör göra det. Det gjorde den heliga Birgitta. Hon tog emot budskap. Guds röst skall ha talat till henne och sagt: "Du skall vara min brud och min kanal". Birgitta var en bedjande, lyssnande människa som såg till att hon och de som var nära henne praktisk taget levde ett klosterliv. Men

det betydde inte alls att Birgitta inte var engagerad i samtidens stora frågor. Tvärtom.

Lars Bergquist uttrycker det så här:

Nej, livet skulle vara kärlek, vilja, aktivitet. Om man vill kan man se hela Birgittas livsverk som en kamp mot den sjunde huvudsynden: slöheten, likgiltigheten, förströelsen, tidsfördrivet. Det är viktigt att i detta sammanhang komma ihåg hennes syn på sig själv som Guds talesman och jordiska kanal. Den uppgiften förutsatte just lyhörddhet och engagemang.

Birgittas maningar till omvändelse och bättre liv var inte enbart riktade till ondskefulla, makthungriga, korrupta och liderliga samtida, alltså ej bara mot dem som fallit i lastens djupa brunnar. Bakom hennes uppenbarelser skymtar också en större grupp, de likgiltiga.

Birgitta i uppenbarelsernas spegel, sid 64 f

På Birgittaleden, eller på någon annan led, eller när som helst i livet, kan också jag vara lyhörd. Öppna alla mina sinnen. Se skapelsen runt omkring mig. Höra livet. Känna dofter och smaker. Låta fingrarna dröja vid något i naturen eller vid något som människan skapat.

Lyssna inåt. Ta emot. Som Maria. Som den heliga Birgitta.

Jag kan ana eller få veta vad jag skall göra. I mitt liv. Där jag är. Nu. Använda de förmågor jag fått av Gud. Höja rösten. Agera. Med glädje och engagemang. För att tacka för livet som vi fått. För fred och rättvisa. För att de generationer som kommer ska kunna leva på Jorden. Och för att havets fiskar och himlens fåglar och alla djur ska kunna fortsätta myllra på jorden.

Jag kan och vill göra något. Som Marta. Som den heliga Birgitta.

Och jag kan be med den heliga Birgitta:

*O Herre Gud,
du som har skapat mig
och återlöst mig med ditt dyra blod,
om du ser, att jag brister i tro, hopp
och kärlek, så ber jag dig, att du måtte
överskylla bristen för din stora nåds skull.*

*Du är innerst i mitt hjärteblod,
innerst i min själ.*

Ingemar Hagerfors
Pilgrimscentrum
Vadstena

*Eken som planterades vid Sankt Anna kyrka utanför
Söderköping vid Ekovandringen 2015*

Ekarna berättar

På lång rad står de, ekarna. Långt emellan dem är det. Ofta många mil. De är långa, smala, lätt böjda av den omilda transporten i en för trång lastbil våren 2015 när de kom från plantskolan i Tyskland för att planteras vid 52 kyrkor mellan Uppsala och Lund.

Inte ser de ut som stora kraftiga ekar skall göra. Inte än. Men får de stå på bra ställen där de kan rota sig och få vatten och näring och det skydd för vinden de behöver de närmaste åren så kommer de att stå där länge och bli riktiga pampiga ekar, som när det är dags blir fulla med ekollon på hösten, när vinden prasslar i de gulnande löven.

De står där i en sällsamt gles rad och ståtar så gott de nu kan med budskap till människorna som ser dem stå där utanför kyrkorna. De berättar om år 2015 då världen samlades i Paris några veckor före jul för att besinna vad mänskligheten ställt med på Jorden. Växthusgaser som skapas av människans aktiviteter får Jordens medeltemperatur att stiga så vindarna och haven och regnen och torkan blir så besvärliga och oregerliga att människor och djur får svårt att leva på många ställen. Om vi inte gör något åt det tillsammans så hotas stora delar av livet på Jorden av katastrofer som vi knappast kan föreställa oss. Många menar att allt häftigare stormar och oväder och torka och svält beror på att Jordens klimat kommit i olag av vårt sätt att leva. Särskilt det sätt vi lever i den ”rika” delen av världen.

Det här berättar ekarna om. Det är deras uppgift. Det är därför de står där.

Och de berättar också det glada budskapet, så taniga de än kan vara innan de hunnit växa till sig, att människorna också faktiskt bryr sig. Om Jorden. Om klimatet. Om varandra. Om växter och djur. Det till och med gick så långt att några tog på sig vandringskorna och gick från Uppsala till Lund sommaren 2015. De hade med sig en särskild vattenflaska som de fyllde med några droppar vatten på varje ställe de övernattade. När de fyllde på vattnet så bad de en bön:

Gud, i vattnet har du skapat allt liv på jorden

och utan vatten kan ingenting leva.

*Därför tackar vi dig för att det fortfarande
finns rent vatten i vår värld.*

Gud sänd din heliga Ande över oss

och vattnet och hjälp oss att vårda

det, så att det kan fortsätta vara en källa till liv.

*Vi ber för de vatten i vår värld som inte är rena.
De vatten som är förgiftade och
förorenade på grund av utsläpp från
industrier, gruvidrift och avlopp. Vi ber
för de vatten som är fyllda av skräp och plast.*

*Gud förbarma dig över vattnet och
hjälp oss som mänsklighet att omvända
oss från den livsstil som förgiftar och
förorenar vatten, till en livsstil som
bevarar vattnets renhet.*

*Låt det vatten som vi nu samlar in
påminna oss om livets möjligheter.
Att det inte är försent att vända om
och att vi tillsammans kan hela de sår
som vi tillfogat din skapelse.*

På de flesta platser de vandrande pilgrimerna övernattade hade våra ekar planterats i förväg. Innan pilgrimerna gick och lade sig i sina sovsäckar på kvällen, oftast i kyrkor eller församlingshem, letade de reda på eken, eller blev visade på eken av några stolta församlingsbor: där har vi planterat eken. På några ställen hade man redan satt upp en skylt med text vid eken:

**Denna ek planterades här inför Ekovandringen 2015 från
Uppsala till Lund och därifrån vidare till klimatmötet i Paris.**

Pilgrimerna tog med sig vattenflaskan, ställde sig i ring runt den vajande unga eken, gav den några droppar välsignat vatten som samlats in under vandringen, det kunde den behöva, och bad för trädet:

*Gud vi tackar dig för träden. För deras arbete
med att omvandla koldioxid till syre och för
att deras rötter binder jorden och förhindrar
erosion. Vi ber att du välsignar detta träd, att
du låter dess rötter finna lagom med vatten
och näring så att det kan växa sig friskt och
starkt och vara till välsignelse för andra.*

Nu var eken välsignad.

I dag står de välsignade ekarna och berättar vidare att pilgrimerna lämnade över flaskan med det insamlade vattnet från den ena pilgrimen till den andra och bar vattnet - tillsammans med vatten som samlats in under en lång vandring i Norge - hela vägen genom Danmark, Tyskland och Frankrike till Paris. Där överlämnades budskapet från Norden till de samlade representanterna från världens alla länder som hade i sina händer att ta beslut som räddar våra förutsättningar att leva vidare på Jorden.

Budskapet från Norden till klimatmötet var:

**Genomför rättvisa, ambitiösa och kraftfulla klimatåtgärder som
hejdar klimatförändringarna och håller den globala uppvärmning-
en tydligt under 2 grader.**

**Betala ut och öka de tidigare utlovade pengarna. De ska göra det
möjligt för de fattigaste att anpassa sig till klimatförändringarna
och fortsätta en hållbar utveckling, med låga klimatutsläpp.**

**Sätt av minst 2,7 miljarder kronor för 2016 som Sveriges andel av
den internationella klimatfinansieringen och säkerställa att den
när minst 4,2 miljarder kronor årligen från och med 2020. Pengar-
na ska inte tas från det ordinarie biståndet.**

**Minska Sveriges utsläpp jämfört med 1990 med minst 55 procent
2030 och minst 95 procent 2050.**

Ekarna står där vid sina kyrkor och omvandlar i sina blad oförtrutet koldioxid till syre. De står där och påminner oss om hur det är, hur det står till med Jordens hälsa. De uppmuntrar oss, på deras ordlösa men närvarande sätt, att i vår vardag tänka på hur vi lever och hur vi bryr oss om varandra och alla andra levande varelser på vår jord.

Ekarna vill också, på deras ordlösa men närvarande sätt, välsigna oss och tacka för att vi stannar upp och lyssnar till det de har att säga oss.

Sunnersta

Knivsta

Sigtuna

Sollentuna

Tyresö

Botkyrka

Södertälje

Järna

Hölö/Mörkö

Bälinge

Nyköping

Nyköping

Jönåker

Kvarsebo

Krokek

Norrköping

Söderköping

Gårdeby

Askeby

Landeryd

Linköping

Kärna

Borensberg

Ekebyborna

Motala

V Stenby

Här planterades 52 ekar inför Ekovandringen 2015

Gud vi möter denna dag i medvetenhet om den svåra situation som jorden befinner sig i på grund av vår livsstil. Därför ber vi om hjälp att öppna oss för din kärlek, din förlåtelse och din kraft, så att du genom oss kan återupprätta det som är skadat och hela din skapelse.

Hagebyhöga

Vadstena

Rogslösa

Ödeshög

Gränna

Ölmstad

Kaxholmen

Jönköping

Månsarp

Byarum

Nydala

Fryele

Värnamo

Moheå

Växjö

Ryssby

Sunnerbogården

Strömnäsbruk

Klippan

Kågeröd

Vadensjö

Landskrona

Ven

Barsebäck

Bjärred

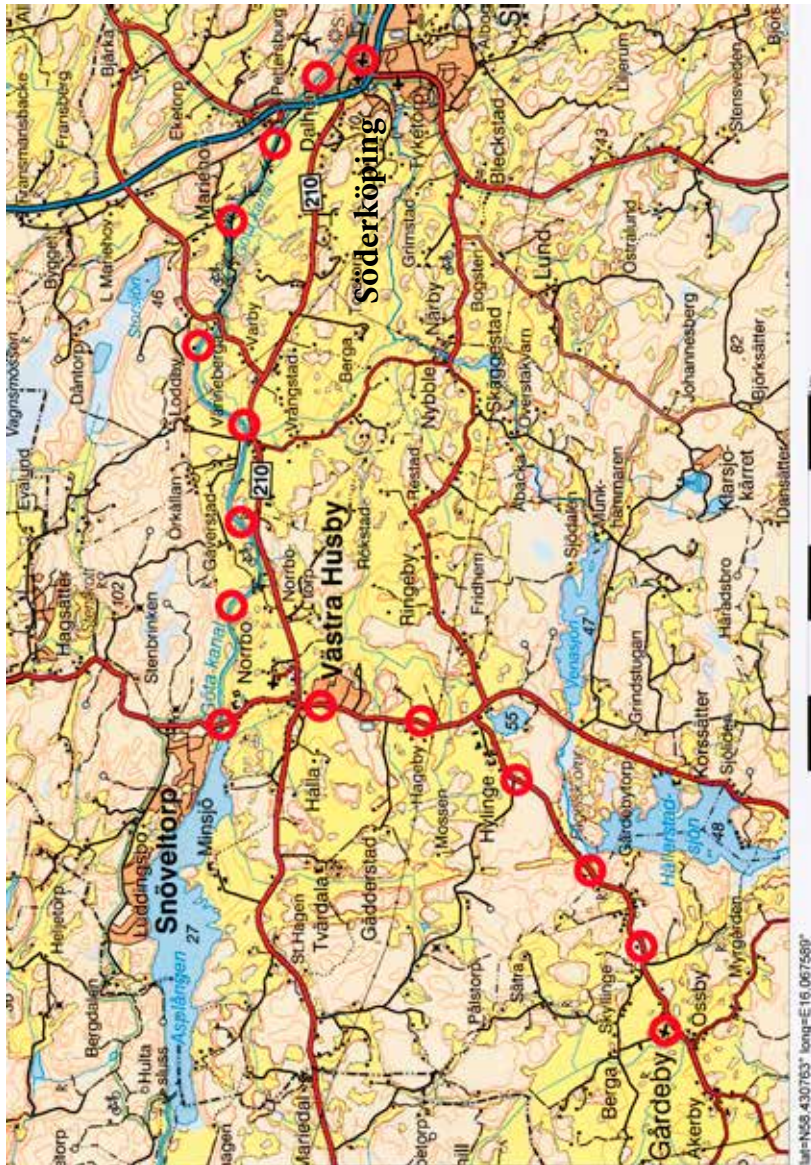
Lund

Alla varelser tillber dig, de som har röst, de som är stumma. Alla varelser ger dig sin hyllning, de som har tankeförmåga, de som inte har det. Världens innersta dröm söker sig till dig. Allt som är ber till dig och från varje varelse som kan läsa tillvarons tecken stiger en hymn av tystnad till dig. Allt som består, förblir i dig och ingen annan. Universums krafter bryts och kommer till ro i dig. Du alla varelsers hem och mål, du är den ende.

Gregorius Nazians Bön

Ettapp Söderköping - Gårdeby

Utvald av Gud

Gud säger direkt till Birgitta Birgersdotter i en uppenbarelse: "Jag har utvalt dig och tagit dig till min brud för att visa dig mina hemligheter, ty så behagar det mig."

"Kvinna hör mig", säger Gud uppfordrande till Birgitta enligt hennes biktfaderns biografi. "Jag är din Gud, som vill tala med dig!"

Birgitta uppfattade sig som en kanal för Guds varningsord för samtiden. Hon var som vi en vanlig människa och såg på sig själv med respekt.

Utvald. Det betyder något vad jag tänker, säger och gör.

Tilltalet. Tilltalet - även till mig? Jag lever också i en samtid. Är jag också utvald?

Distans: 21,5 km

Startpunkt: St Laurentii kyrka

Framkomlighet: Grusväg längs med Göta kanal, därefter asfalt.

Vägbeskrivning: Gå Prästgatan till torget, gå snett över torget och ta bron över ån, följ Kanalgatan upp till Göta kanal, gå till vänster längs med kanalen. Följ Göta kanal ända till Snövelstorps bro. Gå där till vänster på cykel- och gångbanan som passerar en golfklubb med butik och restaurang och som sedan går upp till landsvägen 210 där Västra Husby kyrka ligger.

Vill du besöka Västra Husby kyrka går du till vänster på väg 210 några hundra meter och sedan till vänster in till kyrkan.

Vill du i stället gå direkt mot Gårdeby går du först till höger på rv 210 och sedan genast till vänster och följer den vägen tills du ser vägvisaren Gårdeby 5, där du går till höger. Följ asfaltsvägen ända fram till Gårdeby där du går till höger upp mot kyrkan.

Morgonbön

Tack för nattens vila! Skydda mig på vandringen i dag! Led mig genom landskapet på samma sätt som du leder mig in i mig själv, till mötet med dig.

Meditation

Här är jag Gud. Helt, enkelt. Jag vill möta dig. Utan hinder.

Sankt Laurentii kyrka

I Söderköping söker vi oss till **Sankt Laurentii kyrka**. Sankt Laurentius är skyddspatron för de fattiga, och för alla som kan frukta eldsvåda: kokkar, värdshusvärdar, brandsoldater, bryggare och bibliotekarier.

Laurentius sökte dag och natt upp de fattiga och gav dem allmosor. De sjuka gav han hälsa. Särskilt botade han de blinda.

Laurentius levde på 200-talet och dog martyrdöden 258. Han blev förföljd, torterad till döds – genom att läggas på ett halster över en öppen eld. I konsten avbildas han med ett halster i handen eller under ena foten.

Kyrkan är i regel öppen
1 maj-31 augusti kl 9-18
1 september-30 april kl 9-15

Församlingen berättar

**Välkommen till Söderköping
Sankt Anna församling!**

Sankt Laurentii kyrka är tillägnad martyren Laurentius. Församlingen omtalas redan 1253, men den nuvarande kyrkan byggdes vid 1200-talets slut i tegel, som en treskeppig basilika. Efter en brand 1494 byggdes den om till en hallkyrka. 1583 byggdes kapellen mellan sakristian och vapenhuset in till ett fjärde skepp. Då byggdes också klockstapeln, men takryttaren blev ändå kvar. I fasadens blinderingar var målningar som den S:t Laurentiusbild som finns på sakristian. Intressanta inventarier är altarskåpet, sent 1400-tal, triumfkrucifixet, från Vadstena, ca 1400-tal och östgötska krucifixet från 1400-talet.

När du träder in i denna kyrka så hoppas vi att du fångas av alla de vackra ting som finns i detta sköna kyrkorum. Kanske du anar kraften i den tro, som skapat det men också den hemlighetsfulle närvarande Guden i stillheten och högheten i kyrkan. Du kanske tänder ett ljus i någon av de två ljusbärare som finns. Där kan du tänka på och be för de människor som finns och inte minst för dig själv. I alla tider har denna kyrka fått finnas som ett tydligt bevis på Guds omsorg. Där får vi samlas till bön och gudstjänst. I tystnad och stillhet. Där får vi överlämna oss som vi är i Guds barmhärtiga händer.

Alldeles intill Sankt Laurentii kyrka ligger Klockaregården Café, Svenska kyrkans diakonala centrum i Söderköping - en mötesplats för alla. Måndag till fredag är det "Öppet hus" kl 9 - 15. Daglig morgonandakt kl 9. Sopp-lunch, kaffe och våfflor mm till självkostnadspris.

**Meditation vid ankomst till
Sankt Laurentii kyrka**

Inne i kyrkan finns ett glasfönster med motiv från de fyra stora tidebövernans lovsånger. Skapare av det vackra fönstret är konstnären Bengt Olov Kälde, Uppsala. Där kan pilgrimen stanna upp, betrakta och läsa en av lovsångerna ex Simeons lovsång från Luk 2:29-31

Herre, nu låter du din tjänare gå hem, i frid, som du har lovat.

Ty mina ögon har skådat frälsningen som du har berett åt alla folk.

Bön

Tack Gud för denna plats, vigd till bön och vila.

Vi ber för alla oss som gått långt eller som börjar sin vandring.

Du ser oss med en blick av ömhet och omsorg.

Det är du som gör våra steg trygga och är med i våra samtal.

Välsigna oss nu alla och viska i vårt öra, Herre, din kärleks ord.

Du som är förnyelsens och oförgånglighetens Gud.

Församlingen berättar

I Söderköping Sankt Anna församling vill vi se kyrkan som en mötesplats och gemenskap där de tre relationerna får utrymme och plats.

Du ska älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och av hela din själ

och av hela ditt förstånd. Du ska älska din nästa som dig själv (Matteus 22:37-39). En gemenskap som står öppen, normbrytande och välkomnande för alla som vill.

Vi vill dela våra upplevelser av livet och av Gud genom samtal och levande gudstjänster med varierande ord, uttryck och musik. Vi vill se människan vid sidan om oss med kärlekens och äkthetens blick. Vi vill leva i medmänskliga handlingar och vi vill förstå att vi lever för varandra genom att ge och att ta emot. Vi vill träna oss på att älska oss själva såsom Gud ständigt älskar oss. Vi vill vara en gemenskap genom hela livet. I det svåra och i det enkla. I det lyckliga och i det sorgsna. I livets palett, skapad av Gud.

Vi ser gudstjänsten som en kraftkälla och mötesplats. I livets olika skeenden samlas vi till dop, konfirmation, vigsel och begravning. I det regelbundna gudstjänstlivet delar vi livets och trons mysterium genom ordet, bön, lovsång och nattvard. Vi vill genom gudstjänsten stärka oss för att gå in eller ut i världen och leva det vi tror på.

I vårt arbete på Klockargården vill vi möta människor där de befinner sig. Att få vara en trygg punkt i livets tillvaro.

Bön vid eken

Vid den ek som planterades under EKO vandringen 2015 utanför Sankt Anna gamla kyrka, eller vid annan plats, ber vi med Majorie Holmes ord:

Jesus, låt allt som är du strömma in i mig.

Låt din kropp och ditt blod vara min mat och dryck.

Låt ditt lidande och din död vara min styrka och mitt liv.

Jesus, med dig vid min sida har jag allt jag behöver,

och skuggan av ditt kors är den tillflykt jag söker.

Låt mig inte fly från den kärlek du vill ge mig

men låt ondskans makter fly från mig.

Genomlys varje förlust och död jag går igenom

med ditt ljus och din kärlek.

Fortsätt kalla på mig tills den dagen kommer

när jag med dina heliga får lovprisa dig i evighet.

Sankt Anna gamla kyrka

Några mil sydost om Söderköping ligger Sankt Anna gamla kyrka. För dig som gör din pilgrimsfärd med bil är kyrkan väl värd ett besök.

Det var på 1300-talet som kapellet Sancte Annae in Scopulis uppfördes på det smala näset mellan Slätbaken

Sankt Anna gamla kyrka

och Gropviken. Kapellet helgades åt sjöfararnas helgon Sankta Anna, Marias mor. Efter Digerdödens härjningar och 1400-talets nödår ökade folkmängden och det krävdes en tillbyggnad av kapellet. År 1521 kom den mäktige Linköpingsbiskopen Hans Brask för att inviga den.

Under 1700-talets senare del fick kyrkan förfalla så långt att den ansågs otjänlig som kyrkorum. Den kyrka som vi idag kallar Sankt Anna kyrka togs i bruk vid första advent 1821. Gamla kyrkan fick sjunka så djupt i förfallet, att korna hade den som skydd i dåligt väder.

Tack vare två eldsjälur kunde kyrkan sent omsider resas ur förfallet. Hilding Bielkhammar, försökte förgäves intressera stiftsmyndigheter och kyrkoråd för sitt projekt att restaurera kyrkan för egna pengar och öppna den för ekumenisk gudstjänst

och samarbete. Hans Capella Ecumenica kom i stället att förverkligas på ön Västra Gärsholm. Men Bielkhammar hade väckt många till insikt om kyrkans unika värde. Under kyrkoherde Carl-Lennart Fogelbergs ledning började man vid 1960-talets början arbeta med restaureringsprojektet.

Kyrkan återinvigdes 1973 av biskop Ragnar Askmark

Sommartid fylls kyrkan av musik och sång av unga artister i den årligen återkommande musikserien Musik i Sankt Anna.

Vägbeskrivning: Kör E22 söderut från Söderköping. Ta av till vänster väg 210 mot Sankt Anna. Kör två mil och sväng därefter till vänster mot Sankt Anna. Efter ytterligare sex kilometer ser du Sankt Anna gamla kyrka till vänster om vägen.

Västra Husby - Gårdeby

Middagsbön

Du som är över oss, du som är en av oss, du som är – också i oss.

Må alla se dig – också i mig, må jag bereda vägen för dig, må jag tacka dig för allt som vederfares mig. Må jag därvid inte glömma andras nöd. Behåll mig i din kärlek så som du vill att alla skall förbli i min.

Västra Husby kyrka

På vår väg från Söderköping till Gårdeby passerar vi Västra Husby med dess kyrka däruppe på höjden. Enligt traditionen invigdes en stenkyrka på denna plats år 1186. Sitt nuvarande utseende fick den år 1816-1820, då en ny, större kyrka ersatte den gamla. 1977, under en renovering, brann stora delar av kyrkan ner, bland annat tornet med klockorna förstördes. Renoveringen blev då istället en stor nybyggnation, då främst interiören anpassades efter moderna behov.

Framkomstbön

Tack för dagens vandring. Jag överlämnar kroppens och själens trötthet i dina händer min Gud, och ber om vila och sömn inför nattens mörker.

Församlingen berättar

Välkommen till Gårdeby kyrka!

Längst fram i kyrkan står den gode herden med sitt lamm. Du som har vandrat till Gårdeby kyrka har kanske fått tid att tänka över delar av ditt liv. Vid sådan eftertanke kom-

Västra Husby kyrka

mer ibland upp sådant som man inte är helt nöjd med, kanske rent av ångrar.

Birgittaleden har fört dig rätt, fört dig rätt in i Guds hus. Här tar han emot dig, han som har omsorg om varje människa. Han som envist söker dej om du skulle hamnat på avvägar. Han för dej fram till den väg som han vet är bäst för dej.

Gårdeby kyrka är uppförd under senare delen av 1100-talet eller under 1200-talet. Den gamla gråstenskyrkan är uppförd i romansk stil med långhus, lägre kor och absid (ett halvrunt rum, vanligen övertäckt med en kupol) och saknar torn. Istället för en traditionell altartavla står i absiden Eva Spångbergs träskulptur "Den gode Herden" (1990).

Östra Ryds församling

Östra Ryds församling är Linköpings stifts näst minsta, med 2 100 medlemmar. Förutom Gårdeby

Gårdeby

Gårdeby kyrka

Gud, du har gett oss jorden, vårt hem i kosmos. Med sköra trådar har du vävt samman dess sköna väv av fruktbara jordar, friska vatten, dansande vindar, djur och människor.

Ge oss insikt, så att vi värnar den.

Ge oss handlingskraft, så att vi vårdar den.

Ge oss kärlek, så att vi älskar den.

Den gode herden
Altarskulptur av Eva Spångberg

och Västra Husby kyrkor, finns här även Östra Ryds kyrka. Varje söndag firar vi gudstjänst eller mässa i någon av kyrkorna. På somrarna har vi många friluftsgudstjänster. Telefonnummer till församlingen är 011-706 13. Under sommaren är kyrkorna vanligen öppna mellan 10-16, alla dagar i veckan. Övrig tid kan det gå att öppna dem efter överenskommelse.

Bön vid eken

Vid den ek som planterades under Ekovandringen 2015 utanför församlingshemmet i Gårdeby ber vi med Per Harlings ord:

Eken planteras vid Gårdeby kyrka

Etapp Gårdeby - Askeby

Tre underbara ting har jag gjort med dig

Birgitta Birgersdotter skrev ner sina uppenbarelser först efter det att hon blivit änka. Uppenbarelsetexterna framställer synerna och dialogerna som en gåva som höjer Birgitta över människans bundenhet i tid och rum. Kristus talar direkt till henne:

”Tre underbara ting har jag gjort med dig. Du ser nämligen med andliga ögon, du hör med andliga öron, och du känner med din kroppsliga hand min ande i ditt levande bröst”.

Dessa nya sinnen öppnar henne för andra förnimmelser och låter henne genomsåda sin samtid.

Jag har också andliga ögon, andliga öron och en kroppslig hand som kan känna det levande liv som Anden ger mig. Vad ser, hör och känner jag - i min samtid?

Distans: 19,5 km

Startpunkt: Gårdeby kyrka

Framkomlighet: Asfalt och grusvägar

Vägbeskrivning:

Från Gårdeby kyrka går du ner till landsvägen där du går till höger. Vid nästa vägskäl ta rakt fram mot Skärkind 9. Nästa vägskäl gå vänster mot 10 Ringstorp. Efter byn Fågelsången går asfalten över i grusväg. Vid vägvisaren 2 Långsäter gå till höger. I nästa vägskäl gå till höger mot Skärkind 9 och därefter vänster mot 6 Skärkind. Vid T-kors gå vänster mot Örtomta 7 och därefter höger mot Örtomta 6, sedan börjar asfalt igen. Du kommer

fram till T-kors med vägvisaren 2 Örtomta, där går du till vänster och efter 300 meter till höger in på en grusväg som du följer rakt fram. Du kommer ut på asfalsväg som du följer rakt fram tills du är framme vid en större väg med stopplikt där du går till höger fram till Askeby kyrka.

Morgonbön

Jesus, ljuset i våra hjärtan, vi vill stanna nära dig och aldrig överge dig under vår vandring. Och när vi låter dig förvandla våra svagheter upptäcker vi också oanade resurser inom oss.

Meditation

Känn ingen oro och tappa inte modet.

Middagsbön

Barmhärtige Gud, när vi förstår att inget kan skilja oss från dig öppnar vår tillit till dig en väg mot en stilla glädje.

Kvällsbön

Jesus, vårt hjärtas ljus, sedan du uppstod kommer du alltid till oss genom den heliga Anden. Var vi än är väntar du på oss. Och du säger till oss: "Kom till mig, alla ni som är trötta och tyngda av bördor, jag ska ge er vila".

Ingång till pilgrimskapellet i Askeby

Askeby kloster

Askeby kloster var en levande institution i omkring 350 år från 1170-talet fram 1529. Askeby var ett nunnekloster som tillhörde cisterciensorden och var ett viktigt gästgivarkloster vid den mycket gamla kommunikationsleden från Slätbaken och Söderköping in mot de centrala delarna av Östergötland.

Någon kilometer österut fanns den viktiga vattenövergången Vadet som förklarar varför vägen fick sträckningen just förbi Askeby. Byn blev i själva verket ett litet centrum där vägar anknöt från olika håll. Här låg på 1100-talet en av kungens gårdar, vanligen kallad Borggården och en kyrka.

Eftersom Askeby ligger ungefär halvvägs längs den tidens "Ostlänk" är det därför troligt att man gjort ett uppehåll där under transporten av Birgittas kvarlevor. Men därom finns dessvärre inget dokument.

I kyrkan finns däremot en annan anknytning till Birgitta, nämligen en kalk av förgyllt silver som har en latinsk inskription med betydelsen "Bed för riddaren Tord Rörriksson Bonde, vilken lät göra denna kalk till den saliga Birgittas ära". Birgitta tillhörde också de helgon som firades i klosterkyrkan.

På 1100-talet växte klosterörelsen med väldig kraft. Flera hundra nunnekloster anslöts efterhand till cisterciensorden.

Medan cisterciensmunkarna brukade bygga sina kloster i obebodda, ofta vattensjuka trakter, slog sig nunnekloster ner på platser med en befintlig kyrka, nära en allfarväg och med tillgång till arbetskraft.

Askeby kloster byggdes i anslutning till kyrkan som uppförts på 1130-40-talen som kungskyrka.

Askeby kyrka

Klostret avvecklades definitivt år 1529.

Se vidare www.askebyabbey.com.

Övernatta i församlingshemmet

Åkerbo församling erbjuder pilgrimer att övernatta i Askeby församlingshem. Pilgrimer sover på golvet i församlingsgårdens bottenvåning. Ta alltså med eget liggunderlag och sov-säck. Kokmöjligheter finns men tänk på att ha med mat eftersom det inte finns någon matbutik i Askeby. WC finns, ej dusch.

Om du vill övernatta, hör av dig i så god tid som möjligt till 0706 182160 eller expeditionen i Åkerbo 013 236650. Där får du också reda på kyrkans och pilgrimskapellet öppettider.

Bön vid eken utanför Askeby kyrka

Tack Gud för rastplatsens vila och den ro som kommer till oss i din närhet.

Tack för den växande eken som långsiktigt och hållbart delar plats med oss i skapelsen.

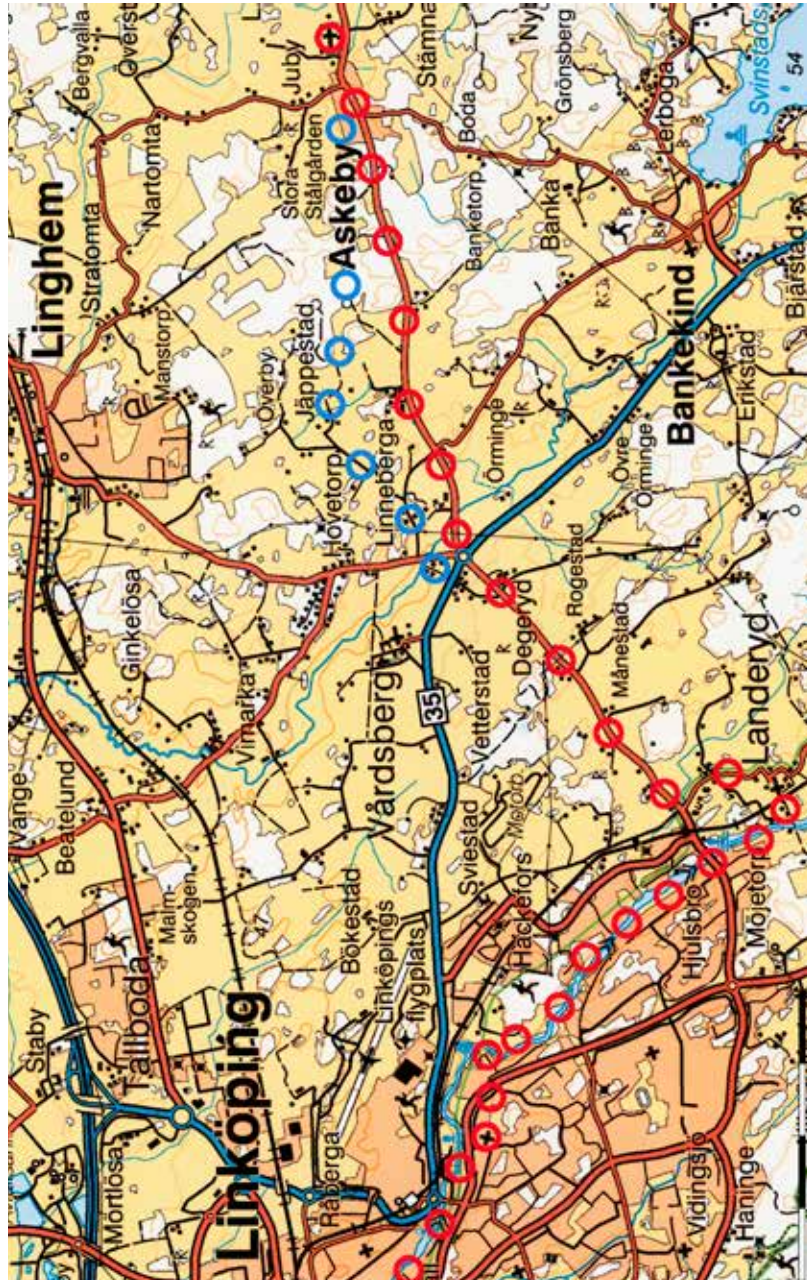
Tack för den frihet vi har att förändra, bryta upp och gå vidare.

Hjälp oss att lyfta blicken och se sammanhangen nära och långt borta.

Ge oss mod att vandra mot nya mål, att välkomna förändring och utveckling.

Hjälp oss att dela ditt ljus och kärlek där vi vandrar och där våra livsstigar korsas.

Etapp Askeby - Linköping

38

Profet

På en kalkmålning i Tensta kyrka, Uppland, (bild sidan 114) försöker en djävul inge en skrivande Birgitta en falsk uppenbarelse, men en ängel kommer till hennes undsättning och klubbar ner demonen.

Birgitta plågades av tanken att hennes ord kunde tolkas som komma från en ond ande. Men Gud säger till henne: "Jag är din skapare och återlösare. Varför fruktar du för mina ord? Och varför undrade du av vilken ande de var, god eller ond? Säg mig vad du har funnit i mina ord, som ditt samvete inte har föreskrivit dig att göra! Eller har jag någonsin befallt dig något mot ditt förnuft?"

Birgitta vill med sina ord väcka och varna sin samtid.

Hur känner jag igen detta i mitt eget liv? Vilka val är svåra att göra? När är jag klugen i mina tankar?

Kan Birgittas ord väcka och varna även oss i nutid? Vilka är de "onda och goda andarna" - nu? Hur använder jag mitt samvete och förnuft?

Distans: 21,5 km

Startpunkt: Askeby kyrka

Framkomlighet: Asfalt på trafikerad väg till Landeryds kyrka. Alternativ väg genom terräng enligt blå ringar på kartan till väg 35. Från Landeryd gång- och cykelbana längs Stångån framkomlig för rörelsehindrade ända in till Linköpings centrum.

Vägbeskrivning: Från Askeby kyrka går du ner till genomfartsleden som du går till höger på. Du följer denna trafikerade 80km/tim väg med stor försiktighet (ta på reflexväst) i drygt 7 km till den stora rondellen på väg 35. Du tar dig "rakt fram" i rondellen

i riktning mot Hjulsbro och följer vägen till bebyggelsen där Slattforsvägen går ner till vänster och för dig till Landeryds kyrka.

Om du hellre vill söka dig fram genom skogen kan du gå enligt **de blå ringarna**. Vid Norrgårdsvägen (vid Missionskyrkan) går du till höger 20 meter och sedan ner på stigen till vänster. Gå genom en lekpark, in i en dunge och sedan till vänster längs med åkern, genom hage, in i skog på en gammal järnvägsbanvall. När banvallen slutar går du till höger på en stig in i skogen, följer en skogsväg som blir till stig och leder ut på en väg som du går till vänster på.

39

Landeryd - Sankta Maria i Johannelund

Landeryd - Sankta Maria i Johannelund

Vägen leder till en stor gård, du går mellan husen. Vid följande två vägskors går du till vänster. Vid kommande T-vägs kors går du till höger och kommer ner till en asfaltsväg, gå över den och följ gångvägen åt vänster, gå över bron och sedan rakt fram, gå över stora vägen och följ grusvägen upp till asfaltsvägen mot Landeryd.

Vid **Landeryds kyrka** går du gångvägen ner till Stångån, går över bron och sedan till höger in till bebyggelsen. Gå till höger mot bron och vik sedan av före bron och följ gångvägen på Stångåns vänstra sida till Kraftsverkbron som du går över. Om du vill till **Hackeforsgården** går du rakt fram och tar Askhagsvägen till vänster så kommer du fram till Hackeforsgården. Annars går du, efter att ha gått över bron, till vänster och följer ån på högra sidan till Spångerumsbron, går över på den, går över Brokindsleden, går rakt fram på gångvägen mellan husen, följer gångvägen som svänger lite åt höger fram till **S:ta Maria Kyrka i Johannelund**.

Morgonbön

Gud, hur kan jag alltid hålla mig nära den källa av kärlek där förlåtelsen finns?

Meditation

Vilka personer har du Gud anförtrott åt mig för att vi ska leva som försonade människor, dag efter dag?

Middagsbön

All kärleks Gud, du älskar och du söker var och en av oss redan innan vi börjar älska dig. Vi blir häpnade när vi upptäcker att du betraktar varje människa med gränslös ömhet och djupt medlidande.

Landeryds kyrka

En runsten inmurad i kyrkans södra vägg berättar om en resa, troligen till en del en fotvandring. Tjälve, som var från Landeryd, kom till den danske kungen Knut den store och var med i hans fälttåg till England, för tusen år sedan. En runsten med ett kors. Vi vet alltså att här har funnits människor som vandrat och rest och som varit kristna.

Inför eken vid Landeryds kyrka

Artur Lundqvist skriver:

Trädet drivs av en vilja som finns inom det, en vilja som är trädet, en vilja till växt, en vilja till sin egen högsta fullbordan som träd. Inte till skönhet eller makt eller någonting annat.

Ett träd är en fantastisk bild för Guds godhet, den överflödande rikdomen i Guds eget väsen. Det är ett eget ekosystem och det brer ut sina skuggande grenar över oss och ger människor och djur av sina gåvor, hem, föda och värme. Eken är kungens träd, under lång tid ett träd som skulle användas till mastspiror på kungens fartyg. Här kan trädet få på

Landeryd - Sankta Maria i Johannelund

minna oss om Kristus konungen som vann sin seger på korsets träd "Höga kors, du enda ädla bland de träd som vuxit här. Fast du ej bär blad och blommor, intet träd din like är. Ljuva stam med ljuva grenar, som den ljuva bördan bär" Psalm 456

Gud du som ville mitt liv och som vill att jag ska växa mig stark som en ek, fast rotad i din vilja. Låt mitt liv nå sin högsta fullbordan som just den din vilja har skapat mig till att bli. Tack för din godhet som omsluter mig varje dag som ett trädvalv och ger mig allt vad jag behöver. Tack för Kristus konungen i mitt liv och korsets träd som försonar allt. Amen.

Församlingen berättar

Andakt i Landeryds kyrka

På altartavlan ser jag Jesu fötter i ögonhöjd, hans pilgrimsfötter. Här ser jag att han är på väg mot oss. Jesus är Guds rörelse mot oss. Han bär kärlekens röda färg, den utgivande färgen. Med högra handen gör han en liten gest som jag tyder som att han säger: Kom till mig alla ni som arbetar och är tyngda av bördor så ska jag ge er vila.

Handen kan också säga gå, gå ut, och gör alla folk till lärjungar, gå ut och ge det du kan. Ge av det som du har fått här.

Jag ser kalken som han håller i sin vänstra hand. Och jag minns min egen konfirmation med den första nattvarden, det var det vackraste jag

hade sett, kalken som hölls upp, det var Jesus till mig.

Det som jag får här i kyrkan bär jag med mig, hans blick följer mig, han som är på väg på vägen redan före mig.

Församlingen berättar

Sankta Maria i Johannelund

Namnet på vår kyrka ändrades år 2005 från Johannelunds kyrka till Sankta Maria i Johannelund. Ett namn som passar bra då kyrkan invigdes på Marie bebådelsedag 1963.

Utifrån ser kyrkan rund ut men inuti ser man att den är byggd som två omslutande händer, "en koja för vuxna". Den känslan av att vara omsluten har många vittnat om. Här finns värme och gemenskap, man känner sig som hemma här.

Redan från början fanns här ett brinnande engagemang för kyrkan mitt i byn. Till exempel så avlönades den första församlingsassistenten (eller ungdomssekreteraren som det då hette) med hjälp av lotteripengar från en tombola på torget.

Ledorden i vår församling är: Levande rit och livsnära samtal. Välkommen in i vår gudstjänstgemenskap, då hjälper du oss till en levande rit och ett livsnära samtal. Vi firar högmässa varje söndag kl.11.00. Vardagsmässor firas under terminerna tisdagar kl.9.00 och onsdagar kl. 18.00. Önskar du som

Sankta Maria i Johannelund

pilgrim en sändning så hör av dig.

Kyrkan är i regel öppen måndag-torsdag 9-16 och i samband med gudstjänster.

Maria med barnet på sin arm

Modiga Maria

Runt långhusets murar i Sankta Maria kyrka finns tegelstenar med inristade figurer och symboler. De berättar hela frälsningshistorien från skapelsen till domen.

Den största bilden och den som inleder evangeliesidan är den vackra bilden av Maria med barnet på sin arm. En jordnära madonnabild. Liksom Gud behövde Maria för att bära Frälsaren då, så behöver Gud människor idag för att bära ut evangeliet om Jesus till alla som vill ta emot honom. Kan Maria vara ett

föredöme?

Maria var tillitsfull, ödmjuk, bejakande, modig. Hon kan inspirera oss i lärjungaskap. Vad hade vi varit utan Maria? Hon inte bara bar Frälsaren, hon räckte honom till världen, till oss. Vi får ta emot för att ge vidare. När hon hade tagit emot budskapet från ängeln Gabriel stämde hon upp i en lovsång, den vi kallar Magnificat.

Alla bilder i vår kyrkas vägg kallar vi Muren som talar. Om någon eller några vill tysta vår lovsång så ska dessa väggar tala. Gå gärna runt i vår kyrka och upptäck bilderna. Vilken eller vilka talar just till dig? Avsluta gärna vandringen vid Mariabilden och gör som Maria, begrunda detta i ditt hjärta:

Tillsammans med Maria vill vi ta emot Jesus. Som Jesus växte under hennes hjärta vill vi ha honom i vår mitt. Som han blev centrum i Marias liv vill vi alltid ha honom för ögonen. Som han väckte Marias mod vill vi leva i Guds Andes kraft.

Gud, överraskande kallar du oss till det vi inte anade. Du ger oss uppdrag som är större och viktigare än vi trodde. Hjälp oss att se och höra när du utmanar oss att gå djupare in i det vi är.

Tack, Gud, för att du kallar oss till din tjänst, må det ske med oss som du har sagt.

Sankta Maria - Sankt Lars - Domkyrkan

Sankta Maria - Sankt Lars - Domkyrkan

Vägbeskrivning fortsättning

Från **Sankta Maria kyrka** fortsätter du genom Johannelunds centrum, tar till höger på Skogslyckegatan, går över Brokindsleden och tar gångvägen som viker av mot vänster och går ner till Stångån. Följ ån till Braskens bro, gå över bron och gå genast till vänster på ön, och fortsätt sedan på åns vänstra sida in till centrum.

Vid Stångebro går du åt vänster upp på Storgatan och följer den förbi **Sankt Lars kyrka** upp till Stora torget. Gå till höger över torget, ta Ågatan till vänster upp till **Domkyrkan**.

Församlingen berättar

Sankt Lars kyrka

Välkommen till Sankt Lars kyrka! Namnet "Sankt Lars" kommer från helgonet S:t Laurentius på 200-talets Rom. I församlingarna samlade man in pengar för de fattiga. Verksamheten var stor. De styrande makthavarna ville komma åt dessa rikedomar. Det kom till kyrkans kännedom, att deras tillgångar skulle konfiskeras. Efter gemensamt beslut hos kyrkans ledning delade Laurentius ut kyrkans ekonomiska tillgångar, till de fattiga. När ståthållaren en tid senare begärde att få tillgång till kyrkans skatter, kallade Laurentius in alla människorna. Sjuka och med olika lyten, kom de i stor skara. Till ståthållaren sa Laurentius "se dessa, de är kyrkans skatter".

Denna gärning kom Laurentius att få betala ett högt pris för då han den 10 augusti dödades som martyr genom stekning över glöd.

Där Sankt Lars kyrka står i dag har det legat en kyrka i vad vi tror över

Sankt Lars kyrka

1000 år. På 1100-talet byggdes den första stenkyrkan på platsen. Resterna från den har grävts fram och man kan genom ett fönster i golvet se ner på högaltaret från den kyrkan.

Nuvarande kyrkobyggnad invigdes år 1802. Från denna tid finns kyrkomålare Pehr Hörbergs viktigaste verk bevarade. De består av två stora målningar med motiven: Jesus gisslas och Jesus undervisar i templet.

Vid restaurering på 1950-talet fick kyrkan sitt nuvarande speciella kor med inristade och förgyllda både skrift och symboler på marmorskivor.

Linköpings domkyrka

Heliga Birgitta. Detalj ur Henrik Sörensens altartavla i Linköpings domkyrka

Linköpings domkyrka är nästan 800 år. Hit har heliga Birgitta och många andra pilgrimer vandrat under århundraden. Linköpings domkyrka, eller Linköpings katedral, är kyrkan där biskopen i Linköpings stift celebrerar och predikar Guds ord från "cathedran", biskopens stol. Ordet domkyrka, en Döm, är från latinets "domus" som betyder hus. Dömen är ett hus för Gud och hans folk. Men Dömen, liksom alla andra kyrkor, är framför allt "ett bödens hus för alla folk" (Jesaja 56:7).

På 1100-talet byggdes en korskyrka av sten, lite som Vreta Klosters kyrka, men redan efter hundra år ansågs den för liten. På 1230-talet satte man

därför igång detta enorma bygge medan den gamla kyrkan fortfarande var i bruk. Katedralen började byggas i romansk stil men man övergick snart till den nya gotiska stilen. Det tog 300 år att bygga det kyrkorum som du nu ser härinne. Äldst i kyrkan är norra porten och de romanska valven i högkoret där det stora triumfkrcifixet hänger. Kyrkan är 110 meter lång. Tornet som är 107 m högt byggdes långt senare, 1885-86.

Nicolauskapellet är vårt pilgrimskapell där du kan slå dig ner och söka vila och stillhet. Nils Hermansson, Nicolaus Hermanni 1326-1391, var biskop i Linköping 1375-1391. Han föddes i Skänninge och bodde som

Linköpings domkyrka

biskop bredvid domkyrkan i den gamla biskopsborgen, numera Linköpings slott. Det var en gång Sveriges mäktigaste biskopsresidens men numera är det landshövdingens residens och Linköpings Slotts- & Domkyrkomuseum.

Nicolaus Hermanni var personlig vän med Birgitta, lärare åt hennes dotter Katarina och involverad i uppbyggandet av klostret i Vadstena som han invigde den 23 oktober 1384.

Det är han som tar emot Birgittas kista i Linköpings domkyrka 1374 på dess väg från Rom till Vadstena, han arbetade för Birgittas helgonförklaring och till hennes ära skrev han tidegärdsbönen "Rosa rorans bonitatem":

Rosa rorans bonitatem, stella stillans claritatem, Birgitta vas gratiae.

Rora celi pietatem, stila vitae puritatem in vallem miserie.

Ros, den himmelsk dagg bestänker, stjärna, som i klarhet blänker, Hell, Birgitta, nådefull!

Stänk din godhet ned till gruset, blänk med rena himmelsljuset ned på jämmerdalens mull.

Birgitta helgonförklaras 1391 och samma år dör Nicolaus Hermanni. Efter åttio år saligförklaras han och blir av biskop Brask skrinlagd här i Nicolauskapellet. Sedan 1864 finns en praktfull gravsten från 1400-talet inmurad i korväggen. Ädelstenarna

är inte kvar men hål i stenplattan visar var de suttit. Nicolaus Hermanni beskrivs som en fredsälskande, betydelsefull biskop som verkade ihärdigt för rättvisa, fred och bröd åt alla människor. Pilgrimer söker sig till hans kapell.

Nicolaus Hermanni. Ikon i Domkyrkans pilgrimskapell.

Domkyrkan har väldigt många konstverk från olika tider. Flera av dem har pilgrimsanknytning.

Bland de nyare är Charlotte Gyllenhammars "The Pilgrim", ofta kallad uteliggaren (2009).

Triumfkrcifixet från 1300-talet har mirakulöst klarat tidens gång och flera bränder. Heliga Birgitta har skrivit om vilket intryck triumfkrcifixet gjorde på henne. Hon tyckte att

Linköpings domkyrka

*"The Pilgrim", ofta kallad uteliggaren.
Charlotte Gyllenhammar 2009*

Jesus talade till henne från korset.

På Henrik Sörensens altartavla från 1935 kommer Jesus själv emot oss med armarna utsträckta. Konstnären har målat sin bild av hur Jesus går ut ur sin grav på Påskdagens morgon. På sidobilderna ser vi människor från Bibelns värld och från Kyrkans historia, "Trons Vittnen". Här finner vi både heliga Birgitta och Nicolaus Hermanni.

På södra väggens utsida finns ett Birgittamonument. Den är gjord av Olle Hjortzberg 1921 och är en avgjutning av träskulpturen som finns i Vadstena Klosterkyrka. På västportalen finns en mosaik av Bengt Olof Kälde med både heliga Birgitta och Nicolaus Hermanni. På tornspiran över Nicolauskapellet finns Nicolaus

Hermannisymbolen rosen i den förgyllda vindflöjeln.

Församlingen berättar

Linköpings domkyrkoförsamling

Martin Lönnebo står bakom "en träningsrunda för själen", **Via Sacra**, den heliga vägen, med Frälsarkransens arton pärlor och två bronsplattor nedsänkta runt om i Domkyrkans golv. I kyrkan och på nätet finns mer information om texter och böner kring vandringen.

Via Sacra börjar vid Livets träd

"Den Heliga vägen börjar i paradiset. Silverträdet är bilden för Livets träd. Tänd ett ljus i Livets flod, floden av brons. Be en tyst bön.

Du kan även bekanta dig mer med

Linköpings domkyrka

trädets frukter, din andliga färdkost. Före dig sedan med pilgrimer i alla tider genom Herrens bön."

Läs sedan pilgrimen Birgittas bön:

"Visa mig vägen och gör mig villig att vandra den".

Frälsarkransen och dess pärlor är den moderna pilgrimens redskap på den svåraste av alla resor – den som går inåt.

När du har vandrat runt hela Via Sacra kommer du till en bronsplatta med välsignelsen:

*SÅ SOM SOLEN LYSER ÖVER DAGEN
OCH FÅR JORDEN ATT DOFTA
SÅ SOM MÅNEN LYSER ÖVER NATTEN
OCH FÅR VATTNEN ATT GLITTRA
SÅ VARE GUD MED DIG. AMEN.*

Ja, Gud är med dig. Du är omsluten av *Välsignelsen* som en värmande kappa. Bär den nu, alltid och i all evighet. Din fortsatta vandring på *Vördnaden för livets stig* för dig djupare in i din jordiska kallelse. Och in i Guds bottenlösa djup av barmhärtighet.

Framkomstbön vid Domkyrkan

Tack för att du låter din gränslösa kärlek verka i mig. Du ser och förlåter det jag inte kan.

Bön i Domkyrkan

Gud – tack för att du har lett mig till denna vilopunkt i Domkyrkan.

Hjälp mig att bli stilla och lyssna i tystnaden här inne. Hjälp mig att se Din väg och vandra den. Hjälp mig att tjäna Dig och mina medmänniskor.

Domkyrkan är som regel öppen alla dagar kl. 9-18 med morgonböner, mässor, olika gudstjänster och konserter och någon att tala med.

Se linkopingsdomkyrka.se

I Linköpings domkyrka kan du bli sänd med en pilgrimsvälsignelse om du deltar i en ordinarie gudstjänst och talar med prästen före gudstjänsten.

Linköpings domkyrka

Glädjens krona

Vi vandrar Brigittaleden från Linköping med Glädjens krona, ett ekumeniskt och vackert hjälpmedel för bön, ett sätt att be och meditera.

Ibland kallas Glädjens krona "radbandet". Pärlorna ligger på rad och påminner oss om att vår bön medvetet eller omedvetet är mer eller mindre regelbunden och att bön är något som följer oss hela livet.

Glädjens krona påminner oss om den krona Birgittasystrarna bär på sina huvuden: Jesu fem sår i fem röda märken, ett vitt kors, en vit cirkel.

De vita pärlorna ger möjlighet att stanna upp och dröja i en bön.

Meditation vid blodlönnen i Vreta kloster: *Gud och livet säger "ja" till mig. Vad är mitt svar? Ljuset har gått upp för mig och jag får låta min dag fyllas av det.*

Birgittasystrarnas Glädjens krona

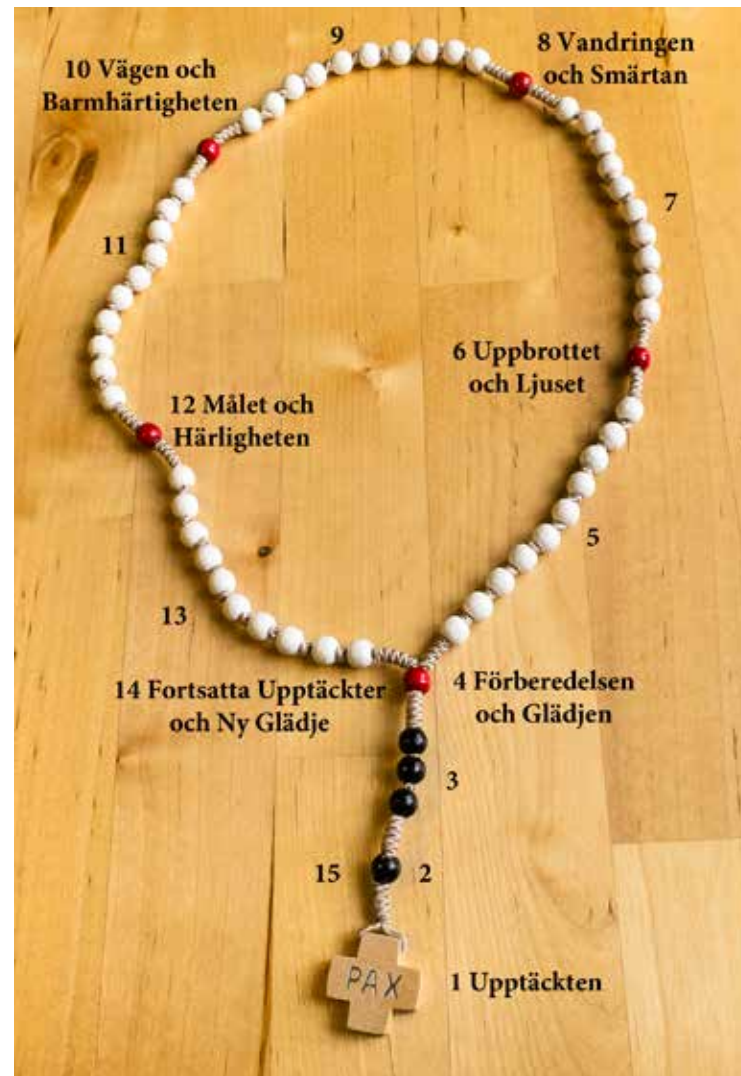
Fem träd med röda blad

När Brigittaleden invigdes 2011 planterades fem träd med röda blad för att markera Kristi fem sårmärken. Blodlönnar planterades i Linköping, Vreta kloster, Borensberg och Motala och en prydnadsapel, ett paradisträd, vid Birgittas kloster i Vadstena

I S:ta Birgittas kyrka, i Birgittasystrarnas kloster i Vadstena, kan du avsluta din vandring på Brigittaleden: *Vid de jordiska mål jag når - som fyller mig med glädje - blir jag ofta påmind: detta är inte allt, jag vill något mer, det finns mer att upptäcka.*

Glädjens krona

Glädjens krona

1 Upptäckten

Varje ny dag, varje stund, varje ny sträcka på min livsväg – det är en upptäckt.

Jag är någon och jag vill något, något ligger framför mig. Korset, livets tecken, påminner mig om att Kristus är förenad med mig och jag med honom – i allt. Alla dagar går jag med honom.

2 *Gud, till dig överlämnar jag mig och min fortsatta livsvandring*

3 *Herre, visa mig din väg och gör mig villig att vandra den.*

4 Förberedelsen och Glädjen

Vad som än ligger framför mig så måste jag förbereda mig för att möta det. Jag måste ”packa min ryggsäck”. Kanske är glädjen ett bra ord för det som väckts i mig. Eller vilka tankar får jag?

5 *Bevara mig, Gud, i din glädje.*

6 Uppbrottet och Ljuset

Gud och livet säger ”ja” till mig. Vad är mitt svar? Ljuset har gått upp för mig och jag får låta min dag fyllas av det. Uppbrottet sker i det stora och i det lilla hela tiden. Varje steg innebär att jag lämnar något och sträcker mig mot det nya. Ibland är det positivt, ibland inte. Vi lämnar det gamla

och går mot det nya. Vad lämnar jag bakom mig? Vad söker jag mig till?

7 *Gud, ditt ”ja” till mig är mina fötters lykta och ett ljus på min stig.*

8 Vandrigen och Smärtan

Livsvandringen – den fysiska, psykiska och andliga – är många gånger ansträngande. Ibland tar det emot att gå, vi får skoskav eller bär på något tungt.

Vi erfar som de pilgrimer vi är, att vi verkligen är kropp. Det är i kroppen vi erfar, det osynliga tar sig uttryck i det synliga. Vandrigen gör att vi känner oss levande på olika sätt.

Här är vi förenade med Kristus. Han vet hur det är att vara människa. En del kan jag lämna ifrån mig, en del kan jag påverka, men en del måste jag gå igenom.

9 *Gud, om jag går eller ligger ser du det, du är förtrogen med allt jag gör.*

10 Vägen och Barmhärtigheten

Vägen jag går – somliga sträckor har jag valt själv, andra sträckor går jag ändå. Vägen är fylld av sådant som gör intryck på mig på olika sätt: underlaget, miljön, dofter, synintryck, ljud, känslor, djur och människor. Vägen är upptrampad, men det är ju inte självklart att det finns en väg att

Glädjens krona

gå på; jag får påminnas om att någon har skapat förutsättningar och några har gått före.

Jag kan upptäcka att allt det jag möter är en del av min väg och jag kan ta emot eller välja bort.

Det spelar verkligen stor roll hur min väg ser ut, vilka människor jag möter, vilka tankar som väcks i mig.

Jag kan också upptäcka att jag själv är en del av andras väg. Det spelar roll att jag är här, vad jag säger och gör.

Vilka tecken på Guds och människors godhet ser jag idag?

11 *Där barmhärtighet och kärlek bor, där är också Gud.*

12 Målet och Härligheten

Jag tänker tillbaka på min dag – och jag tänker framåt. Vad var det jag begav mig iväg för att söka? Något inom mig eller utom mig? Vad är målet för denna min sträcka på livsvandringen?

Kanske har mina tankar och förväntningar förändrats eller bredats. Kanske är allt bekräftat. Kanske har jag upptäckt att vägen också är viktig och i sig rymmer något av målet.

Någon skrev: ” ... de söker ett hemland.” (Hebr 11:14)

En annan skrev ”... vårt hemland är himlen...” (Fil 3:20) Himlen kan vi erfara redan nu – det är mångas erfarenhet.

Hur tänker jag mig himlen, det stora målet? På min vandring idag får dagens slut eller kanske kyrkan jag nått vara en bekräftelse för mig att målet finns, att det är nåbart (jag är här!) och det är öppet för mig.

13 *I min Gud har jag funnit styrka, i min Herre har jag allt. Han har öppnat för mig en väg och bytt min ångslan i jubelsång.*

14 Fortsatta upptäckter och Ny glädje

Vid de jordiska mål jag når - som fyller mig med glädje - blir jag ofta påmind: detta är inte allt, jag vill något mer, det finns mer att upptäcka. I morgon är en ny dag, en ny sträcka på min livsvandring – med både bavan och glädje ska jag nu fortsätta min livslånga pilgrimsfärd. ”Vilket djup av rikedom, vishet och kunskap hos Gud!” (Rom 11:33)

Jesus sade: ”Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.” (Matt 6:33)

15 *Jag är en pilgrim och går med dig, Kristus.*

Etapp Linköping - Vreta kloster

Utforskande

Birgitta Birgersdotter var sökande, nyfiken, kunskapsörstande. Hos den lärde kaniken Mattias i Linköping hade hon möjlighet att fram till 1349 få undervisning som gav henne djup teologisk kunskap. Magister Mattias var en samtalspartner och andlig vägledare som hon kunde diskutera allt med, människans plats i tillvaron, hennes ursprung och mål, det ondas mysterium och frågor om rätt och orätt.

Var söker jag svaren på mitt livs stora frågor? Var finner jag svaren?

Glädjens krona

Vid pilgrimsvandringens början i Linköping kan vi söka upp blodlönnen utanför Domkyrkan, nära Ågatan, och be med Glädjens krona.

1 Upptäckten

Varje ny dag, varje stund, varje ny sträcka på min livsväg – det är en upptäckt.

Jag är någon och jag vill något, något ligger framför mig. Korset, livets tecken, påminner mig om att Kristus är förenad med mig och jag med honom – i allt. Alla dagar går jag med honom.

2 Gud, till dig överlämnar jag mig och min fortsatta livsvandring.

3 Herre, visa mig din väg och gör mig villig att vandra den.

4 Förberedelsen och glädjen

Vad som än ligger framför mig så måste jag förbereda mig för att möta det. Jag måste ”packa min ryggsäck”. Kanske är glädjen ett bra ord för det som väckts i mig. Eller vilka tankar får jag?

5 Bevara mig Gud, i din glädje.

Etapp Linköping - Vreta kloster

Lyssnande

Birgitta lät det andliga livet få avgöra hennes val. Hennes dragning till klosterlivet kan ses ur det perspektivet.

Det som Birgitta erfor i bönen innersta kammare försökte hon översätta till sitt handlande och i sin förkunnelse.

I klostret ges möjligheten att leva avskilt, i bön, så nära Kristus som möjligt, och därigenom komma till insikt om hur man ska leva sitt liv.

Hur gör jag för att komma i kontakt med mitt innersta, för att kunna vara den jag är menad att vara och innerst inne redan är?

Distans 16 km

Startpunkt Linköpings domkyrka

Vägbeskrivning Gå från Domkyrkan i Ågatans förlängning Hunnebergsgatan fram till Västra Vägen som du korsar. Fortsätt sedan gångvägen fram till Grenadjärgatan, följ den, passera under järnvägsbron, följ Nygårdsvägen till vänster, passera Skäggetorpsgatan, ta sedan första gångvägen till höger upp till Skäggetorps kyrka.

När du går ut från Skäggetorps kyrka, gå till höger, sedan strax till vänster mot den röda ladan, gå gångvägen till höger ner mot lek- och idrottsplatsen, ta där till vänster ner till Nygårdsvägen, gå över den och följ vägen mot Malmslätt.

Följ skyltningen mot Kaga 3. Gå till vänster vid skylten 6 Ledberg fram till Kaga kyrka. Gå sedan tillbaka ner mot vägen till Ledberg, ta till vänster på den, passera skylten Linköping 8 fram till skylten 6 Berg, gå till vänster där fram till Vreta klostrets kyrka.

Morgonbön

Himmelske Fader, tack för ännu en dag i livet. När jag nu lämnar stiftsstaden för att bege mig mot Vreta kloster, vill jag be om ditt beskydd på gator och vägar ut ur staden. Led mig rätt, fyll mig med frimodighet och styrka!

Skäggetorp

Skäggetorps kyrka

Församlingen berättar

Skäggetorps kyrka och by

Gårdsnamnet Skäggetorp är känt sedan början av 1300-talet. På platsen har man dock funnit lämningar av gravfält från äldre järnåldern (500 f Kr-550 e Kr). Under mitten av 1960-talet satte Linköpings stad igång med bostadsbyggande i stor skala här. Stadsdelen Skäggetorp byggdes för ca 9000 personer. Ett antal av ängarna i Skäggetorp med flera hundra år gamla ekar har bevarats och bidrar till att göra Skäggetorp till en grön stadsdel.

På pingstafton 1975 invigdes Skäggetorps kyrka. Den är byggd i brunt tegel och har en karakteristisk skeppsliknande form.

Skäggetorps kyrka har alltsedan 1970-talet varit en mötesplats för många människor. På senare år har stadsdelen Skäggetorp präglats av etnisk och religiös mångfald. Hela världen möts i Skäggetorp! I församlingslivet yttrar detta sig t.ex. i att evangeliet i söndagens högmässa alltid läses på både svenska och arabiska.

Arbetet från församlingens sida att hitta vägar till dialog och samverkan mellan kristna och mellan människor från alla olika kulturer och religioner i Skäggetorp pågår också ständigt. Ekumeniskt kan nämnas att S:t Markus syrianska församling firar gudstjänst i Skäggetorps kyrka varje söndag.

Skäggetorp

Meditation vid dopträdet i Skäggetorps kyrka

Gud, tack för skapelsens mångfald. Dopträdet 153 löv påminner oss om att vi hör ihop med alla människor. Dopänglarna påminner om att du alltid är nära oss med ditt beskydd och din ledning.

Meditation

Gud, hjälp mig att få kraft att dra mig undan när jag behöver det och förmåga att lyssna till din röst i mitt inre.

Skäggetorps kyrka är i regel öppen måndag – fredag kl 8:30 – 12 (ofta även efter kl 12) och i samband med gudstjänst. Morgonbön måndag – fredag kl 8:50.

S:t Olof och två änglar. Romansk kalkmålning i Kaga kyrka

Församlingen berättar

Kaga kyrka ligger nära Svartåns utlopp i sjön Roxen. Kyrkan uppfördes på 1100-talet medan Sverker den äldre var kung. Kaga kyrka är en av länets äldsta kyrkor med ett unikt kulturhistoriskt värde

Från den äldsta kyrkobyggnaden stammar hela den nuvarande kyrkan utom vapenhuset, sakristian och tornets överdel. Spiran i nuvarande form är från 1700-talet.

Kaga kyrka är rikt dekorerad. De romanska målningarna från 1200-talet är synliga endast från kyrkvinden, medan de gotiska målningarna från 1400-talet pryder valven nere i kyrkan. En av dessa föreställer kung Herodes gästbud med Johannes Döparens huvud på ett fat.

Sedan 2014 finns en utställning i kyrkboden intill om kyrkans långa historia. När valven byggdes till på 1400-talet, hamnade de gamla senromanska väggmålningarna från 1200-talet på utsidan av de murade tegelvalven, d.v.s. uppe på kyrkans vind. Därför fotograferades vinds-

Kaga kyrka

Sengotisk målning över predikstolen: Kakukilla som angrips av råttor

målningarna och gjordes tillgängliga för besökare i kyrkboden.

Redan på långt håll avtecknar sig den smäckra spiran mot himlen. Snart ser vi hela den vita välproportionerade skönheten, Kaga kyrka, och det är inte svårt att förstå att detta är en av stiftets populäraste bröllopskyrkor. Kaga är också en uppskattad musik- och dopkyrka.

Kaga kyrka är i regel öppen maj-september vardagar kl 9-16, helger 9-18. Kyrkboden är också öppen dessa tider.

Meditation

Gud, hjälp mig att vara en vägröjare likt Johannes.

Ge mig mod att alltid söka den rätta vägen - som leder hem till dig.

Middagsbön

Tack Herre, för middagsvilan, som ger mig möjlighet att minnas dagens första etapp och att se framåt med förtröstan och hopp på vandringen fram till den gamla klosterplatsen i Vreta.

Svartåmyrningens naturreservat

vid sjön Roxen är ett våtmarksområde av internationell klass. Stora strandängar hålls öppna genom bete och slätter. Det intensiva fågellivet kan lätt observeras från fågeltornen. Områdets klenod är den sällsynta rödspoven. Insjöstrandängarna hyser ett sällsamt rikt fågelliv. Man har här sett mer än 200 olika fågelarter. Så passa på att besöka något av reservatets fågeltorn. Här finns även ett torn anpassat för rörelsehindrade.

Vreta kloster

Framkomstbön

Kvällens aftonbön hämtar vi från Birgittas Uppenbarelser:

Välsignad vare du Gud, som inrättat växlingen av tiden till vår själs och kropps hälsa och vederkvickelse. Jag ber dig att under denna natt skänka vila åt min kropp och bevara mig oskadd.

Vreta kloster

Vreta kloster

Vreta klostrets kyrka är en av vårt lands mest intressanta medeltida byggnader och uppfördes i början av 1100-talet av den Stenkilska ätten som kungskyrka, kanske har den också en tid varit biskopskyrka. Den är treskeppig med ett kraftigt torn i väster och har flera gravkor längs södra sidan.

Under medeltiden användes kyrkan både som församlingskyrka och

klosterkyrka. Efter reformationen har kyrkan fortsatt vara församlingskyrka och är så än idag. Som sådan har den alltså en obruten funktion sedan 900 år.

Kyrkan är öppen vardagar 7.15-15.00 året runt. Gudstjänst söndagar 11.00.

Baptisterium (dopphus)

Vid restaurering av klosterruinen 2000–2006 fann man att den vattenanläggning man tidigare trott varit en vanlig vattenledning med reservoar i själva verket kan ha varit ett baptisterium, alltså en dopanläggning för vuxendop, som är äldre än det kloster den byggts in i. Det är då det enda kända baptisterium från tidig kristen tid i Skandinavien och kan beses i klosterruinens östra del.

Vreta kloster

Klostret

Kung Inge d ä och hans drottning Helena donerade i början av 1100-talet jord till ett kloster i Vreta, troligen det första klostret i landet. 1162 nyetablerades det som cisterciensiskt, sedan kung Karl Sverkersson donerat mark och gjort ombyggnationer.

I flera hundra år var klostret i Vre-

Klostergång vid Vreta kloster

ta Sveriges förnämsta nunnekloster. Det överlevde reformationens första tid och upplöstes först när de sista nunnorna dog på 1580-talet. Byggnaderna förföll och idag kan man endast se ruinerna.

En klostermodell i kyrkans museum visar hur kloster och kyrka kan ha sett ut 1289.

Mer information finns på vretaklosterforening.se

Glädjens krona

Vid blodlönnen i klosterträdgården i Vreta kloster kan vi be med Glädjens krona.

6 Uppbrottet och Ljuset

Gud och livet säger ”ja” till mig. Vad är mitt svar? Ljuset har gått upp för mig och jag får låta min dag fyllas av det. Uppbrottet sker i det stora och i det lilla hela tiden. Varje steg innebär att jag lämnar något och sträcker mig mot det nya. Ibland är det positivt, ibland inte. Vi lämnar det gamla och går mot det nya. Vad lämnar jag bakom mig? Vad söker jag mig till?

7 Gud, ditt ”ja” till mig är mina fötters lykta och ett ljus på min stig.

Borensberg

krigsfångar och en del privata arbetare, ca 7 miljoner effektiva dagsverken à 12 timmar.

Grävningen av kanalen utfördes till största delen för hand med plåtskodda träspadar. Arbetet bestod i huvudsak av att gräva, spränga och mura.

Den 26 september 1832 invigdes Göta kanal i Mem, öster om Söderköping, under stor pompa och ståt i närvaro av Sveriges konung Karl XIV Johan med familj.

Se vidare gotakanal.se

Slussning i Göta kanal vid Ljung

Morgonbön

*Tack Gud för din nåd och omsorg.
Tack för nattens vila. Led mig och var
mig nära denna dag.*

Meditation

Jag är ett redskap för Din fred.

Middagsbön

*Tack Gud för Din närvaro i mitt liv,
låt Ditt ljus lysa i mitt mörker, ge mig
perspektiv så att jag ser vad som är
viktigt att gå igenom.*

Gör mig till ett redskap för din fred!

Framkomstbön

*Tack för dagens vandring längs med
Göta kanal till Borensberg. Tack för
nya intryck och perspektiv. Välsigna
alla som gjort denna vandring möjlig
för mig.*

Borensberg

Birgittavandring vid Göta kanal

Altartavlan, är skapad av Borensbergskonstnären Anders Gustafsson. Den återger ett för bygden karaktäristiskt naturmotiv, med Göta kanal och cykelvägen mellan Borensberg och Berg. Konstverket får en sakral prägel genom tre träd i målningens mitt och den skira Kristusgestalt som med öppen famn kommer betraktaren till mötes från det mittersta trädet. Träden får oss att tänka på korsen på Golgata, något som understryks ytterligare genom en samling röda blommor, symboler för blodsdroppar från Kristi sår. Kristusgestalten möter dock inte som den lidande Frälsaren, utan som den uppståndne, levande och segrande Herren.

I målningen finns även andra kristna symboler: Duvan, symbol för den helige Anden. En fjärl som symbol

för uppståndelsen och det nya livet.

Kyrkan pryds av en mycket vacker kyrktupp, ritad av Göran Henriks-son, Hanorp i Klockrike, tillverkad och skänkt av smeden i Klockrike Lars Johnson.

Vill du besöka Björkhällakyrkan får du upplysningar om öppettider på telefon 0141-203300 helgfri vardag mellan kl 9-12.

Församlingen berättar

Borensbergs baptistförsamling

Borensbergs baptistförsamling, som även kallas Salemkyrkan, bildades 1917 och är en del av Evangeliska Frikyrkan (tidigare Örebromissionen).

Ända sedan starten har församlingen haft ett stort arbete bland barn

och ungdomar i Borensberg. Sången och musiken är en annan del som betytt mycket i Salemkyrkan genom åren.

Något som också har präglat församlingen är det internationella missionsarbetet. Under flera decennier verkade Salemkyrkans missionärer i Kongo och senare i Centralafrikanska republiken. Idag stöttar Salemkyrkan församlingsplantering i Spanien, hälsovård i Zambia och arbete med barns rättigheter i Asien.

Salemkyrkan vill finnas till för människor i Borensberg och vara en mötesplats där vi får möta Gud och varandra. Veckorytmen kretsar kring söndagens gudstjänst kl 10 och onsdagens bönesamling kl 19. Däremellan möts vi i hemgrupper där vi delar livet, ber och läser Bibeln. Församlingen inbjuder också till olika grupper och samlingar, alltifrån barngrupper till dagledigträffar. Aktuellt program och kontaktuppgifter finns på församlingens hemsida: salemborensberg.org. Vi vill gärna erbjuda pilgrimer enklare golvlogi i mån av plats.

Kännetecknande för församlingens tro och liv är en längtan efter att vara en nära gemenskap som är öppen för fler, där hela livet ryms och där alltfler får finna en tro på Jesus och där vi uppmuntrar varandra i efterföljelsen. Församlingen har

också präglats av en längtan att få tjäna människor i Borensberg och möta de behov vi ser i samhället. Församlingens tro och liv kan formuleras i följande bön:

Gud, du som är alltings skapare, tack för att du i din nåd tar emot oss som dina barn. Du ensam är värd all vår tillbedjan, du som har skänkt oss allt.

Jesus, du som välkomnar oss till dig med orden "kom och följ mig", tack för att du visar oss hur det sanna och goda livet ser ut. Jesus, du som är vår Herre, hjälp oss att leva i din efterföljd, i omsorg om de människor vi möter, så att alltfler får upptäcka din kärlek och godhet, och får del av din frälsning.

Helige Ande, du som i dopet föder oss på nytt och ger oss livet, tack för att du gör oss till en kropp, en församling. Hjälp oss att leva som systar och bröder, i en nära, varm och öppen gemenskap. Utrusta oss med kraft från höjden och forma oss till att bli lika Jesus, i tjänst för varandra och världen.

Amen

Helande

Birgitta Birgersdotter verkade för fred och försoning. Birgitta tog initiativ till en fredsplan för att få slut på "hundraårskriget" mellan England och Frankrike. Birgitta framförde till påven att kyrkan borde stifta fred mellan staterna.

Under sina drygt tjugo år i Rom verkade hon för att påven skulle återvända dit från Avignon.

Hennes vision var att hela världen borde vara som en Jungfru Marie örtagård, en värld i fred, försoning och rättvisa.

Med den helige Franciskus ber vi:

Herre gör mig till ett redskap för din fred!

Glädjens krona

Vid blodlönnen utanför Björkhällakyrkan ber vi med Glädjens krona.

8 Vandringen och smärtan

Livsvandringen - den fysiska, psykiska och andliga - är många gånger ansträngande. Ibland tar det emot att gå, vi får skoskav eller

det osynliga tar sig uttryck i det synliga. Vandringen gör att vi känner oss levande på olika sätt. Här är vi förenade med Kristus. Han vet hur det är att vara människa. En del kan jag lämna ifrån mig, en del kan jag påverka, men en del måste jag gå igenom.

bär på något tungt. Vi erfar som de pilgrimer vi är, att vi verkligen är kropp. Det är i kroppen vi erfar,

9 Gud, om jag går eller ligger ser du det, du är förtrogen med allt jag gör.

Etapp Borensberg - Motala

Bedjande

Birgitta Birgersdotter var flitig bedjare. I tornet i Ekebyborna kyrka finns två välvda rum. Det norra går under beteckningen "Birgittas bönekammar". Enligt traditionen användes rummet av Birgitta under hennes tid som husfru på Ulvåsa.

Var samtalar jag bäst med Gud?

Distans Borensberg - Ekebyborna - vandrarhem Mallboden 22 km

Distans Borensberg - Ekebyborna - Ulvåsa (Birgittas udde) - vandrarhem Mallboden (med blå ringar) 27 km

Vägbeskrivning Från Björkhällakyrkan går du ner till Göta kanal och över bron.

Från STF vandrarhem går du in till Borensberg och går där till vänster över Göta kanal.

När du gått över Göta kanal går du till höger på vägen mot Skänninge (Skänningevägen). Du går uppför en lång backe. Vid Y-korsning gå till höger mot Österstad 7. Vid nästa vägkors rakt fram mot Österstad 6. Ta sedan av åt höger vid Österskog 2 och sedan efter ett par hundra meter åt vänster vid vägvisaren Österskog.

Efter en lång allé gå till höger mot Fossala. Vid Y-kors, där vägvisaren pekar höger mot L:a Fossala, följer du vägen åt vänster. Du kommer fram till några stora röda lador och vägen tar slut i ett T-kors, där går du till höger och när du kommer fram till Ekebyborna till höger mot Motala.

Efter Ekebyborna kyrka kommer du till en avtagsväg där du tar åt höger om du skall gå till Birgittas udde, och följer sedan vägvisarna hela vägen till udden. Om du vill gå direkt till Motala går du rakt fram. Se vägbeskrivningen nedan.

När du lämnar Birgittas udde och har udden i ryggen, ta då höger på skogsbilvägen och följ den en dryg kilometer. Ta höger vid första tydliga korsning, där den högra vägen går in mot skogen. Gå förbi ett hus, in i skogen och där vägen kröker starkt åt vänster (se upp här!) går du åt höger in på en större stig/ridväg, följer den åt höger, kommer fram till några hus och går sedan vägen ner till Vedemö. Gå där till höger, följ stora vägen ca 600 m och efter högerkurvan genast till höger på en mindre väg som först går uppför, sedan ner mot sjön Boren.

Om du gått rakt fram vid avtagsvägen till Birgittas udde går du en liten bit till och tar till höger mot Vedemö 2.

När du passerat Vedemö och följt stora vägen ca 600 m går du efter högerkurvan genast till höger på en

Ekebyborna

mindre väg som först går uppför, sedan ner mot sjön Boren.

Strax före sjön Boren går du till vänster in i Sjöbo-Knäppans naturreservat, går på spångar fram till en park och följer promenadvägen åt höger längs med stranden fram till bron där du går över Motala ström, följer vägen åt vänster och kommer fram till bebyggelsen och går Verkstadsvägen åt vänster. Gå upp till höger mellan husen och gå sedan på kanalbanken in i Motala. (Stadskarta sid 76-78)

Ska du till **Lillkyrkan** går du efter bron över Motala ström vägen åt vänster ca 75 meter och in på en stig åt höger och håller dig på höger sida om husen (ladorna) fram till den asfalterade vägen, Verkstadsvägen, och tar där till höger, går bron över Göta kanal och sedan till vänster på Borensvägen och du är strax framme vid Lillkyrkan.

Från Lillkyrkan fortsätter du sedan gå Borensvägen och går gångvägen genom grönområdet fram till Liverpoolsgatan, till vänster på Dockgatan och du är framme vid vandrарhemmet Mallboden.

Om du vill gå direkt till Mallbodens vandrарhem, utan att gå vägen till Lillkyrkan, går du längs kanalbanken förbi Motala industrimuseum och över kanalen på Treöresbron, sedan till höger ett hundratal meter till Mallboden Café och vandrарhem.

Ska du till Råsnäskyrkan fortsätter

du längs med kanalen ner till hamnen och går efter stadskartan. Du kan som alternativ ta bussen från Motala centralstation till Råsnäs.

Ekebyborna kyrka

Ekebyborna kyrka

Socknen hette ursprungligen Ekby eller Ekeby. Det är sjön som gett socknen sitt namn, Ekeby vid Boren blir Ekebyborna. Kyrkan var den Heliga Birgittas sockenkyrka under den tid hon bodde på Ulvåsa.

Tornets andra våning består av två tunnvalvda rum. Det ena av dessa rum kallas heliga Birgittas bönekammare. Enligt en obekräftad tradition användes rummet av det blivande helgonet.

I fönstersmygen till heliga Birgittas bönekammare finns inskriften SAN-

Ekebyborna

Morgonbön

En ny dag öppnar sig. Herre hjälp mig att fylla dagen med kärlek. Det är inget som är för litet i ditt rike. Jag överlämnar mig med kropp och själ utan förbehåll i dina trygga händer.

Meditation

Jag tar emot denna dag som en gåva.

CTA BIRGITTA ORA PRO NOBIS, (Heliga Birgitta bed för oss) utförd med röd kalkfärg.

En målning på norra väggen i det höggotiska koret framställer Marias kröning, inskriven i ett fyrpass. Jesus och Maria sitter på en tronstol och Jesus lyfter kronan till Marias huvud. På sidorna flankeras de av två krönta helgon, S:t Erik och S:t Olof. Nedtill

På väg till Birgittas udde

är i rött tecknat ett kraftfullt lejon, en symbol för Kristus och till höger ett djur som synes vara ett lamm. Lejonet skyddar lammet.

Vill du besöka Ekebyborna kyrka får du upplysningar om öppettider på telefon 0141-203300 helgfri vardag mellan kl 9-12.

Middagsbön

Herre, jag frågar dig: Vad vill du nu, vad vill du bruka mig till? Herre, jag behöver tid för att stilla mig och tänka efter och öppna mig för Dig. Herre, jag vill ställa mig till förfogande och säga ja till dig.

Ulvåsa - Birgittas udde

Ulvåsa

Birgitta Birgersdotter och hennes man Ulf Gudmarsson bosatte sig på egendomen Ulvåsa som låg på den plats som nu benämns Birgittas udde. En del av huvudbyggnadens murade källare finns kvar.

Här verkade Birgitta som husfru i trettio år.

Barnen

I äktenskapet mellan Ulf och Birgitta föddes åtta barn på Ulvåsa.

Ruinen vid Birgittas udde

Sönerna Gudmar och Bengt dog unga. Sonen Karl blev som sin far lagman av Närke. Men Karl blev ändå Birgittas sorgebarn. Han hånade sina religiösa familjemedlemmar för deras andlighet.

Sonen Birger kom att följa Birgitta på hennes många pilgrimsfärder,

också till Jerusalem. Birger blev slutligen riksråd och lagman, först i Småland, sedan i Närke.

Äldsta dottern Märta blev hovmästarinna för Kalmarunionens blivande drottning Margareta. Yngsta dottern, Cecilia, uppfostrades i dominikan-klostret i Skänninge. Brodern Karl hämtade ut henne ur klostret så att hon kunde gifta sig. Efter att ha blivit änka två gånger inträdde slutligen Cecilia i Vadstena kloster. Dottern Ingeborg blev nunna i Riseberga kloster.

Före Ulfs och Birgittas långa pilgrimsresa till Santiago de Compostela 1341 lämnades döttrarna Katarina och Ingeborg till systrarna i Riseberga kloster för att uppfostras och undervisas. Katarina giftes sedan bort mycket ung med riddare Eghart Lydersson van Kyren och levde med honom i ett kyskt äktenskap några år och reste sedan till sin mor i Rom där hon blev hennes följeslagare och medhjälpare. Katarina stannade där fram till moderns död 1373.

Katarina spelade en viktig roll i kanonisationsprocessen för Birgitta och var med och startade upp klostret i Vadstena. Katarina saligförklarades 1489. Katarina kunde nu vördas som helgon i alla Birgittinkloster i hela världen.

Att Karin har namnsdag den 2 augusti beror på att Katarina saligförklarades den dagen.

Ulvåsa - Birgittas udde

Delande - brödet bryts - brödet tas emot

Birgitta Birgersdotter utövade social omsorg. Grunden i alla klosterregler är "Ora et labora", bed och arbeta. Fast Birgitta aldrig blev nunna levde hon enligt denna regel.

På Ulvåsa styrde hon som husfru. Birgitta lär ha använt sin ställning till storskalig välgörenhet. Hon anlade ett sjukhus där hon själv deltog i skötseln av de sjuka. Hon räddade prostituerade från livet på gatan. Vissa tider "tvättade hon fötterna på tolv sjuka eller hjälplösa kvinnor".

Hur kan jag ge av det jag har? Vad händer med mig när någon tar emot det jag har att ge?

Glädjens krona

Vid Ekebyborna kyrka eller på Ulvåsa, Birgittas udde, där den heliga Birgitta bodde och verkade, kan jag be med Glädjens krona.

10 Vägen och barmhärtigheten

Vägen jag går – somliga sträckor har jag valt själv, andra sträckor går jag ändå. Vägen är fylld av sådant som gör intryck på mig på olika

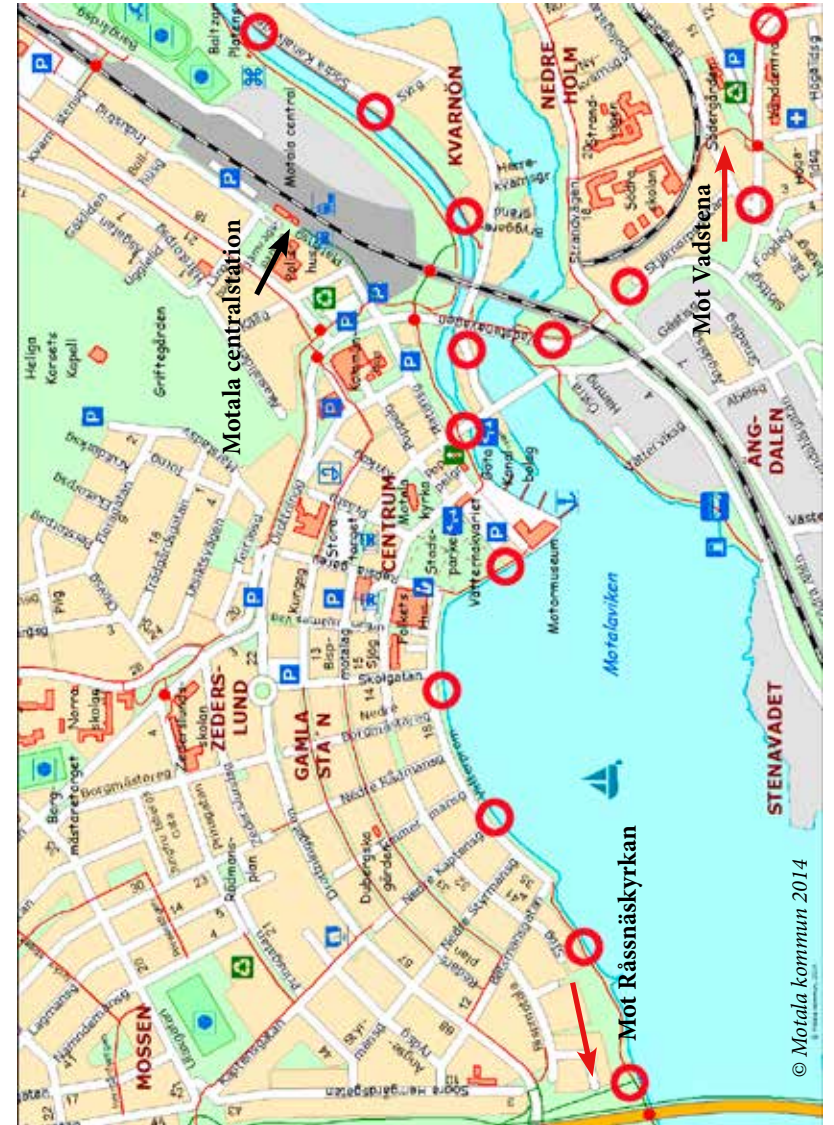
sätt: underlaget, miljön, dofter, synintryck, ljud, känslor, djur och människor. Vägen är upptrampad, men det är ju inte självklart att det finns en väg att gå på; jag får påminnas om att någon har skapat förutsättningar och några har gått före.

Jag kan upptäcka att allt det jag möter är en del av min väg och jag kan ta emot eller välja bort.

Det spelar verkligen stor roll hur min väg ser ut, vilka människor jag möter, vilka tankar som väcks i mig. Jag kan också upptäcka att jag själv är en del av andras väg. Det spelar roll att jag är här, vad jag säger och gör.

Vilka tecken på Guds och människors godhet ser jag idag?

11 Där barmhärtighet och kärlek bor, där är också Gud.

Motala

Lillkyrkan

Framkomstbön

Herre, dagen går mot sitt slut och jag påminns om livets slut. Hjälp mig att förstå att livet är bräckligt och hjälp mig att våga överlämna mig i Dina händer, så att jag är redo när det är dags för mig att dö.

När Lillkyrkan byggdes 1957 fanns bara stora kyrkan i Motala centrum, därför kallas den Lillkyrkan.

I centrum för all verksamhet står vår söndagsgudstjänst. Vi vill vara

Altartavlan i Lillkyrkan

Församlingen berättar

Lillkyrkan

Varje gång en skolklass kommer på besök hos oss brukar vi fråga om de vet var de är just nu. Barnen svarar i kör:- Lillkyrkan!! och då frågar vi, - Men, varför heter den Lillkyrkan?

Här kommer händerna upp i luften och svaren är så kreativa. Några av svaren är: Den är liten utanpå, men stor inuti. Det är många små barn som kommer hit. Den är mindre än stora kyrkan i stan.

en kyrka där orden blir begripliga, där man skapar gudstjänsten tillsammans, där man kan känna en gudstjänstgemenskap och ändå få vara där som en enskild människa - nära Gud och nära människor. Kanske är det just det lilla formatet, med sin vardagsnära atmosfär som gör att så många samlas här.

I vårt kyrkorum har vi en fantastisk altartavla som är målad av Lenart Segerstråle. Det ena av bibel-

Lillkyrkan - Motala kyrka

orden som han har utgått ifrån är ”Kom till mig alla ni som är tyngda av bördor, jag ska skänka er vila.” Matt 11:28.

I sitt invigningstal sa Lennart Segerstråle att han vill att motivet på altartavlan ska komma nära dem som sitter i kyrkan, på det sättet att det är hämtat ur livet, så nära, att det berör var och en.

I mitten av bilden ser vi en Kristusgestalt. Han sitter tätt, tätt bredvid en nedböjd man som är böjd mot jorden av sina problem och bekymmer. Han behöver hjälp, befrielse och stöd. Den mannen symboliserar hela mänskligheten som är tyngd av den kris världen genomlever idag och som den alltid kommer att uppleva så länge den är böjd mot jorden och bara ser jorden – och inte dess förbindelse med Gud. Kristusgestalten sitter så nära, alldeles intill. Han är där. Gud tränger sig inte på oss, men äger det största tålmod.

Det andra bibelordet Lennart Segerstråle har valt är ”Nu väntar Herren på att visa er nåd, nu vill han uppenbara sin höghet genom att förbarma sig över er. Ty herren är en rättvis Gud, lyckliga de som sätter sitt hopp till honom ..// .. gråt inte mer. Han skall visa dig nåd när du ropar till honom, så snart han hör din bön ska han svara.” Jes 30:18-19

Cirkeln som omger mannen symboliserar Guds närhet som är världens ljus. Jesus säger ”Jag är världens ljus” men Jesus säger också ”Ni är världens ljus”. I samarbete med Gud sprids ljuset genom oss. Detta är Guds underverk. Människorna på bilden står nära varann. Den ene kan dela sin erfarenhet med den andre, så sprids ljuset vidare i våra familjer, i vårt arbete och i vår vardag var vi än är. Vi får ställa oss till Guds förfogande, och leva i gott samarbete med Gud, så att Guds kraft som Gud frigjort i oss, ska kunna användas så att Gudsriket kan förverkligas redan här och nu. Här kan vi hjälpta, befriade och med gott stöd be: Låt ditt rike komma, låt din vilja ske på jorden, så som i himlen!

Lillkyrkan har öppet de flesta vardagar mellan kl 8.00- 16.30 under läsåret. På söndagarna firar vi oftast kvällsmässa kl 18.00, en gång i månaden har vi gudstjänst kl 11.00. För gudstjänsttider se Motala församlings hemsida. Under sommaren är Lillkyrkan inte öppen under veckodagarna men vi firar alltid *Mässa i sommarkväll* söndagar kl 18.00. Varmt välkommen!

Motala kyrka

Innan kyrkan byggdes, fanns på denna plats en mindre kyrka, vars murar delvis ingår i den nuvarande. Av murverket att döma kan den gamla kyrkan dateras till 1200-talets förra

Motala kyrka - Råsnäskyrkan

hälft. Se vidare motalaforsamling.se/sv/motala-kyrka.

Motala kyrka, församlingens huvudkyrka, är öppen för enskild andakt måndag-fredag kl. 09.00-16.00 och lördagar kl. 10.00-13.00.

Församlingen berättar

Råsnäskyrkan

Råsnäskyrkan ligger mitt i centrum på Motala Väster, där många människor har vägarna förbi. Här finns möjlighet för en stilla stund i kyrkorummets. I Råsnäskyrkan

Pilgrimer vid Råsnäskyrkan

finns också liv och rörelse med mycket barn i kyrkan. Här finns junior- och miniorgrupper, förskola, öppen förskola, körer för stora och små, syförening, stickcafé och Råsnästräffar för daglediga.

I arbetet i Råsnäskyrkan finns tre nyckelord:

Öppenhet mellan människor och inför Gud.

Lovsång Glädje och tacksamhet till Gud och hela Guds skapelse.

Tvivel Du får komma till Gud och dina medmänniskor med dina tvivel.

Utan kontrasten mellan ljus och mörker i livet skulle vi inte se någon skillnad.

Råsnäskyrkan är en mötesplats för ”hela Guds folk”. Vi är glada att få dela gemenskapen med människor i alla åldrar, sammahang

och från olika kulturer. Här på Väster i Motala finns samarbete med Syrisk Ortodoxa kyrkan som regelbundet firar mässa i Råsnäskyrkan sedan många år tillbaka. Antakya-kyrkan firar också gudstjänst här sedan något år tillbaka. Det är Grekisk-Ortodox gudstjänst som firas med arabiska som språk.

Det betyder att Råsnäskyrkan också är ett hem för många av våra kristna systrar och bröder från andra kyrkor utanför Sveriges gränser vilket syns i verksamheten på flera olika sätt.

Himmel och jord i Råsnäskyrkan

Kyrkfönstret "Himmel och jord"

Jag låter blicken stanna inför kyrkfönstret "himmel och jord" ovanför ljusbäraren. Solen är en bild för Guds nåd och godhet som strålar mot människorna. Familjen står tillsammans på jorden och lyfter sitt spetsomgärdade rum mot himlen. Människan bär både himmel och jord inom sig. Gudssymbolen har solens ideala cirkelform som bara finns där i fönstret, men i människornas huvuden finns en ofullkomlig bild av den. (Ragnar Molins ord, Råsnäskyrkans arkitekt.)

Den blå madonnan Skulptur av Eva Spångberg

Maria med Jesus

Jag stannar också inför Maria, himladrottningen med krona på huvudet och månen och stjärnorna under sig. Hon bär Jesus i sina armar, så liten men ändå kung i Guds rike här på jorden och över stjärnorna. Guds rike är av en annan värld men ändå så nära oss. Vi bär det inom oss som en spegel av Gud. Vi är Guds avbilder. Där mellan himmel och jord står vi, som en enda familj, längtande efter den plats som är vårt ursprung.

Råsnäskyrkan är i regel öppen arbetsdagar kl 7-17. Söndagar i samband med mässa kl 9.30. Semesterstängt v 28-31.

Ödmjuk - villig

Birgitta Birgersdotter uppmanades av den helige Franciskus i en uppenbarelse att vara ödmjuk, att ödmjukt lyda sin biktfader. Uppenbarelsen fick Birgitta vid en pilgrimsresa till Assisi. Kanske finns denna uppmaning med i Birgittas bön: Herre visa mig din väg och gör mig villig att vandra den. Vi får alla vid olika tillfällen i livet ingivelser, kanske uppenbarelser, visioner.

"En vision är till för att återspegla vad Gud vill med oss."

Anders Arborelius

Hur förhåller jag mig till ingivelser, visioner, som kommer till mig?

Glädjens krona

Jag kan fortsätta be med Glädjens krona vid Lillkyrkan, vid Råsnäskyrkan eller på någon annan plats jag väljer i Motala.

för denna min sträcka på livsvandringen? Kanske har mina tankar och förväntningar förändrats eller breddats. Kanske är allt bekräftat. Kanske har jag upptäckt att vägen också är viktig och i sig rymmer något av målet. Någon skrev: "de söker ett hemland." (Hebr 11:14) En annan skrev "... vårt hemland är himlen..." (Fil 3:20)

Himlen kan vi erfara redan nu, det är mångas erfarenhet. Hur tänker jag mig himlen, det stora målet? På min vandring idag får dagens slut eller kanske kyrkan jag nått vara en bekräftelse för mig att målet finns, att det är nåbart (jag är här!) och det är öppet för mig.

12 Målet och Härligheten

Jag tänker tillbaka på min dag – och jag tänker framåt. Vad var det jag begav mig iväg – utåt eller inåt – för att söka? Vad är målet

13 I min Gud har jag funnit styrka, i min Herre har jag allt. Han har öppnat för mig en väg och bytt min ängslan i jubelsång.

Etapp Motala - Vadstena

Hängiven

Birgitta Birgersdotter bar med hängiven uthållighet kallelsen att grunda en klosterorden och ett kloster i Vadstena. Birgitta väntade länge på att påven skulle godkänna hennes klosterorden. Hon fick uppleva det tre år före sin död. När klostret i Vadstena invigdes hade hon varit död i elva år. Klosterkyrkan i Vadstena uppfördes enligt Birgittas intentioner ”av slät gärning, ödmjuk och stark”. Den är nu efter nästan sju hundra år ett av Europas viktigaste pilgrimsmål. Och i Vadstena finns liksom på många andra håll i världen ett birgittinskt kloster.

Hängivenhet och uthållighet – vad säger de orden mig?

Distans

Mallboden vandrarhem vid Göta kanal - Klosterkyrkan i Vadstena (röda vägen) 20 km.

Råsnäskyrkan - Nya Mot-alabron (den blå markerade vägen A) - röda vägen från V Stenby - Klosterkyrkan i Vadstena 18 km

Råsnäskyrkan - Nya Mot-alabron (den blå markerade vägen B) - röda vägen från V Stenby - Klosterkyrkan i Vadstena 19 km

Vägbeskrivning

Från *Mallboden vandrarhem* följ Göta kanal ner mot hamnen, gå till vänster på broarna över kanalen och strömmen, gå under järnvägsbron, gå över Strandvägen, fortsätt

Västra Stenby

uppför backen på vänster sida av gatan och följ sedan Sveavägen (rv 32) till vänster uppför den långa backen. Gå sedan rakt fram och du kommer ut på landsbygden. Du följer sedan vägvisarna mot V Stenby och Hagebyhöga. Från Hagebyhöga följer du vägarna in mot Vadstena.

Från *Råssnäs kyrkan* gå Råssnäsvägen till Agneshögsvägen, gå till höger på den, gå under motorvägsbron och finn uppfarten till gång- och cykelbanan över bron. När du gått över bron följer du gångbanan åt vänster (den andra avfarten för gångbanan), går över gatan och fortsätter på vägen som går på vänster sida av mot motovägen (alternativ A).

Om du vill undvika gå längs med motorvägen kan du gå upp i skogen på grusvägen (alternativ B). Grusvägen delar sig snart. Där går du åt vänster. Kommer fram till Ekhagavägen där du går till höger. Efter ca 100 m åt höger igen ner på en gång- och cykelväg som leder ner till trafikplats Södra Freberga.

Vid trafikplats Södra Freberga gå mot Norrsten Ö.

Du kan sedan välja gå enligt vägvisarna till Västra Stenby kyrka eller direkt mot Hagebyhöga och sedan följa vägvisarna till Vadstena.

Karta över Vadstena finns på sidan 90.

Morgonbön

God morgon Gud! Tack för en ny morgon i mitt liv! Hjälp mig att idag finna och gå den rätta vägen och vara frimodig, om jag blir oviss. Hjälp mig att lyssna, medan jag vandrar, till naturen, till dem jag möter och framför allt till din röst! Nu lämnar jag Motala, för att bege mig mot den heliga Birgittas Vadstena. Välsigna min vandring!

Meditation

Jag går i Gud var jag går.

Birgittas källa vid V Stenby

Två källor bär Birgittas namn i trakten kring hennes hem på Ulvåsa. Den ena ligger på Ulvåsas egna ägor, den andra ligger nordväst om kyrkan i Västra Stenby. Där ska den heliga Birgitta ha vilat när hon gick mellan Ulvåsa och Vadstena. Hon var törstig och stack ner ett finger i marken. Upp flödade vattnet i källan.

Källan ska ha använts som offerkälla under medeltiden, och det sägs att folk ännu i början av 1900-talet besökte källan.

Enligt en annan legend skulle den heliga Birgitta bara ha behövt uttala sin stora törst för att vattnet i källan skulle börja flöda.

Att en from kvinna kunde få fram en källa närhelst hon var törstig kan

Västra Stenby

ha varit en vanlig tro, andra exempel på samma fenomen finns. Heligheten hos personen i fråga bevisas av att källan kommer fram.

Den nuvarande källan är dock inte den ursprungliga, som har torkat ut. Den nuvarande källan togs upp år 1825, och ett tag användes de båda källorna parallellt, fast av olika gårdar. De två källorna låg intill varandra. Den källa som finns idag är belägen ca 300 meter från nuvarande Västra Stenby kyrka.

I Västra Stenbys kyrkas torn, som är det enda som återstår av den gamla kyrkan, kallad Kälvesten, finns

också en kammare som kallas heliga Birgittas kammare. I den ska hon ha vilat sig på vägen till och från Vadstena. Det finns andra uppgifter som tyder på att hon övernattat här, och i en inventarieförteckning från 1600-talet upptas sängkläder, kanske har kyrkan fungerat som ett härbärke.

Vill du besöka V Stenby kyrka får du upplysningar om öppettider på telefon 0141-203300 helgfri vardag mellan kl 9-12.

*Invid Bigittas källa vid V Stenby kyrka kan man läsa:
”Vid en av sina vandringar från Ulvåsa till Vadstena stannade Birgitta i Västra Stenby.
Hon uttalade då sin törst och genast rann det upp en vattenkälla så hon kunde släcka sin törst.”*

Hagebyhöga kyrka

Hagebyhöga kyrka

Kyrkan, ursprungligen av romansk typ och byggd under 1120-talet, ombyggdes under medeltiden, bland annat genom valvslagning och större fönster.

Man antar att kyrkan byggdes på beställning av en lokal storman, en teori som bland annat styrks av att en empurvåning finns i tornet.

Den medeltida ombyggnaden, förmodligen tillkommen under 1420-talet och sannolikt under ledning av Sune murmästare, förmodas ha utförts av samma personer som vid denna tid även valvslog Vadstena klosterkyrka, något som kan ses i de båda kyrkornas likartade dekor.

Middagsbön vid Hagebyhöga

Här vid Hagebyhöga såg pilgrimerna, som kom hit långt före oss, Vadstens silhuett framför sig. Vid klart väder kunde Klosterkyrkans tornspira skönjas. Syns den även idag?

Vi anar Klosterkyrkan på håll. Den liknar skrinet som den bär. I en av sina visioner liknar Birgitta helgedomen vid Maria som bär Kristus i sig.

Vid åsynen av Klosterkyrkan tog många av sig skorna i vördnad och vandrade barfota in till staden. Vördnad kan också jag känna - även om jag går vidare i mina vandringskängor.

Jag får glädja mig åt att snart få gå in i Vadstena, Jungfru Marias och den heliga Birgittas stad.

Må mina fötter nu bära mig till vandringsens mål.

Vill du besöka Hagebyhöga kyrka får du upplysningar om öppettider på telefon 0141-203300 helgfri vardag mellan kl 9-12.

Mirakel vid Hagebyhöga

Här skall enligt legenden ett mirakel ha inträffat natten mellan den 3 och 4 juli 1374, då den heliga Birgittas relikvarier var på väg att bäras in mot Vadstena. En bonde blev nästan ihjälslagen under ett överfall men räddades mirakulöst sedan Birgitta åkallats.

Gudsmodern. Pilgrimernas vägviserska.

Ikon i Pilgrimscentrums kapell. Välsignad och installerad Herrens Moders dag, fjärde söndagen i advent, den 20 december 2009. Skriven i ett ekumeniskt samarbete av Irma Wikman, Lisa Chemnitz, Gun Ericsson och Patricia Jäverbrant.

Vadstena

Vadstena

... hädanefter ska Jungfrun vara härskarinna och drottning här

I en av den heliga Birgittas visioner ber den heliga Jungfrun himmelens konung: "Min son, giv mig denna platsen Vadstena!"

Genast var djävulen framme och krävde vältaligt sin rätt till denna plats. Men den heliga Jungfrun blir inte svaret skyldig. En lång argumentation följer som avslutas med att Jungfrun säger till djävulen: "Därför ska du fly hädan, ty du är plågornas herre och vredens hövding. Jag däremot är barmhärtighetens moder och himmelens drottning ..."

Kristus säger till Jungfrun: "Min moder, du vann denna plats med rätt. Därför är den rätteligen din. Hittills har de olyckligas tårar och klagorop hörts på denna plats, och deras blod och elände har ropat till mig från jorden och ljudit i mina öron, men nu skall rösten av dem, som lovprisa dig på denna plats, stiga upp till mina öron... Din ovän har under lång tid varit herre på denna plats, men hädanefter skall du vara härskarinna och drottning här."

Vadstena blir en plats för lovprisning, bön, fred och försoning! Birgittaklostret i Vadstena heter "S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae".

Vid målet för vår pilgrimsvandring finner vi Pax Mariae, Marias fred.

Liksom Maria - och Birgitta - kan vi öppna oss och ta emot i våra hjärtan - och begrundna ...

Vi får nu ta med oss Marias fred på vår fortsatta livsvandring.

Vadstena från Vättern

Vadstena

Klosterkyrkan i Vadstena - Förlåtelsens port

Framkomstbön i Vadstena

När jag nu står vid Klosterkyrkan, färdig 1430, byggd helt enligt Birgittas anvisningar, vill jag lyssna till hennes ord om porten jag går in genom:

Den skall kallas Förlåtelsens port. Genom den må alla världsmänniskor gå in, ty var och en som går in genom den porten med förkrossat hjärta och med viljan att bättra sig skall få hjälp i frestelserna, styrka till att göra det goda, andakt i sin bön, förlåtelse för sina synder och vishet i sitt handlande.

Idag kallar vi ibland Klosterkyrkan för "nådens rum för nödens människor". I den kristliga dagvisan

"Den signade dag" Svensk psalm 175, som tros vara skriven i Vadstena kloster, kan man läsa i vers 8:

Den signade tid, de signade år då frälsaren gick här på jorden har helgat vårt liv till dagar av nåd, ja hans är var dag under solen.

Inne i kyrkan ser jag rakt fram Maria med barnet, »Sköna Madonnan«. För Birgitta var det naturligt att hennes orden, Vår heligaste Frälsares orden, "Ordo Sanctissimi Salvatoris" skulle hedra Guds moder, Maria. Hur gör man det? frågade Birgitta. Maria svarade henne:

Jag är himmelens drottning. Du är full av oro över hur du bör prisa mig. Må

Vadstena

du vara helt viss om, att varje lovsång till min son är en lovsång till mig.

Om också mitt hjärta kunde ta emot och ge vidare något gott till andra – vilken nåd!

Tack Gud, för att du följt mig ända fram till detta pilgrimsmål!

Klosterkyrkan och Vadstena kloster

Efter mått och instruktioner som Birgitta Birgersdotter mottagit från Kristus själv, står den där ännu idag, Klosterkyrkan, också kallad Blåkyrkan. Kyrkan invigdes 1430, nästan 60 år efter heliga Birgittas "himmelska födelsedag". Hit har människor från hela världen vallfärdat sedan medeltiden.

Klosterkyrkan är ett av Europas viktiga pilgrimsmål. Den moderne pilgrimen har i Vadstena och Klosterkyrkan det symboliska målet för alla människors färd genom livet. På våren välkomnas pilgrimen av tusentals klosterliljor i munkarnas äppelträdgård.

Från Alvastra med dess cisterciensiskt stränga arkitektur fick Birgitta impulsen att ge sin egen ordens klosterbyggnader och kyrkor rena former utan onödig utsmyckning. Kyrkan skulle vara "av slät gärning, ödmjuk och stark".

Vadstena kloster började byggas 1370 och kunde tas i bruk 1384. Då

Klosterkyrkan i Vadstena

var Klosterkyrkan ännu inte påbörjad. Under hela tiden kyrkan byggdes firades mässa och tidegård i ett litet träkapell byggt mellan pelarraderna.

I klostret skulle finnas 60 systrar och 13 prästmunkar samt 4 diakoner och 8 lekbröder. Antalet skulle motsvara de 13 apostlarna och de 72 lärjungarna. Vid reformationen stängdes Vadstena kloster definitivt 1595 när de sista systrarna fördrevs. Men kyrkan finns kvar med sina medeltida altartavlor och skulpturer.

Det nuvarande klostret i Vadstena, "Sankta Birgittas kloster Pax Mariae", grundades 1935. Där finns i dag 8 systrar.

Klosterkyrkan har nu varit Svenska

Vadstena

Sköna madonnan i Klosterkyrkan

kyrkans församlingskyrka i Vadstena under lika lång tid som den en gång var klosterkyrka. Den katolska församlingen i Vadstena firar sina gudstjänster i det nuvarande birgittinska klostrets kyrka.

I Klosterkyrkan finns skrinet med det som bevarats av klostrets relik-samling, heliga Birgittas relik. Varje

år firas i Klosterkyrkan de birgittinska minnesdagarna, ”den himmelska födelsedagen” den 23 juli och helgonförklaringen den 7 oktober med eku-meniska gudstjänster.

Läs mer på birgittaskloster.se och svenskakyrkan.se/vadstena/klosterkyrkan.

Vadstena – en Herrens vingård

Du är välkommen till Vadstena, heliga Birgittas stad. Birgitta som i en vision hörde Herren tala om att han ”har flera vingårdar, belägna i flera olika nejder, och varje vingårds vin har smak av den nejd, varifrån den stammar”.

Du som kommer hit på ett besök inbjuds att stanna upp på denna heliga plats, kanske besöka skrinet i Klosterkyrkan med Birgittas relik, fundera lite över denna viljestarka kvinnas livsverk och kanske ta till dig hennes bön ”Herre visa mig din väg och gör mig villig att vandra den”. Och du kan fråga dig om denna bön har något att säga dig i dag på din livsvandring.

Du kan också sätta dig en stund vid Sköna Madonnan, be en bön för någon du tänker på och tända ett ljus som tecken på din bön.

I Klosterkyrkan finns en modell över hur Birgitta tänkt sig denna kyrka som är uppförd i enlighet med hennes intentioner, ”av slät gärning, ödmjuk och stark”. Där kan du se hur kyrkan såg ut under klostertiden,

Vadstena

tänkt för systrar, bröder och pilgrimer.

Utanför kyrkan finns ruinen och ombyggda delar efter brödraklosteret. Birgittasystrarnas ursprungliga kloster, det ståtliga Bjälboättens palats, finns kvar och inrymmer ett Klostermuseum som ger dig inblick i klosterlivet. Den stora gården utanför kyrkan, som nu är kyrkogård, var öppen för pilgrimerna som i tusental vallfärdade till Vadstena på 1400- och 1500-talet.

Klosterkyrkan kallas ibland »palm-kyrkan«. Pelarvalven liknar palmkronor smyckade med vegetativa blomstermotiv, en oas för besökaren, pilgrimen. Där palmer växer finns alltid en rinnande källa, där är en rastplats.

I Klosterkyrkan påminns vi också om att Kristus möter oss i vårt lidande. Vi ser Kristi fem sårmärken i takvalven.

En Herrens vingård för systrar, bröder och pilgrimer, alltjämt på 2000-talet.

Var välkommen! Bli stilla! Du är på en utvald plats. Låt den goda fridfulla miljön komma till dig!

Och när klockorna ringer i Rödortnet kan du, om du vill, gå in i Klosterkyrkan och delta i lovsången och bönen. Denna heliga plats är för dig!

I dag i klosterområdet samverkar Birgittasystrarna, med Vadstena församling och Pilgrimscentrum,

Klostermuseum och folkhögskolan. För pilgrimerna finns Pilgrimscentrum som en modern mötes- och samlingsplats. Hit är du välkommen, ta en kopp kaffe, sitt en stund i biblioteket, sov en natt eller flera i gästhemmet och delta om du vill i en pilgrimsvandring eller retreat.

I Klosterkyrkan finns ett rikt och varierat gudstjänstliv som fyller dagen och bärs av Pilgrimscentrum och Vadstena församling tillsammans. Här finns många ideella och engagerade människor som funnit sitt andliga hem i klosterområdet och här finns ett gott ekumeniskt klimat.

Vadstena församling präglas av det stora besökarsantalet och utmaningen att både vara bra mottagare och värdar parallellt med vanligt församlingsarbete. Här finns ett omfattande ungdomsarbete med många engagerade och ett rikt musikliv. Trots idyllen i den lilla staden finns stora diakonala utmaningar, men också många hjälpande händer.

Birgittas vision lever än! Vadstena är en Herrens vingård!

Klosterlijor

Klosterkyrkans valv med Kristi fem sårmärken

När den heliga Birgitta var sju år hade hon en syn. Hon såg jungfru Maria räcka henne en krona och hörde henne fråga: ”Birgitta vill du ha denna krona?”. ”Ja det vill jag”, svarade Birgitta, och kunde känna ett lätt tryck runt sitt huvud när Maria satte kronan på henne.

När hon var tio år hade hon ytterligare en vision. Efter en gudstjänst såg hon Kristus på korset och Birgitta passade på att fråga honom vem som hade gjort honom detta. Kristus svarade: ”De som föraktar mig och glömmar min kärlek”.

Kronan och korset har blivit ett tecken för den Birgittinska spirituali-

teten där samhörigheten med Maria och Kristus är central. Alla pilgrimer som går in i Klosterkyrkan går in under samma valv – Kristi sårmärken murade i kryssvalvens fem röda slutstenar. Vi påminns om att vår gemensamma livsvandring är sårmärkt.

Den krona Maria sträcker fram är hennes glädje: Glädjen efter sorgen, friden efter smärtan, livet efter döden, på stranden till det nya. Hon räcker den också till oss. Det korsmärkta livet är krönt med uppståndelsens liv, med evighetens krona. Ett valv av barmhärtighet och nåd är slaget över livet.

Den heliga Birgittas relikskrin

Har du tänt ett ljus vid någons grav någon gång? Också vid helgonskrin brinner ljus. Här vilar kvarlevor av den heliga Birgitta, hennes dotter den saliga Katarina och delar av klostrets övriga relikksamling. Det är spåren av människor som själva varit ljusbärare, människoliv som Kristusljuset fortfarande lyser genom. När vi kommer till ett helgonskrin faller det ljuset också på oss.

När vi tänker på Birgitta kan vi ana detta märkliga: Alla är vi på något sätt nådens kär, Kristusbärare. Men viktigast av allt: Kristusburna.

Med den heliga Birgitta ber vi:

*Visa mig Herre din väg
och gör mig villig att vandra den.*

Pilgrimscentrum i Vadstena

Pilgrimscentrum i Vadstena ligger alldeles intill pilgrimsmålet Klosterkyrkan. Här finns gästhem med flerbäddsrum. Du kan laga mat i något av självhushållsköken eller äta på någon av stadens många restauranger.

Pilgrimscentrum är öppet året runt. Här finns bokcafé, pilgrimsshop och informationsservice inrymt i en före detta bageribyggnad.

Gudstjänster hålls regelbundet vardagar i Klosterkyrkan eller i Pilgrimscentrums kapell med mässa 8.00 och tidebön 9.00, 12.00 och 15.00.

Enskilda och grupper inbjuds till bön, pilgrimsvandring, retreat, pilgrimskurs, livsåskådningsamtal, vila och rekreation. Pilgrimscentrum vill erbjuda en miljö där man kan fördjupa relationen till Gud, andra och sig själv.

Pilgrimscentrum drivs av Svenska kyrkan, Linköpings stift, med ekumenisk inriktning.

På **Mariagården** erbjuder Pilgrimscentrum en retreatmiljö som inbjuder till gemenskap och tid för egen reflektion och eftertanke.

Till Mariagården är också församlingsgrupper välkomna som söker en gemensam upplevelse med enkelhet, tystnad och delande i en lugn, klosterlik miljö med ett levande gudstjänstliv.

S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae

Glädjens krona

Det femte trädet med röda blad, en prydnadsapel, är planterad vid Birgittasystrarnas kloster, i rabatten mellan klausuren och Vättern. Där passar det bra att be med de sista pärlorna i Glädjens krona.

14 Fortsatta upptäckter och Ny glädje

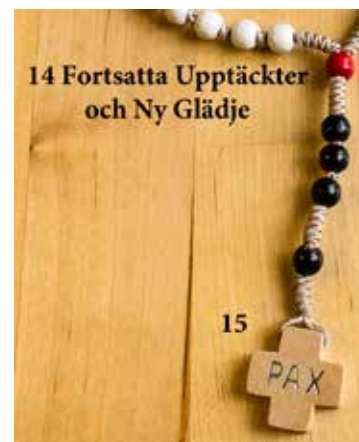
Vid de jordiska mål jag når - som fyller mig med glädje - blir jag ofta påmind: detta är inte allt, jag vill något mer, det finns mer att upptäcka.

Imorgon är en ny dag, en ny sträcka på min livsvandring - med både bävan och glädje ska jag nu fortsätta min livslånga pilgrimsfärd.

”Vilket djup av rikedom, vishet och kunskap hos Gud!” (Rom 11:33)

Jesus sade: ”Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.” (Matt 6:33)

15 Jag är en pilgrim och går med dig, Kristus.

Vadstena

S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae

Det nuvarande klostret i Vadstena, S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae, grundades 1935. I klostret finns i dag åtta systrar. Abbedi är ordet för ett kloster som leds av en abbedissa.

*Birgittasystrarnas abbedi Pax Marie ligger vid Vättern.
Här ingången till klostergården med gästhemmet.*

Birgittasystrarnas orden, med den latinska förkortningen O.Ss.S. grundades på 1300-talet av den heliga Birgitta just här i Vadstena.

Dagordningen har den gamla klosterrytmen: bön - arbete - bön. Att 'bön' står först, betyder att systrarna prioriterar just den delen av livet. Det tar sig uttryck i deras gemensamma tidegård på bestämda tider under dagen. Deras kloster kallas därför för ett kontemplativt kloster.

För att kunna genomföra detta, har de valt att leva inom ett begränsat

område, klausur, och att inte utföra arbeten utanför klostrets tomtgränser.

Klostrets kyrka, S:ta Birgittas kyrka, är den katolska församlingens kyrka. Den är öppen för alla under

tidebön och övriga gudstjänster.

Systrarna har ett gästhem. Du är välkommen till gästhemmet om du längtar efter en rofylld plats att dra dig undan på för några dagar i stillhet och eftertanke.

Några gånger om året leder systarna en "birgittinsk besinningshelg", då de med hjälp av texter av den heliga Birgitta reflekterar över ett visst tema. I fyra meditationsinledningar ger systrarna vägledning till egen eftertanke och besinning.

Vadstena

Församlingen berättar

Vätternkyrkan Vadstena

Vätternkyrkan är Vadstena Frikyrkoförsamlings kyrka. Församlingen bildades den 1 januari 1995. Det skedde genom att Vadstena Missionsförsamling och Vadstena Baptistförsamling gick samman. Församlingen, som har 120 medlemmar, samarbetar med Ekumeniakyrkan och Evangeliska Frikyrkan. Verksamheten sker i Vätternkyrkan - tidigare Missionskyrkan - samt vid församlingens sommarhem Saxtorp. Under sommaren förläggs gudstjänsterna till Saxtorp som också används flitigt av scouter och miniorscouter. En pilgrimsled går förbi Saxtorp som blir ett rastställe för pilgrimerna.

I församlingen finns hemgrupper som är ett bra komplement till söndagens gudstjänst. Stickkaffe, språkkafe och Alphakurser finns också med på programmet som ger utrymme för gemenskap över gränserna.

Vätternkyrkan har en fin akustik och används därför för konserter bl a av Vadstena Folkhögskolas musiklinje. Församlingen har ett rikt musikaliskt arv med duktiga sångare och musiker. Sång- och musikkvällar anordnas varje månad och gudstjänsterna har inslag av solister eller grupper som spelar och sjunger.

Det råder ett gott ekumeniskt klimat som gör att samarbetet mellan församlingarna är ett tydligt inslag i verksamheten.

Ekumeniskt drivs fritidshemmet Tussilagon, soppluncher varje vecka och en gång i månaden är det bön och samtal i de olika kyrkorna. Till påsk, jul och sommaren ges ut ett gemensamt programblad över kyrkornas verksamhet vilket vi gör reklam för vid ett arrangemang som kallas "Kyrkan på stan" där det bjuds på sång och fika.

Välkomna till kyrkan och till Saxtorp!

Läs mer på vatternkyrkan.se

Vätternkyrkan

Vadstena

Birgitta Birgersdotter – Den heliga Birgitta av Vadstena

1302–03? Birgitta föds i Uppland, dotter till lagman Birger Persson och Ingeborg Bengtsdotter

1314 Modern dör

Den heliga Birgitta av Vadstena

1315(–16?) Birgitta blir bortgift med den blivande lagmannen Ulf Gudmarsson på Ulvåsa i Östergötland. Får med tiden åtta barn, fyra flickor och fyra pojkar.

1339 Birgitta och Ulf vallfärdar till Nidaros.

1340–43 Pilgrimsresa med Ulf till Santiago de Compostela.

1344 Ulf dör i Alvastra.

1345 Birgitta får en uppenbarelse i

vilken Kristus uppmanar henne att grunda ett kloster.

1346 Kung Magnus Eriksson testamenterar Vadstena kungsgård till ett blivande kloster.

1349 Birgitta reser till Rom för att vara där under jubelåret 1350.

1353 Birgitta bosätter sig i det ännu existerande huset Piazza Farnese 96, som tillhör en gren av Birgittaorden
1370 Birgittinregeln godkänns av påven Urban V.

1372 Birgittas sista pilgrimsresa går till Jerusalem och det heliga landet.

1373 Birgitta dör i Rom den 23 juli. Den dagen firas som Birgittas himmelska födelsedag.

1374 Hennes kropp förs till Vadstena kloster, som börjat byggas 1369.

1378 Klosterregeln revideras och får sin slutgiltiga form

1391 Helgonförklarad i Rom den 7 oktober; bekräftas av kyrkomötet i Konstanz 1415

1999 Birgitta utnämns av påven till ett av Europas skyddshelgon

Vadstena

Pilgrimens nyckelord bär dig fram till Maria

I koloniområdet vid Vätterns strand i Vadstena finns två oaser som välkomnar pilgrimen.

Pilgrimens nyckelord frihet, enkelhet, tystnad, bekymmerslöshet, långsamhet, andlighet och delande är ingraverade i de plattor som bildar gång fram till ett Maria altare i grönskan. Kolonilott nr 44.

I en annan kolonilott, nr 34, lite närmare stranden, finns vingården. Med vinstockar som år efter år ger oss möjlighet att följa druvan från blomma till mogen frukt.

Kom - slå dig ner för en stunds meditation. Stunden är din.

Rastplats vid vingården

Sancta Birgitta klostermuseum

Sancta Birgitta Klostermuseum ligger i en av Sveriges mest intressanta byggnader. Den byggdes under 1200-talet som kungligt palats. Det var den första profana tegelbyggnaden i Sverige. På 1300-talet ödmjukades palatset och byggdes om till kloster efter de anvisningar den heliga Birgitta fått i sina uppenbarelser. Palatset kom att bli huvudbyggnad och här inrättades bl.a. systrarnas dormitorium som idag är återställt.

Klostret kom att verka fram till slutet av 1500-talet och byggnaderna fungerade från mitten av 1600-talet som Krigsmanshus, alltså hem för krigsinvalidier. På 1800-talet byggdes det åter om för att bli fängelse för en kort tid och sedan mentalsjukhus. 1956 hade den sista sjukhusverksamheten flyttat ut och husets spännande historia kunde bit för bit blottläggas under renoveringar på 1950- och 60-talen.

Klostermuseet inrättades 2003 och berättar om husets historia, livet i klostret och Birgittas liv och gärning.

Vadstena

Här kan man bl.a. se palatsets kapell där Birgitta fick en stor uppenbarelse med hela klosterregeln. Här förvaras också den kista som man bar Birgittas kvarlevor i från Rom till Vadstena. Museet har också en unik samling medeltida textilier varav några är broderade av nunnorna.

Klostermuseet är öppet under sommarhalvåret och i liten omfattning under vintern. Guidningar kan bokas året runt. Museet arrangerar konserter, föreläsningar och seminarier. Här kan man också avsluta sin vandring med en andakt under de medeltida klostervalven.

Välkommen till Sancta Birgitta Klostermuseum!

Klostermuseet finns i den gamla klosterbyggnaden, ursprungligen Folkungaättens palats.

Den 4 juli 1374 bars Birgitta Birgersdotters kvarlevor in i Vadstena i denna kista som nu finns på Sancta Birgitta Klostermuseum. Färden från Rom började den 2 december 1373 under ledning av sonen Birger och dottern Katarina. I sällskapet fanns också de båda biktfaderna Petrus av Alvastra och Petrus av Skänninge.

Framför kistan står en monstrans med en Birgittarelik skänkt av moder Tekla, Birgittasystrarna vid Piazza Farnese i Rom, vid Klostermuséets öppnande 2003.

Vadstena

Mariagården

Pilgrimscentrum i Vadstena inbjuder till retreator på **Mariagården**.

Mariagården erbjuder en enkel miljö, tystnad och delande i en klosterlik miljö med ett levande gudstjänstliv.

Församlingsgrupper som vill samlas kring en gemensam erfarenhet i den andliga miljö som klosterområdet i Vadstena erbjuder är också välkomna.

Mariagården ägs av Birgittasystrarna och hyrs av Pilgrimscentrum som retreatgård.

Mariagården var Mariadötrarnas kloster fram till 1997 då de flyttade till Heliga Hjärtas Kloster vid Omberg.

Pilgrimsmässa

*Vi får liv av ditt liv,
vi får ta emot för att kunna ge,
vi får dela för att hela.*

*L Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek
och den heliga Andens delaktighet vare med oss alla.
Alla Amen.*

INLEDNINGSORD

*L Herren är min herde, ingenting skall fattas mig.
Alla Han för mig i vall på gröna ängar,
Han låter mig vila vid lugna vatten.
L Han ger mig ny kraft,
Han leder mig på rätta vägar, sitt namn till ära.
Alla Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.*

BÖN OM FÖRLÅTELSE

*L I tillit till Guds närvaro och omsorg ber vi:
Alla Gud, min herde och medvandrare,
du som delar mina steg och tankar denna dag,
berör mig nu med din kärlek, genomlys mitt mörker,
förlåt mig mina felsteg i tankar, ord och handlingar.
Inte ens i den mörkaste dal fruktar jag något ont,
ty du är med mig, din käpp och stav gör mig trygg.*

FÖRLÅTELSENS ORD

*Präst Jesus Kristus, världens ljus, genomlyser dig.
Du är förlåten, du får förlåta andra.
Du är försonad, låt försona dig med andra.
I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
Alla Amen.*

Pilgrimsmässa

BIBELLÄSNING

TYST BÖN OCH MEDITATION

NATTVARDARBÖN

- Präst Lovad vare du, Skapare av himmel och jord,
av kropp, själ och ande.
- Alla Du dukar ett bord för mig i mina fienders åsyn,
du smörjer mitt huvud med olja
och fyller min bägare till brädden.
- Präst Lovad vare du, Jesus Kristus,
vår medvandrare i liv och död.
- Alla Du är här i rastplatsens vila, du är här i bröd och vin.
- Präst Lovad vare du, heliga Ande,
trons, hoppets och kärlekens källa.
- Alla Dela vår gemenskap kring dessa gåvor.
Förnya vår tro på Jesus Kristus...
- Präst ... som den natt, då Han blev förrådd, tog ett bröd, tackade,
bröt det och gav åt lärjungarna och sade: Tag och ät. Detta är
min kropp, som blir utgiven för er. Gör detta till min åminnelse.
Likaså tog Han kalken, tackade och gav åt lärjungarna och
sade: Drick av den alla. Denna kalk är det nya förbundet genom
mitt blod, som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse.
Så ofta ni dricker av den, gör det till min åminnelse.
Detta är trons mysterium.
- Alla Kristus har dött.
Kristus har uppstått.
Kristus skall komma åter.
- Präst Heliga Treenighet, öppna oss för nattvardens mysterium:
- Alla Vi får liv av ditt liv, vi får ta emot för att kunna ge,
vi får dela för att hela.
- Präst Gud, vår Fader, sänd din heliga Ande så att vi genom brödet och
vinet, som vi burit fram, tar emot vår Herre Jesus Kristus.
(Vi bär fram vår bön: att du inspirerar oss till att vårda det du
anförtrot oss; skapelsen och miljön och varandra, att de som
lider erfar din närvaro, att de sjuka får kraft, läkedom och
hälsa, att din kyrka lever i enhet, att du välsignar våra försam-
lingar. Vi ber också för dem som vi själva nu nämner...)

Pilgrimsmässa

HERRENS BÖN

- L Gud dina barn ber:
- Alla Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske,
på jorden så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket, din är makten och äran,
i evighet.
Amen.

BRÖDSBRYTELSEN

- L Brödet, som vi bryter, är en delaktighet av Kristi kropp.
- Alla Så är vi, fastän många, en enda kropp,
ty alla får vi del av ett och samma bröd.

FRIDSHÄLSNING *Man kan räcka varandra handen*

O GUDS LAMM

- Alla O Guds Lamm, som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.
O Guds Lamm, som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.
O Guds Lamm, som borttager världens synder,
giv oss din frid.

MÅLTIDENS DELANDE

- Man kan räcka gåvorna till varandra och säga:*
Kristi kropp för dig utgiven.
Kristi blod för dig utgjutet.

Pilgrimsmässa

TYSTNAD

Präst Vi har tagit emot Herren Jesus Kristus. Han bevarar oss till evigt liv.

TACKBÖN

L Gud, tack för din närvaro i brödet och vinet,
i börens stillhet, här på vår rastplats.
Alla Din godhet och nåd skall följa mig varje dag i mitt liv,
och Herrens hus skall vara mitt hem
så länge jag lever.

VÄLSIGNELSE

L Herren välsigne er och bevare er.
Herren låte sitt ansikte lysa över er.
och vare er nådig.
Herren vände sitt ansikte till er
och give er frid.
I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
Alla Amen.

SÄNDNING

L Herre, visa mig din väg
Alla och gör mig villig att vandra den.
L Låt oss gå i frid
Alla I vår Herres Jesu Kristi namn

Birgitta meditationer

”FÖLJ MIG...”

Om att ha förtroende och tillit

HELA och HELIGA

”Mitt hjärta är oroligt tills det finner ro i dig”, skrev Augustinus. Ord för erfarenheten vi alla – på olika sätt - bär på: vi vet att det finns något eller Någon att finna.
Mötet med livet är omvälvande.

Mötet med Jesus Kristus är omvälvande. Vi kan läsa om de första mötena:

* när Maria, Jesu mor, möter Elisabet, Johannes Döparens mor, då sparkar barnet till i Elisabets mage (Lukas 1:42-45);

* när Jesus som tolvåring är i Jerusalems tempel och samtalar med ”de lärde”, då förundras de (Lukas 2:41-52);

* när Jesus går längs stranden eller genom stan och säger: ”Följ mig!”, så gör man det (t ex Lukas 5:1-11 och 5:27-32).

Förtroende och tillit – en aning om att här är någon som är värd mitt förtroende.

Jag frågar mig:

Jag har bestämt mig för att göra en pilgrimsfärd i dag - vad driver eller vem har inspirerat mig till det?

Vem har jag förtroende för? I vems fotspår kan jag tänka mig att vilja gå – eller försöka?

*Heliga Birgitta.
Detalj ur Birgittaaltarskåpet i Vadstena Klosterkyrka.*

*Maria sa till Birgitta:
Visdom finner vi inte så mycket i böcker och skolning
som i hjärtat och i ett gott liv.*

1.

HELIGA BIRGITTA, HELIGA DU OCH HELIGA JAG

Heliga Birgitta är en av oss, en vanlig människa, en vanlig kvinna, med ungefär samma frågor, tankar och erfarenheter som vi. Hon lärde sig tidigt - genom sitt sätt att ta emot och tolka sina livserfarenheter - att ha förtroende för Jesus Kristus.

HELIGA DU OCH HELIGA JAG

En av de saker vi kan inspireras till genom Heliga Birgitta är att se att varje människa är helig. Helig betyder speciell, avskild och i förlängningen utvald och kallad. Vi är kallade, födda till att vara heliga, att göra som Jesus Kristus: ”att gå hans fotspår”.

I dessa reflektioner längs Birgittaleden utgår vi från några händelser i Heliga Birgittas liv och kanske kan vi känna igen oss och vilja säga som hon.

Vad menar jag om jag ber som Birgitta:

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

*Djävulen försöker förloda Birgitta men hon räddas av en ängel.
Kalkmålning i i Tensta kyrka, Uppland.*

En bön av Birgitta:

*Gud, för vilken inget är omöjligt och som kan göra allting,
ge mig kraft att göra det goda och att vara uthållig.*

2.

FÖDD OCH FÅTT LIVET

1303 är det troliga året för Birgittas födelse. Finsta i Uppland (i närheten av Rimbo och Norrtälje) är den plats traditionen talar om.

Hon föddes in i ett sammanhang. I hennes fall med en mor av kunglig börd, Folkungaätten, och en far som var lagman. De var inte fattiga utan hade nog mer än de behövde – därför kunde de också ge vidare. Det var något som Birgitta lärde sig tidigt. I hennes familj var också tron på Gud en naturlig och viktig del av livet. Jesu närvaro och samtalet med honom i bönen var självklar, ja, även Jungfru Maria, helgonen och den himmelska världen var en naturlig del av hennes värld och liv, inte övernaturlig utan naturlig.

Att samtala med Gud och att lyssna inåt och uppåt – det är ett sätt att förstå bönen på.

Hennes syskon, familj och den historiska situation hon levde i, såklart påverkade allt det hur hon själv kom att se på livet och Gud. Hon fick också lära sig att läsa och skriva - vilket inte var självklart då – så hon kunde också läsa om andras livsöden och livsval.

Heliga Birgitta är som du och jag. Vi är präglade av dem som finns runt omkring oss, färgade av erfarenheter och händelser, möten och texter.

Hon skrev ner mycket av det hon var med om och hon har på det sättet fått ord och bilder att själv reflektera över men också att dela med andra.

Om jag själv skulle beskriva vad som präglar mig – vad skulle jag skriva eller säga? Min födelse, människor, händelser, platser, filmer, böcker, erfarenheter av vem Gud är eller inte är. Kanske finns det sånt jag vill lämna bakom mig, men främst vill jag tänka på sånt jag gärna vill bära med mig på min fortsatta pilgrimsfärd.

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

*I sina uppenbarelser mötte Birgitta Kristus och Maria.
Kalkmålning från Tensta kyrka, Uppland.*

*Kristus sa till Birgitta:
Kärleken frågar inte efter svårigheter,
utan strävar tills den nått sitt mål.*

3.

UNGDOMSTID OCH NY FAS I LIVET

Många och mycket inverkar på vårt liv.

Heliga Birgittas mamma lämnade detta livet när Birgitta var bara 10 år. Då fick hon flytta till sin faster Karin i Aspanäs vid sjön Sommen i Östergötland. Det innebar uppbrott och att hon kom in i ett nytt sammanhang och andra förhållanden. Fastern var inte överens med Birgitta i alla avseenden. Hon tyckte t ex att Birgitta bad för mycket och umgicks för mycket med Jesus, Jungfru Maria och helgonen. Vid ett tillfälle, berättar Birgitta, ville Karin ge henne en uppläxning med riset, men det föll som aska när Karin lyfte det mot Birgitta. Pappan och fastern tyckte också att Birgitta skulle gifta sig. Men Birgitta ville helst gå i kloster. Det blev som fastern och pappan ville: hon gifte sig - med Ulf. Och de gjorde som många: byggde hus, fick barn, åtta i Birgittas fall, och levde ett ganska hektiskt vardagsliv. Ulvåsa heter gården de byggde. Den ligger vid sjön Boren i närheten av Motala. Birgittaleden går förbi där! Detta var hon - mot sin förmodan - ändå väldigt nöjd med. Hon var glad åt sitt nya liv.

Drömmar, visioner och vad vi vill.

Grusade planer och att gå dit vi inte tänkt oss.

Uppbrott som vi inte valt själva.

Upptäckten att ibland vänder allt och vi är glada åt det vi får vara med om.

Vilka viktiga nya faser har jag haft i mitt liv?

Vilka vändpunkter har jag varit med om?

Kan jag se att någon har följt mig i spåren?

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

Den extatiska Birgitta. Skulptur i Vadstena Klosterkyrka.

Kristus sade till Birgitta:

Det skulle finnas tre ting i ditt hjärta:

*en bädd där jag kan vila – en bädd där du kan vila från negativa tankar
och begär och alltid tänka på det som är evigt och glädjefyllt;
en bänk där jag kan sitta – bänken är din längtan att alltid sitta bredvid
mig även om du går ut ibland;
och en lampa där jag kan få ljus – ljuset är din tillit till mig, att jag är
kapabel till allt och har allt i min hand.*

4.

VARDAGSLIVET

Som för de flesta var det vanliga vardagslivet den största delen i Heliga Birgittas liv. Hem, kanske familj, mat, arbete, dagliga omsorger, tider att passa, saker att sköta.

Birgitta och Ulf byggde hus, de fick 8 barn och levde familjeliv på gården under ganska många år. Vardagslivet var inte skilt från livet med Gud. De båda hörde ihop helt och hållet. Allt var inneslutet.

Det är i vardagslivet som det vi innerst inne ser som viktigt blir synligt. Det är mitt i livet som jag är kallad av vara. Det är där mitt i det vanliga livet som mitt liv i och genom Gud får sin ”fostran”, kanske vill jag säga: fördjupning. För Birgitta handlade det om att förena ett liv i bön med aktiva handlingar. ”Inte bara prata om det utan göra.” Det berättas t ex att hon – innan hon tog mat till sig själv – dels gav till familjen men också till ”tolv fattiga”, tiggare, flyktingar. Att det just var tolv kan föra tankarna till de tolv apostlarna eller de tolv stammarna i Israels folk och det i sin tur påminner om och blir en symbol för ”helheten”, ”alla”. ”Hela världen” är en del av mig och mitt liv och jag är en del av den och andras liv.

I Vadstena klosterkyrka finns två statyer av Heliga Birgitta. De brukar kallas Den jordnära respektive Den extatiska Birgitta. De visar på vad det är att vara människa. Den jordnära Birgitta har blicken mot jorden. Här finns hennes uppgift just nu. Den extatiska Birgitta har blicken mot himlen – därifrån, från Gud hämtar hon sin kraft.

”Om du nöjer dig med det nödvändiga, kommer ditt liv att bli perfekt”, sa Maria till Birgitta.

Vad skulle det betyda i mitt liv?

Vilka är mina tankar om det vanliga vardagslivet?

Vilka uppgifter kan jag se att jag har och som Gud gett mig?

Vad ska jag ta emot från andra?

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

*Birgitta, Katarina och troligen Birger på pilgrimsfärd.
Kalkmålning från 1514 i Hargs kyrka, Uppland*

*Kristus sa till Birgitta:
Kom ihåg att din kropp och själ är förenade med jorden
men att den helige Ande, som är i himmelen, ger dig förmåga
att förstå hans vilja.*

5.

VAD FINNS DÄR BORTA?

Pilgrim, det är varje människa. Heliga Birgittas liv var på många sätt en pilgrimsfärd, ibland i motvind eller uppförsbacke, ibland i medvind och med mycket energi.

När Birgittas och Ulfs barn vuxit upp och lämnat barndomshemmet – genom giftermål eller att gå i kloster, i deras fall – kom en ny tid igen för dem. Säkert frågade de sig: Vad gör vi nu, då? Den frågan kan vi ställa oss flera gånger i livet: Vad gör jag nu, då? Vad finns där borta? Vi lämnar en fas i livet och går in i en ny. Vad gör jag nu?

Birgitta och Ulf begav sig ut på pilgrimsfärder till platser de bara hört talas om tidigare. De gjorde erfarenheter av sånt andra berättat om. De gick till Nidaros i Norge först och sedan till Santiago de Compostela i norra Spanien. I första hand handlar det inte om att gå långt utan om att finna nya vägar, nya vägar i sitt liv. De måste gå genom flera länder och passera många platser på vägen. Även om vi inte gör långa fotvandringar så kan vi upptäcka att vårt liv är en riktig pilgrimsfärd. Några har möjlighet att bege sig på väg en eller flera gånger - som du, kanske, på Birgittaleden - på yttre resor till platser en bit bort, men de flesta av oss gör de viktigaste upptäckterna där vi känner oss som mest hemma: i vårt eget inre, i vårt eget hjärta.

Någon sa en gång: ”Du kommer inte att finna det du gett iväg för att söka om du inte burit det med dig!”

Vi har det! Guds rike, ”Paradislivet där hjärtat finner ro” som vi längtar till har vi redan börjat att upptäcka. Just därför beger vi oss ibland iväg – oftast för att längta hem igen.

Och denna insikt eller erfarenhet delar vi med varandra, människor i alla tider, Heliga Birgitta liksom jag. Det må vara vid Ristafallen, längs Göta kanal, på Birgittaleden eller på någon annan plats – den mänskliga erfarenheten är densamma: ”Mitt hjärta är oroligt tills det finner ro i dig”.

Vad vill jag göra i mitt liv nu?

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

I en dikt skriver Evert Modig:

”Förunderligt gå där pilgrimer
såg samma syn vid kvällningen
som nu när vattnet ryker
över stigen vid Ristafallen.”

Mogna druvor i Pilgrimscentrums kolonitädgård - Vingården

En ängel sa till Birgitta:

Den väg som leder till livet, är beredd för dig. Porten är öppen och Herren själv kommer dig till mötes med frid. Tro därför fast att vägen är beredd... Skynda med kärlek emot Herren...så skall han mottaga dig med kärlek.

6.

VISIONEN OM EN VINGÅRD

När Heliga Birgitta och Ulf kommer hem igen från Santiago de Compostela, då börjar återigen en ny tid i deras liv. De flyttar till ett hus nära Alvastra kloster. Birgitta blir dock änka ganska snart därefter och får ett arbete utanför hemmet, hos kung Magnus och drottning Bianca, i Vadstena kungsgård/slott. På resorna mellan Alvastra och Vadstena, ca 4 mil, kom hennes ungdomstankar tillbaka: klosterlivet.

I en mängd gudomliga uppenbarelser – alltså något hon uppfattade som ord från Gud själv, Jesus, Jungfru Maria och andra gestalter – fick hon bland annat veta att hon skulle bygga en Vingård i Vadstena. Vingård är en bra bild för det som skulle växa fram: ett kloster och en mötesplats. 60 systrar och 25 bröder skulle skapa en miljö – en vingård – både för sig själva och för alla pilgrimer som Heliga Birgitta visste skulle komma dit. Bilden av Vingården påminner om Bibelns berättelse om Lustgården, Paradiset, där kvinnor och män samarbetar, räknar med varandra och låter andra kvinnor och män bidra bland annat med sin närvaro. Ibland eller snarare oftast räcker närvaron.

Förverkligandet av sin vision fick Birgitta aldrig se. Det var hennes dotter, Sankta Katarina, som fick göra arbetet på plats och dessutom bli den första abbedissan. Så är det många gånger för oss alla: vi får bidra till helheten men inte alltid se slutresultatet. Men här kan vi bli påmind om något mycket glädjefyllt: vi behövs för helheten. Ibland får vi vara den som avslutar det andra har påbörjat. ”Det anstår inte den vise att ha bråttom”, sa Maria till Birgitta.

På vilket sätt kan jag se att andra har lagt grunden för mig?

Och att ”jag får så där andra får skörda”?

Vad är min vingård?

Min närvaro – vågar jag glädjas åt att andra behöver mig?

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

Nattvardsbröd bakat på Pilgrimscentrum

*Maria sa till Birgitta:
Ett andligt liv bekräftar de talade orden,
och de heligas föredömen hjälper mer än värtalighet,
som inte förverkligas i handling.*

7.

JAG FÅR SÄTTA SPÅR I VÅR VÄRLD

Heliga Birgitta var ödmjuk inför Gud – det vill säga: lyssnade noga. Inför människor var hon också lyssnande, särskilt de som inte hade någon som förde deras talan, de fattiga och ledsna. Hon talade frimodigt till både påvar och andra med maktanspråk om att vara ärlig inför Gud, sig själv och andra människor. Hon påminde om att det är viktigare att lyssna till och följa Guds röst än människor.

Visst, vi kan inte alltid säga vad som helst till vem som helst, men vi kan bidra till vår värld, som vi kan likna vid en vingård. Inte minst viktigt är att utgå från att också jag själv är en omistlig del i helheten. Om inte jag är här – då är det inte helt.

Jesus talade om vinträdet med dess många grenar. Han är stammen. Vi är grenarna. Jag är en gren. Som bär frukt på olika sätt och olika sammanhang.

Vi kan också erinra oss viljan som finns i oss att dela med varandra. Brödet som vi får dela. ”Brödet som vi bryter är en delaktighet av Kristi kropp”, säger vi i Mässan. Lärjungarna som mötte den Uppståndne Kristus i Emmaus på Påskdagen, de kände igen honom när han bröt brödet med dem. (Lukas 24). Vi får dela för att hela.

Miljön – den som Gud gett oss att vårda - är beroende av alla. Vi sätter spår, för att återgå till bilden av ”att följa” - vi trampar upp vägen åt varandra.

Gud, tack för livet som du ger mig och oss alla.

Tack för samhörigheten, mottagandet och givandet.

Tack för Jesus som trampat upp vägen till Dig.

Tack för att jag får följa Hans fotspår.

Tack för Heliga Birgitta som inspirerar mig att se att det är möjligt.

Tack för att mina fotspår har stor betydelse för andra.

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

Denna plats och denna stund är din, Herre.
Öppna våra sinnen för helighetens närvaro
i våra kroppars vila,
i våra själars stillhet,
i marken som bär oss,
i luften vi andas,
i vindens beröring.
Du omger oss, Gud, på alla sidor.
Låt oss nu tryggt vila i din heliga omsorg
om allt som lever.

TILL INGÅNG

L Herre, öppna mina läppar,
A så att min mun kan förkunna ditt lov.

L Gud, kom till min räddning.
A Herre, skynda till min hjälp.
Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. Halleluja.

SÅNG (sid 155 - 157)

PSALM (sid 141 - 154)

BIBELLÄSNING

Man kan läsa en av föregående söndags texter eller enligt en bibelläsningsplan eller:

Måndag

I Mos 1:1, 26–28,31

I begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Gud sade: »Vi skall göra människor som är vår avbild, lika oss...« Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem...

Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon.

Tisdag

Kol 3:12–14

Som Guds utvalda, heliga och älskade skall ni alltså klä er i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod. Ha fördrag med varandra och var överseende om ni har något att förebrå någon. Liksom Herren har förlåtit er skall också ni förlåta. Men över allt detta skall ni ha kärleken, det band som ger fullkomlighet.

Laudes

Onsdag

Joh 1:1–5

I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud. Det fanns i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom det, och utan det blev ingenting till av allt som finns till. I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.

Torsdag

Apost 17:24–28

Gud som har skapat världen och allt den rymmer, han som är herre över himmel och jord, ... – han är ju inte långt borta från någon enda av oss. Ty i honom är det vi lever, rör oss och är till, ... Vi har vårt ursprung i honom.

Fredag

1 Pet 1:3–4

Välsignad är vår herre Jesu Kristi Gud och fader. I sin stora barmhärtighet har han fött oss på nytt till ett levande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda, till ett arv som inte kan förstöras, fläckas eller vissna och som väntar på er i himlen.

Lördag

1 Pet 1:13–16

Var därför beredda att bryta upp, och håll er vakna. ... Lev ett alltigenom heligt liv, liksom han som har kallat er är helig. Det står ju skrivet: Ni skall vara heliga, ty jag är helig.

Söndag

Joh 15:9–17

Liksom Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek. Om ni håller mina bud blir ni kvar i min kärlek, så som jag har hållit min faders bud och är kvar i hans kärlek. Detta har jag sagt er för att min glädje skall vara i er och er glädje bli fullkomlig. Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er. Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner ... Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er och bestämt er till att gå ut i världen och bära frukt, frukt som består, och då skall Fadern ge er vad ni än ber honom om i mitt namn. Detta befäller jag er: att ni skall älska varandra.

Laudes

TYST BÖN OCH MEDITATION

RESPONSORIUM *Växelläsning*

Måndag

- L Låt mig morgon efter morgon förnimma din nåd,
ty jag förtröstar på dig.
A Låt mig morgon efter morgon förnimma din nåd,
ty jag förtröstar på dig.
L Visa mig den väg som jag bör vandra,
A ty jag förtröstar på dig.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Låt mig morgon efter morgon förnimma din nåd,
ty jag förtröstar på dig.

Tisdag

- L Av dig och genom dig och till dig är allting.
A Din är äran i evighet.
L Herre, otaliga är dina verk! Med vishet har du
gjort dem alla.
A Din är äran i evighet.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Av dig och genom dig och till dig är allting. Din
är äran i evighet.

Onsdag

- L Prisa Herren min själ!
Jag vill prisa Honom så länge jag lever,
lovsjunga min Gud så länge jag finns till.
A Prisa Herren min själ!
Jag vill prisa Honom så länge jag lever,
lovsjunga min Gud så länge jag finns till.
L Behåll mig vid liv på dina vägar,
ty i dig har jag min glädje.

Laudes

A Jag vill lovsjunga min Gud så länge jag finns till.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Prisa Herren min själ!
Jag vill prisa Honom så länge jag lever,
lovsjunga min Gud så länge jag finns till.

Torsdag

L Herre, lär mig dina vägar, visa mig dina stigar.
A Herre, lär mig dina vägar, visa mig dina stigar.
L Led mig i din sanning, lär mig, du som är min
Gud, min räddare.
A Visa mig dina stigar.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Herre, lär mig dina vägar, visa mig dina stigar.

Fredag

L Herre, om jag går eller ligger ser du det,
A du är förtrogen med allt jag gör.
L Om jag står eller sitter vet du det,
A fast du är långt borta, vet du vad jag tänker.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Herre, om jag går eller ligger ser du det,
du är förtrogen med allt jag gör.

Lördag

L Gud, du är min Gud. Bittida söker jag dig.
A Gud, du är min Gud. Bittida söker jag dig.
L Ty du är min hjälp.
A Bittida söker jag dig.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Gud, du är min Gud. Bittida söker jag dig.

Söndag

L Detta är den dag som Herren har gjort.
låt oss jubla och vara glada.
A Detta är den dag som Herren har gjort.
låt oss jubla och vara glada.
L Tacka Herren, ty han är god.

Laudes

A Låt oss jubla och vara glada.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Detta är den dag som Herren har gjort.
Låt oss jubla och vara glada.

BENEDIKTUS *Sakarias lovsång; Luk 1:68–79.*

L Välsignad är Herren, Israels Gud,
A som besöker sitt folk och ger det frihet.
I Han reser för oss frälsningens horn *
i sin tjänare Davids släkt,
II så som han för länge sedan lovat*
genom sina heliga profeter,
I frälsning från våra fiender *
och från alla dem som hatar oss.
II Han visar barmhärtighet mot våra fäder +
och står fast vid sitt heliga förbund *
den ed han svor vår fader Abraham:
I att rycka oss ur våra fienders hand
och låta oss tjäna honom utan fruktan, *
rena och rättfärdiga inför honom i alla våra dagar.
II Och du, mitt barn, skall kallas den Högstes profet, *
ty du skall gå före Herren och bana väg för honom.
I Så skall hans folk få veta att frälsningen är här
med förlåtelse för deras synder *
genom vår Guds barmhärtighet och mildhet.
II Han skall komma ned till oss från höjden, +
en soluppgång för dem som är i mörker och i
dödens skugga,*
och styra våra fötter in på fredens väg.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

A Välsignad är Herren Israels Gud, *
som besöker sitt folk och ger det frihet.

Laudes

BÖN INFÖR DEN KOMMANDE DAGEN

L Herren Jesus är mitt ibland oss.
A I hans namn vill vi be.

Här kan man be med egna ord eller innevarande veckas kollektbön eller

Måndag

Vid morgonljusets uppgång prisar vi dig, Herre, ty du är hela världens Frälsare. Vi vet inte vad som ska hända oss i dag, men vi vet att du har förutsett det i din oändliga godhet. Du har gått före oss, därför kan vi vara lugna. Vi tillber din vilja, din visdom och kärlek. Med fullkomlig förtröstan lägger vi vår dag i dina händer.

Tisdag

Du allra högste, ärorike Gud, upplys mitt mörker och ge mig en rätt tro, ett fast hopp och en fullkomlig kärlek. Ge mig, Herre, insikt och känsla för det som är nödvändigt, så att jag kan uppfylla ditt heliga och sanna uppdrag denna dag. Låt mig inte glömma att du vet vägen, att du är sanningen, att du ger livet.

Onsdag

Du – som ville mitt liv och har skapat mig efter din vilja – allt i mig känner du och omsluter med ömhet; det svaga likaväl som det starka, det sjuka likaväl som det friska. Därför överlämnar jag mig åt dig utan fruktan och förbehåll. Som ett lerkärl lämnar jag mig i dina händer. Jag prisar din vishet, du som tar till dig det svaga och skadade och lägger din skatt i bräckliga lerkärl. Fyll mig med ditt goda, så att jag blir till välsignelse.

Torsdag

Tack, Gud, för nattens vila och rekreation. Nu sjunger hela din skapelse sin lovsång. En förväntan vilar i allt som lever. Vi ber inte om nya himlar och en ny jord idag, men vi ber om nya livsvidgande erfarenheter. Vi ber inte om stora andliga upplevelser, men vi ber om öppna sinnen för det betydelsefulla i det till synes oansenliga. Vi ber inte om att bli förskonade från det svåra i livet, men vi ber om kraft att möta mörkret inom och utom oss med insikten att vi får vandra i ditt ljus. Tack, Gud, för att du ger oss en ny dag på vår hisnande livsvandring.

Laudes

Fredag

Min Gud, i gemenskap med Jesus, din Son, vill jag överlämna allt det som denna dag kommer att bli fylld av. Vid denna timme spikades han på korsets altare. Jag vill låta varje hjärtslag, varje tanke, varje liten handling förenas med honom. Gud, också allt det som blir fel och min synd vill jag överlämna till dig och ber om förlåtelse för Jesu Kristi skull. Gud, jag ber om nåden att jag och alla människor följer din heliga vilja, och att du hjälper oss att ta emot varje dag som en gåva. Hjälp oss att acceptera det som ligger bakom oss och att glädjas över gemenskapen med dig nu och i evighet.

Lördag

Dagens första tanke går till dig, Jesus. Du kom från himlen för att vandra jordiska vägar. Därför är vår värld inte längre en plats där synd och död har sista ordet. Du har gjort livet på jorden heligt genom att själv leva det. Du har lämnat outplånliga spår efter dig. Hjälp oss att klart se de spåren och följa dem.

Söndag

Denna plats och denna stund är din, Herre Jesus Kristus. Öppna våra sinnen för helighetens närvaro. Vi tillber dig, Herre, här och i alla dina kyrkor som finns i hela världen, och vi lovprisar dig för att du genom ditt heliga kors har befriat världen. Du omfamnar oss med din kärlek. Låt oss nu tryggt vila i din heliga omsorg och närvaro.

HERRENS BÖN

Vår Fader, du som är i himlen,
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske,
på jorden så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem
som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket.
Din är makten och äran i evighet.
Amen

VÄLSIGNELSE

Herren välsigne oss och bevara oss.
Herren låte sitt ansikte lysa över oss och vare oss nådig.
Herren vände sitt ansikte till oss och ge oss frid.
I Faderns och Sonens och den heliga Andens nam.
Amen

SLUTBÖN

L Herre, visa mig din väg
A Och gör mig villig att vandra den.

INLEDNINGSSORD

L Gud, vi behöver din välsignelse
A i natt, under dagar som kommer, vid livets slut.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

HERRENS BÖN *som dina barn ber vi:*

Vår Fader, du som är i himlen,
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske,
på jorden så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem
som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket.
Din är makten och äran i evighet.
Amen.

TID FÖR EFTERTANKE

BÖN OM FÖRLÅTELSE

L Om vi bekänner våra synder, är Gud trofast och rättfärdig,
så att han förlåter oss synderna och renar oss från all
orättfärdighet.
A Amen.
L Låt oss i tillit be och bekänna.
A Gud, min herde och medvandrare,
du som delar mina steg och tankar denna dag,
berör mig nu med din kärlek,
genomlys mitt mörker,

Completorium

förlåt mig mina felsteg
i tankar, ord och handlingar.
Inte ens i den mörkaste dal fruktar jag något ont,
ty du är med mig,
din käpp och stav gör mig trygg.

- L Jesus Kristus, världens ljus, genomlyser oss.
Vi är förlåtna, vi får förlåta andra.
Vi är försonade, vi får försona oss med andra.
I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
A Amen

Man kan också börja Completoriet här:

TILL INGÅNG

- L Gud, kom till min räddning.
A Herre, skynda till min hjälp.
Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. Halleluja.

SÅNG (sid 155 - 157)

PSALM (sid 141 - 154)

BIBELLÄSNING

Som i Laudes eller enligt bibelläsningsplan eller:

Måndag

Mika 7:7-8

Men jag spanar efter Herren,
jag väntar på Gud, min räddare:
min Gud skall höra mig.
Triumfera inte, du min fiende!
Jag har fallit men reser mig igen,
jag sitter i mörker, men Herren är mitt ljus.

Tisdag

Gal 2:19-20

Jag har ju genom lagen dött bort från lagen för att leva för Gud. Jag har blivit

Completorium

korsfäst med Kristus, men jag lever, fast inte längre jag själv, det är Kristus som lever i mig. Så långt jag ännu lever här i världen lever jag i tron på Guds son, som har älskat mig och offrat sig för mig.

Onsdag

1 Joh 3:18-21

Mina barn, låt oss inte älska med tomma ord utan med handling och sanning. Då förstår vi att vi är sanningens barn, och om vårt hjärta dömer oss kan vi inför honom övertyga det om att Gud är större än vårt hjärta och förstår allt. Mina kära, om hjärtat inte dömer oss kan vi stå frimodiga inför Gud.

Torsdag

Joh 14:27

Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Känn ingen oro och tappa inte modet.

Fredag

Kol 3:3-4

Ni har ju dött, och ni lever ett osynligt liv tillsammans med Kristus hos Gud. Men när Kristus träder fram, han som är ert liv, då skall också ni träda fram i härlighet tillsammans med honom.

Lördag

1 Thess 5:23-24

Må han som är fridens Gud helga er helt igenom, och må er ande, själ och kropp bevaras hela och oskadda, så att de är utan fläck när vår herre Jesus Kristus kommer. Han som kallar er är trofast, han skall åstadkomma det.

Söndag

Upp 7:9-17

Sedan såg jag, och se: en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och Lammet klädda i vita kläder med palmkvistar i sina händer. Och de ropade med hög röst: »Frälsningen finns hos vår Gud, som sitter på tronen, och hos Lammet.«

Completorium

RESPONSORIUM *Växelläsning*

L I dina händer, Herre Gud, befaller jag nu min ande.
A I dina händer, Herre Gud, befaller jag nu min ande.
L Du förlossar mig, Herre, du trofaste Gud.
A I dina händer, Herre Gud, befaller jag nu min ande.
L Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A I dina händer, Herre Gud, befaller jag nu min ande.

NUNC DIMITTIS *Symeons lovsång; Luk. 2:29–32.*

L Skydda oss, o Herre, medan vi vakar,
A bevara oss då vi sover, så att vi vakar med Kristus
och kan vila i trygghet.
L Herre, nu låter du din tjänare gå hem, *
i frid, som du har lovat.
A Ty mina ögon har skådat frälsningen *
som du har berett åt alla folk,
L ett ljus med uppenbarelse åt hedningarna *
och härlighet åt ditt folk Israel.
A Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.
A Skydda oss, o Herre, medan vi vakar,
bevara oss då vi sover, så att vi vakar med Kristus
och kan vila i trygghet.

BÖN INFÖR NATTEN

L Herren Jesus är mitt ibland oss.
A I hans namn vill vi be.

Här kan man be tyst, med egna ord eller:

Vaka över oss, Herre, himmelske Fader,
och bevara oss för allt ont både till kropp och själ.
Ge oss nåd att i denna natt trygga vila under ditt beskydd.
Och när vår sista afton kommer, låt oss då få insomna i din
frid, så att vi må uppvakna till din härlighet.
Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

eller:

Completorium

Måndag

Min Gud, var hos mig i mörkret och omslut mig med din nåd. Du är min viloplats, min fasta punkt, mitt hem i världen. Hos dig blir jag åter barn och bärs genom tiden. Tankarna får vila hos dig och hjärtat finner sin ro.

Tisdag

O Herre, mitt livs Härskare! Ge mig inte lättjans, förtvivlans, högmodets och det fåfånga pratets ande, utan giv mig, din tjänare, renhetens, ödmjukhetens, tålmodets och kärlekens ande. Herre, låt mig se mina egna överträdelser och låt mig aldrig döma min broder eller syster. I tro på din barmhärtighet går jag nu till vila.

Onsdag

Gud, vår Fader, välsigna dem som särskilt behöver din välsignelse i natt. Välsigna dem som reser till lands, till sjöss och i luften, dem som går hungriga och frusna, de fångslade och utstötta, de sjuka, de sömnlösa och de sorgsna. Välsigna var och en av oss, och stanna kvar hos oss tills dagen gryr och skuggorna försvinner. För Jesu Kristi skull.

Torsdag

Tack för dagens vandring. Jag överlämnar kroppens och själens trötthet i dina händer, min Gud, och ber om vila och sömn i nattens mörker. Vaka över mig, du som osynligt varit min medvandrare denna dag.

Fredag

Vaka, Herre Jesus Kristus, med dem som vakar, väntar och gråter denna natt, och sänd dina änglar till dem som sover. Vårda dina sjuka, ge vila åt de betryckta, välsigna de döende, ge lindring åt de plågade, beskydda de glada – allt för din kärleks skull

Lördag

Kom till oss, Herre, med din nåd och beskydda oss under denna natt, så att vi i morgon får vakna upp, fyllda av Andens kraft och glädjen över Kristi uppståndelse. Genom Jesus Kristus.

Completorium

Söndag

Uppståndne Herre, du ser att jag ibland är vilsen, som en främling på denna vår jord. Min själ längtar och törstar efter dig. Och mitt hjärta är oroligt till dess det överlätit åt dig, Herre Kristus, allt som hindrar mig att leva i din närvaro. Därför vill jag överlämna mig och denna dags vandring i dina barmhärtiga händer.

VÄLSIGNELSE

L Herren give oss i natt sin frid
A och sin nåd när morgonen gryr.
L Gud, den Allsmäktige och barmhärtige, Fadern, Sonen
och heliga Anden, välsignar oss och bevarar oss.
A Amen

SLUTBÖN

L Herre, stanna kvar hos oss,
A det är kväll och dagen är snart slut.
L I frid vill jag lägga mig ned
A och i frid skall jag somna in.
L Ty du, Herre, låter mig bo i trygghet
A under dina vingars skugga.
L Låt oss tacka Fadern och Sonen och den heliga Anden.
A Låt oss prisa Herrens namn i evighet.

Psalterium

Psalm 8

I Herre, vår härskare,*
väldigt är ditt namn över hela jorden.
II Jag vill besjunga din himmelska prakt*
med ett barns, ett dibarns mun.
I Du har rest ett värn mot dina fiender*
för att betvinga ovän och hämnare.
II När jag ser din himmel, som dina fingrar format,*
månen och stjärnorna du fäste där,
I vad är då en människa att du tänker på henne,*
en dödlig att du tar dig an honom?
II Du gjorde honom nästan till en gud,*
med ära och härlighet krönte du honom.
I Du lät honom härska över dina verk,*
allt lade du under hans fötter:
II får och oxar, all boskap,*
och markens vilda djur,
I himlens fåglar och havets fiskar,*
allt som vandrar havets stigar.
II Herre, vår härskare,*
väldigt är ditt namn över hela jorden.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalterium

Psalm 23

- I Herren är min herde,*
ingenting skall fattas mig.
- II Han för mig i vall på gröna ängar,*
han låter mig vila vid lugna vatten.
- I Han ger mig ny kraft
och leder mig på rätta vägar,*
sitt namn till ära.
- II Inte ens i den mörkaste dal*
fruktar jag något ont,
- I ty du är med mig,*
din käpp och din stav gör mig trygg.
- II Du dukar ett bord för mig*
i mina fienders åsyn,
- I du smörjer mitt huvud med olja*
och fyller min bägare till brädden.
- II Din godhet och nåd skall följa mig*
varje dag i mitt liv,
- I och Herrens hus skall vara mitt hem*
så länge jag lever.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalm 24

- I Jorden är Herrens med allt den rymmer,*
världen och alla som bor i den.
- II Det är han som har lagt dess grund i havet*
och fäst den över de strömmande vattnen.
- I Vem får gå upp till Herrens berg,*
vem får gå in i hans tempel?
- II Den som har skuldlösa händer och rent hjärta, +
som inte håller sig till falska gudar*
och aldrig har svurit falskt.
- I Han får välsignelse av Herren*
och riklig lön av Gud, sin räddare.
- II Här är det släkte som sökt sig till Herren,*
som träder fram inför ditt ansikte, du Jakobs Gud.

Psalterium

- I Portar, öppna er vida! +
Höj er, uråldriga dörrar!*
- II Låt ärans konung draga in!
Vem är då ärans konung? +
Det är Herren, den väldige hjälten,*
Herren, väldig i strid.
- I Portar, öppna er vida! +
Höj er, uråldriga dörrar!*
- II Låt ärans konung draga in!
Vem är han, ärans konung? +
Det är Herren Sebaot,*
han är ärans konung.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalm 25:I

- I Herre, jag sätter mitt hopp till dig, +
du min Gud, jag förtröstar på dig.*
Svik mig inte, låt inte mina fiender triumfera!
- II Den som hoppas på dig blir aldrig sviken,*
men den trolöse skall stå där tomhänt.
- I Herre, lär mig dina vägar,*
visa mig dina stigar.
- II Led mig i din sanning, lär mig, +
du som är min Gud, min räddare,*
ständigt hoppas jag på dig.
- I Herre, kom ihåg din barmhärtighet,*
den godhet du alltid har visat.
- II Glöm min ungdoms synder, allt jag brutit, +
tänk på mig i din trofasthet,*
Herre, du som är god.
- I Herren är pålitlig och god,*
därför visar han syndarna vägen.
- II Han leder de ödmjuka rätt,*
de ödmjuka lär han sin väg.
- I Allt vad Herren gör är nåd och trofasthet*
mot dem som håller hans förbund och hans bud.

Psalterium

II Herre, min synd är stor,*
förlåt den, ditt namn till ära.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen

Psalms 46

I Gud är vår tillflykt och vår styrka,*
en hjälp i nöden, som aldrig svikit.
II Därför räds vi inte om än jorden skälver*
och bergen störtar i havets djup,
I om än vattnen brusar och skummar*
och bergen darrar vid havets uppror.
II Herren Sebaot är med oss,*
Jakobs Gud är vår borg.
I Här är en flod vars strömmar
ger glädje åt Guds stad,*
som den Högste har helgat till sin boning.
II Därinne bor Gud, den skall aldrig falla,*
den får hjälp av Gud när morgonen gryr.
I Folken larmar, riken vacklar.*
Då hörs hans röst och jorden bävar.
II Herren Sebaot är med oss,*
Jakobs Gud är vår borg.
I Kom och skåda Herrens gärningar,*
som slår världen med skräck.
II Han gör slut på krigen över hela jorden, +
han bryter bågen och bräcker spjutet,*
sköldarna bränner han upp i eld.
I Lugn! Besinna att jag är Gud,*
upphöjd över folken,
upphöjd över jorden.
II Herren Sebaot är med oss,*
Jakobs Gud är vår borg.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalterium

Psalms 84

I Ljuvlig är din boning,*
Herre Sebaot!
II Jag förtärdes av längtan till Herrens förgårdar.*
Nu jublar min själ och min kropp
mot den levande Guden.
I Sparven har funnit ett rede*
och svalan ett bo för sina ungar:
II dina altaren, Herre Sebaot,*
min konung och min Gud.
I Lyckliga de som bor i ditt hus*
och alltid kan sjunga ditt lov.
II Lyckliga de som har sin styrka i dig,*
de som gärna drar upp till templet.
I När de går genom Bakaträdens dal
blir den en flödande källa,*
höstregnet fyller den med välsignelse.
II De går genom port efter port,*
tills de möter Gud på Sion.
I Herre Gud Sebaot, hör min bön,*
lyssna, du Jakobs Gud!
II Ge akt på vår sköld, o Gud,*
se i nåd till din smorde!
I En dag på dina förgårdar är bättre*
än tusen dagar där hemma.
II Jag står hellre vid tröskeln i min Guds hus*
än jag bor i de gudlösas tält.
I Herren Gud är sol och sköld.*
Herren ger nåd och ära,
II dem som lever ostraffligt*
vägrar han ingenting gott.
I Herre Sebaot,*
lycklig den som förtröstar på dig.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalterium

Psalms 90

- I Herre, du har varit vår tillflykt*
från släkte till släkte.
- II Du fanns innan bergen föddes, +
innan jorden och världen blev till.*
Du är Gud från evighet till evighet.
- I Du låter människan bli mull igen,*
du säger: Bli vad du en gång var!
- II Tusen år är i dina ögon
som den dag som förgick i går,*
som en av nattens timmar.
- I Sjuttio år varar vårt liv,*
åttio, om krafterna står bi.
- II De flyende åren är möda och slit,*
snart är allt förbi, och vi är borta.
- I Lär oss hur få våra dagar är,*
då vinner vårt hjärta vishet.
- II Mätta oss var morgon med din nåd,*
så får vi jubla av glädje i alla våra dagar.
- I Visa din makt för oss som tjänar dig,*
visa din härlighet för våra barn.
- II Herre, vår Gud, låt oss känna din ljuvlighet.*
Låt allt vi gör krönas med framgång!

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 91

- I Den som bor i den Högstes skydd*
och vilar i den Väldiges skugga,
II han säger: »Herren är min tillflykt och min borg,*
min Gud som jag förtröstar på.«
- I Han räddar dig från jägarens nät *
och från den förhärjande pesten.
- II Han täcker dig med sina vingor, +
under dem finner du tillflykt,*
hans trofasthet är en sköld och ett bålverk.
- I Du behöver inte frukta nattens fador*
eller pilen som flyger om dagen,

Psalterium

- II inte pesten som smyger i dunklet*
eller farsoten som härjar i middagshettan.
- I Tusen kan falla bredvid dig,
ja, tiotusen vid din sida,*
men du skall inte drabbas.
- II Din tillflykt är Herren,*
du har gjort den Högste till ditt värn.
- I Inget ont skall drabba dig,*
ingen olycka komma nära ditt hus.
- II Han skall befalla sina änglar *
att skydda dig var du än går.
- I De bär dig på sina händer,*
så att du inte stöter foten mot någon sten.
- II Över lejon och ormar går du fram,*
du trampar på vilddjur och drakar.
- I Han håller fast vid mig, och jag räddar honom,*
jag skyddar honom, ty han känner mitt namn.
- II Han åkallar mig, och jag svarar honom, +
jag är med honom i nöden,*
jag befriar honom och ger honom ära.
- I Jag skall mätta honom med ett långt liv*
och låta honom erfara min hjälp.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 104:1

- I Lova Herren, min själ!*
Mäktig är du, Herre, min Gud,
- II I höghet och härlighet är du klädd,*
du sveper dig i ljus som i en mantel.
- I Himlen har du spänt ut som ett tält,*
ovan skyn har du timrat din sal.
- II Du gör molnen till din vagn*
och far på vindens vingor.
- I Du gör vindar till dina sändebud*
och eldslågor till dina tjänare.
- II Jorden har du ställt på stadig grund,*
den kan aldrig i evighet rubbas.

Psalterium

- I Urhavet täckte den som en klädnad,*
vattnet stod högt över bergen.
II Det flydde för ditt rytande,*
när du dundrade tog det till flykten,
I uppför bergen, ner i dalarna,*
och stannade där du bestämt.
II Du satte en gräns för vattnet:*
aldrig mer skall det täcka jorden.
I Du låter källor rinna upp och bli till strömmar*
som forsar fram mellan bergen.
II De ger vatten åt alla markens djur,*
vildåsnor släcker där sin törst.
I Vid dem häckar himlens fåglar*
och sjunger bland täta löv.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 104:II

- I Du vattnar bergen från din sal,*
jorden mättas av allt vad du ger.
II Du låter gräs växa för boskapen*
och örter till människans tjänst.
I Så frambringas föda ur jorden *
och vin, som gör människan glad,
II olja, som ger hennes ansikte glans,*
och bröd, som ger henne styrka.
I Libanons cedrar släcker sin törst,*
Herrens träd, som han planterat.
II Där har fåglar sina reden,*
i deras kronor har hägern sitt bo.
I De höga bergen är stengetens hem,*
klyftorna ger klippgrävlingen skydd.
II Du gjorde månen, som visar årets tider,*
och solen, som vet när den skall gå ner.
I Du sänder mörker, och det blir natt.*
Då myllrar alla djur i skogen fram,
II de unga lejonerna ryter efter rov*
och begär sin föda av Gud.

Psalterium

- I Solen går upp, och de drar sig undan*
och lägger sig ner i sina hålor.
II Människan går ut till sina sysslor*
och arbetar tills kvällen kommer.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 104:III

- I Otaliga är dina verk, o Herre!
Med vishet har du gjort dem alla,*
jorden är full av vad du skapat.
II Där är havet, det väldiga, vida, +
med en myllrande skara utan tal*
av djur både stora och små.
I Där stävar skeppen fram, där är Leviatan,*
som du skapat till att tumla om i djupet.
II Alla sätter sitt hopp till dig,*
du skall ge dem föda i rätt tid.
I Du ger dem, och de tar emot,*
du öppnar din hand, och de äter sig mätta.
II Du döljer ditt ansikte, och de blir förskräckta, +
du tar ifrån dem deras ande, och de dör*
och blir åter till mull.
I Du sänder din ande, då skapas liv.*
Du gör jorden ny.
II Må Herrens ära bestå för evigt,*
må Herren glädja sig över sina verk.
I När han ser på jorden skälver den,*
rör han vid bergen börjar de ryka.
II Jag vill sjunga till Herrens ära så länge jag lever,*
lovsjunga min Gud så länge jag är till.
I Må min bön behaga Herren, +
må jag få glädjas över honom.*
Lova Herren, min själ! Halleluja!

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalterium

Psalms 107

- I Tacka Herren, ty han är god,*
evigt varar hans nåd.
- II Så skall de befriade säga,*
de som Herren befriat ur nöden
- I och som han hämtat hem från alla länder,*
från öster och väster, norr och söder.
- II Några gick vilse i öknar,*
de fann ingen väg till bebodda städer.
- I De var hungriga och törstiga,*
och deras krafter sinade.
- II Då ropade de till Herren i sin nöd,*
och han räddade dem ur deras trångmål.
- I Han lät dem finna den rätta vägen*
till en stad där människor bodde.
- II De skall tacka Herren för hans godhet,*
hans underbara gärningar mot människor.
- I Han ger de törstande att dricka*
och mättar de hungriga med allt gott.
- II Han förvandlar öknen till sjö*
och det torra landet till vattenkällor.
- I Han låter de hungrande slå sig ner där*
och bygga sig en stad att bo i.
- II Den som är vis skall ge akt på detta*
och besinna Herrens godhet.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 111

- I Jag vill tacka Herren av hela mitt hjärta*
i de rätträdigas krets, i menigheten.
- II Stora är Herrens verk,*
de begrundas av alla som älskar dem.
- I Höga och majestätiska är hans gärningar,*
hans rättfärdighet varar för alltid.*
Han låter oss minnas sina under.

Psalterium

- II Nådig och barmhärtig är Herren, +
han ger föda åt dem som fruktar honom,*
han minns för evigt sitt förbund.
- I Allt han bestämt är orubbligt +
och står fast för evig tid,*
det förverkligas i rättrådighet och sanning.
- II Han befriade sitt folk,
slöt för evigt sitt förbund.*
Heligt är hans namn och värt att frukta.
- I Att frukta Herren är vishetens begynnelse, +
insikt vinner de som gör hans vilja.*
För alltid ljuder hans lov.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 121

- I Jag ser upp emot bergen:*
varifrån skall jag få hjälp?
- II Hjälpen kommer från Herren,*
som har gjort himmel och jord.
- I Han låter inte din fot slinta,*
han vakar ständigt över dina steg.
- II Han sover aldrig, han vakar ständigt,*
han som beskyddar Israel.
- I Herren bevarar dig, +
i hans skugga får du vandra,*
han går vid din sida.
- II Solen skall inte skada dig om dagen,*
inte månen om natten.
- I Herren bevarar dig från allt ont,*
från allt som hotar ditt liv.
- II Herren skall bevara dig +
i livets alla skiften,*
nu och för evigt.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalterium

Psalms 139:I

- I Herre, du rannsakar mig och känner mig. +
Om jag står eller sitter vet du det,*
fast du är långt borta vet du vad jag tänker.
- II Om jag går eller ligger ser du det,*
du är förtrogen med allt jag gör.
- I Innan ordet är på min tunga*
vet du, Herre, allt jag vill säga.
- II Du omger mig på alla sidor,*
jag är helt i din hand.
- I Den kunskapen är för djup för mig,*
den övergår mitt förstånd.
- II Var skulle jag komma undan din närhet?*Vart skulle jag fly för din blick?
- I Stiger jag upp till himlen, finns du där,*
lägger jag mig i dödsriket, är du också där.
- II Tog jag morgonrodnadens vingar,*
gick jag till vila ytterst i havet,
skulle du nå mig även där*
och gripa mig med din hand.
- II Om jag säger: Mörker må täcka mig,*
ljuset omkring mig bli natt,
- I så är inte mörkret mörkt för dig,
natten är ljus som dagen,*
själva mörkret är ljus.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 139:II

- I Du skapade mina inälvor,*
du vävde mig i moderlivet.
- II Jag tackar dig för dina mäktiga under,*
förunderligt är allt du gör.
- I Du kände mig alltigenom,*
min kropp var inte förborgad för dig,

Psalterium

- II när jag formades i det fördolda,*
när jag flätades samman i jordens djup.
- I Du såg mig innan jag föddes,*
i din bok var de redan skrivna,
de dagar som hade formats*
innan någon av dem hade grytt.
- I Dina tankar, o Gud, är för höga för mig,*
väldig är deras mångfald.
- II Vill jag räkna dem är de flera än sandkornen,*
när jag till slutet är jag ännu hos dig.
- I Rannsaka mig, Gud, och känn mina tankar,*
pröva mig och känn min oro,
- II se om min väg för bort från dig,*
och led mig på den eviga vägen.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Psalms 148

- I Prisa Herren i himlen,*
prisa honom i höjden.
- II Prisa honom, alla hans änglar,*
prisa honom, hela hans här.
- I Prisa honom, sol och måne,*
prisa honom, alla strålande stjärnor.
- II Prisa honom, du himlarnas himmel,*
du vatten ovanför himlen.
- I De skall prisa Herrens namn,*
ty han befallde och de skapades.
- II Han gav dem deras plats för evig tid,*
bestämde en ordning som aldrig förgår.
- I Prisa Herren på jorden,*
havsdjur och väldiga djup,
- II blix och hagel, snö och dimma,*
du stormvind som gör vad han befäller,
- I alla höjder och berg,*
alla fruktträd och cedrar,

Psalterium

- II vilda djur och boskap,*
kräddjur och flygande fåglar,
I alla jordens kungar och folk,*
alla dess furstar och domare,
II ynglingar och flickor,*
gamla och unga.
I De skall prisa Herrens namn, +
hans namn är det enda upphöjda,*
över jord och himmel är hans majestät.
II Han har gjort sitt folk mäktigt, +
till ära för alla sina trogna,*
för Israel, det folk som står honom nära.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Sånger

Bevara mig Gud

Bevara mig Gud, jag behöver dig.
Du öppnar en väg till livet.
Hos dig finns glädje, fullkomlig glädje.

Jesus, Guds son

Jesus, Guds Son, du ljus i mitt inre,
låt inte mörkret få tala till min själ.
Jesus, Guds Son, du ljus i mitt inre,
öppna mig för din kärlek och frid.

I mörker går vi

I mörker går vi, i mörker,
och söker den dolda källan.
Endast vår törst ger oss ljus i vår natt,
endast vår törst ger oss ljus.

I min Gud

I min Gud har jag funnit styrka,
i min Herre har jag allt.
Han har öppnat för mig en väg,
och bytt min ängslan i jubelsång,
och bytt min ängslan i jubelsång.

Lita på din Gud

Lita på din Gud,
var inte rädd.
Hans frid skall fylla ditt hjärtas rum.
Lita på din Gud. Halleluja, halleluja.

Tacka Herren

Tacka Herren, ty han är god,
hans nåd varar evigt.
Tacka Herren, ty han är god.
Halleluja.

Sånger

Lova Gud, min själ

Lova Gud, min själ,
och prisa Herrens namn.
Lova Gud, min själ.
Han fyller mig med liv.

Du som är livets källa

Du som är livets källa,
du är kärlek, du är en eld.
Kom, Guds heliga Ande,
kom, Guds heliga Ande.

Jag lämnar nu min ande

Jag lämnar nu min ande
i dina händer, o Fader.
Jag lämnar nu min ande
i dina händer, o Fader.

Laudate Dominum

Laudate Dominum,
laudate Dominum,
omnes gentes. Alleluja.
Laudate Dominum,
laudate Dominum,
omnes gentes. Alleluja.

O Gud, du känner mitt hjärta

O Gud, du känner mitt hjärta,
o Herre, du ser min själ.
Du skall leda mig på evighetens väg,
du skall leda mig på evighetens väg.

Jag vill lovsjunga Gud

Jag vill lovsjunga Gud så länge jag lever.
Jag vill prisa min Gud så länge jag finns till.
All min glädje har jag i Herren.
All min glädje har jag i Herren.

Sånger

Laudes/Morgon

En jordisk dag, en dag från dig,
o Jesus, fyll den med ditt liv.
Rättfärdighetens sol är du,
låt hjärtat renas i dess ljus.

Vi är ej längre utanför.
I dig vi lever, lider dör
och uppstår till ett evigt liv,
du är i oss, vi är i dig.

En dag i makt från himmelen
du kommer till vår jord igen.
Vi tecknen på din ankomst ser,
din nåd du här och nu oss ger.

Dig, heliga Treenighet,
som allt förnyar, allt oss ger,
lovsjunger vi, tills vi en gång
får sjunga Lammets nya sång. Amen.

Completorium/Kväll

Tack, Fader, för den dag du gav,
för kvällen som nu sänkes ner,
för bördorna du lyfter av,
när du förlåtelse oss ger.

Som floderna mot havet går
och solen sänks vid dagens slut,
så strömmar hjärtats kärlek, lov
och dröm, o Gud, mot dina djup.

Låt oron sjunka, varje rest
av söndring, stolthet och förakt,
och själen vaka, vara gäst
hos dig som inget öga sett.

Vi nalkas dig i Jesu namn,
o Vår Fader, och vi dig ber:
tag in oss i din öppna famn
och din förlåtelse oss ge. Amen.

Bön vid vandringens början

L I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
A Amen.

Vid vandringens början påminner vi oss om att Gud skapat oss till pilgrimer. Det är naturligt och viktigt för oss att bege oss på yttre och inre vandring. I hela mänsklighetens och kyrkans historia har sökandet och finnandet varit det som fyllt oss med glädje och mening. Guds löfte om närvaro och stöd följer oss längs vägen.

Vi får med hela vårt väsen – kropp, själ och ande – ge uttryck för vår längtan efter att lära känna Gud, oss själva och vår omvärld. Vandringen har en startpunkt, kanske är den en »uppbrottets plats«, kanske är det en tidpunkt i livet då det blivit nödvändigt, kanske är det glädjens och frihetens dag eller den dag vår bön blivit besvarad och vår dröm går i uppfyllelse. Med en öppenhet för vad Gud har inbjudit oss till inleder vi vår pilgrimsfärd. Vi blir också påmind om att vår pilgrimsvandring, våra vägval, också har med andra, våra medvandrare, att göra. Vi kommer att sätta spår på olika sätt. Vi blir vittnen för vår tro och längtan.

Gud, tack för livet som du ger oss. Du har skapat oss med en vilja till att söka oss utåt och inåt. Du har skapat oss till att söka dig, den värld du fött oss in i och oss själva. Vi får upptäcka att det är i dig vi lever, rör oss och är till. Tack för att du har skapat oss till kropp, själ och ande. Tack för minnet, förståndet och viljan. Tack för att vi får vara pilgrimer för Kristus.

Kristus, vi får bege oss på färd i yttre och inre landskap, över åkrar och fält och vatten, genom skogar, städer och ödemark, i ljus och mörker. Överallt och genom allt går du med oss. Du har lovat att vara med oss alla dagar – i den tron går vi. Genom din Ande är du förenad med oss.

Heliga Ande, det nya livets Ande, våra kroppar är ditt tempel, du vill hjälpa oss att se, du vill hjälpa oss att hitta rätt. Hjälp oss att se vilka vägar som är våra.

Gud, i dina händer överlämnar vi oss själva, varandra och dem vi möter på vägen.

VÄLSIGNELSE

Herren välsigne dig. Må Herren visa dig vägen. Må Herren låta dig finna det du gett dig ut att söka. Må Herren leda dig fram till målet. I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den*

Bön vid rastplatser under dagen

L I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn
A Amen.

Vid rastplatsen – vid en kyrka, en äng, en källa eller en dikeskant – kan vi påminnas om att livet mår bra av en rytm; bön och arbete, bön och pilgrimsvandring. Varje rastställe är förberett av Gud och människor på olika sätt. Kanske kan medvetenheten om att vi får ta del av varandras möda bli en källa till glädje. Var vi än befinner oss så är det i Gud »vi lever, rör oss och är till«. (Apost 17:28)

Rastplatsen kan också vara en plats att dra sig tillbaka på, för att vila, för att reflektera och påminna sig om att Herren vandrar med oss. »Kom följ med mig bort... så att vi får vara ensamma och ni kan vila er lite«. (Mark 6:30) Kanske passar det bra att fira Pilgrimsmässa vid en rastplats längs vägen. Mässan kan övergå i ett »knytkalas« enligt urkyrklig sed. Man kan också be någon av tidebönerna i denna bok. Eller denna bön:

Tack, Gud, för det som ligger bakom mig och tack för att du ständigt förbereder nya mål för mig. Tack för denna plats. Tack för dem som arbetat och berett marken. Tack för alla dem som stannat upp här före mig. Nu vill jag be också för dem som kommer efter mig. Vi är en gemenskap över tiden.

Välsigna denna plats och alla dem som lever, arbetar och rastar här. Tack för maten och drycken och delandet. I Jesu namn.

Här kan man läsa PSALM 23 (sid 142)

MÅLTIDSBÖN

Psalm 104:III

L Alla sätter sitt hopp till dig,*
du skall ge dem föda i rätt tid.
A Du ger dem, och de tar emot,*
du öppnar din hand, och de äter sig mätta.

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden,*
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen

När vandringen återupptas efter rasten kan man be:

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den.*

Bön vid vandringens mål

L I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.
A Amen.

Vid målet för vandringen kan man inleda med att berätta/läsa något om platsen eller kyrkan. Man kan påminna om att denna plats/kyrka/källa är ett vittnesbörd om det stora målet, målet för vår livsvandring, i Guds rike, där vi får möta honom, Gud och hans Son Jesus Kristus, som vi sökt och vars närvaro och stöd vi fått ana. Till detta mål har många sökt sig och tillsammans utgör vi den stora skaran av människor med samma tillhörighet. »Vårt hemland är himlen...« (Fil 3:20–4:1)

Att vi har vår tillhörighet i Gud inspirerar oss till att vilja vara med att skapa en himmelsk miljö redan här och nu. Det är inte en verklighetsflykt utan en kallelse att ta vår livsvandring som en glädjefylld uppgift. – Om man är i en kyrka kan man gå fram till altaret eller samlas vid en ljusbärare.

Här kan man läsa PSALM 84 (sid 145)

Gud, du har skapat mig till att vara pilgrim och lagt i mig längtan att söka. Jag tackar dig för livsvandringen, för uppförsbackar, höjder och nedförslut. Jag tackar dig för grus, skog och asfalt, för sol och regn, för nya perspektiv, för upptäckter och insikter. Jag tackar dig att jag nått målet för denna del av min livslånga pilgrimsfärd.

Tack för denna plats, som får vara en påminnelse för mig om att målet är möjligt att nå och är öppet för alla.

Nu ber jag att du välsignar min och alla andras fortsatta livsvandring. Till dig överlämnar jag mig med kropp, själ och ande.

Herre, visa mig din väg, och gör mig villig att vandra den. I Jesu namn.

Här kan man be HERRENS BÖN (sid 135)

VÄLSIGNELSE

Här kan präst eller någon annan teckna korsets tecken på pilgrimernas panna och välsigna med t ex orden:

*Herren välsigne dig och bevara dig på din fortsatta livsvandring (och på alla dina vägar).
I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Amen.*

Om Birgittaleden

Resa till Birgittaleden

Du kan börja din vandring var du vill på Birgittaleden. Det är lätt att komma till orterna på leden med bil eller med tåg eller buss.

www.sj.se

www.ostgotatrafiken.se

Hitta på Birgittaleden

I denna guidebok finns kartor och vägbeskrivningar. Önskar du större kartor, i A4-format, finns de att ladda ner och skriva ut på:

www.pilgrimscentrum.se/pilgrimsvandring/vandringsleder

Framkomlighet

Birgittaleden går på farbar väg, mest asfalt och en del grusväg, utom den slinga som går upp till Birgittas udde. Den går det dock bra att cykla på. Längs med Göta kanal får man inte köra bil. Mellan Söderköping - Västra Husby och mellan Vreta kloster - Borensberg får man därför köra på landsvägen, om man färdas i bil.

Pilgrimscertifikat

Vid framkomsten till Vadstena kan du få ett pilgrimscertifikat som visar att du gått Birgittaleden. Du kan få det på Pilgrimscentrum eller hos Birgittasystrarna.

Besöka kyrkorna

Vid beskrivningen av kyrkorna längs vägen i denna bok står det när de i regel är öppna. Öppettiderna kan varieras under veckan och under årets olika perioder. Därför kan det vara bra att du ringer församlingen och tar reda på kyrkans öppettider. Ibland har de möjlighet att öppna särskilt för dig. Telefonnummer till församlingarna finns på deras hemsidor. Länkar finns på sidan 163.

Mat och vatten

Mataffärer och restauranger finns i tätorterna. Mellan dessa finns inget att köpa. I Gårdeby och Askeby finns inga mataffärer. Ta med dig matsäck och rikligt med vatten.

Om du kommer när kyrkan är öppen kan det finnas möjlighet att fylla på vatten i kyrkan. Annars kan man ju fråga efter vatten i stugorna man går förbi.

Toaletter

Toaletter finns utanför Landeryds, Kaga och Vreta klosters kyrkor. På sträckan Vreta kloster – Borensberg, längs med Göta kanal, finns flera rastplatser med toaletter. Övriga sträckor får man söka sig på lämpligt sätt ut i naturen. Man kan naturligtvis besöka toaletter i kyrkor och församlingshem när de är öppna. Vid Hagebyhöga kyrka finns en torrtoa invid parkeringsplatsen.

Övernattning

Man kan lätt finna rum för natten på Birgittaleden. Vandrarhem finns i Söderköping, Linköping, Berg (Vreta kloster), Borensberg, Motala och Vadstena. Se svenskatouristforeningen.se och mallboden.se

Boka gärna övernattning i förväg. Ta också reda på vandrarhemmens öppettider. De kan nämligen variera.

Man kan också fråga församlingarna längs vägen om möjlighet att övernatta i församlingshem. I till exempel Gårdeby, Askeby och Vreta kloster finns denna möjlighet. Se länkar nedan.

I Gårdeby finns Bed & Breakfast: www.smedjan.net.

I Ljungsbro finns vandrarhem på Ljungsbro fritidscentrum: www.medley.se/ljungsbro-fritidscenter/vandrarhem

Pilgrimscentrum Vadstena, gästhem, tel 0143-105 71, pilgrimscentrum@svenskakyrkan.se
www.pilgrimscentrum.se

Birgittasystrarnas gästhem, Vadstena, tel 0143-109 43, www.birgittaskloster.se
guesthouse@birgittaskloster.se

Vadstena folkhögskola, www.vadstena.fhsk.se

Vadstena Klosterhotell, tel 0143-315 30, www.klosterhotel.se

Fler möjligheter med hotell, pensionat och bed and breakfast finns på webben, kommunernas hemsidor mm. Där finner du också deras turistbyråer med mängder av information.

Länkar till församlingar längs Birgittaleden

Församlingar längs Birgittaleden välkomnar pilgrimer att delta i gudstjänster och andra samlingar. Du får reda på vad som sker i respektive församling genom att besöka deras hemsidor.

www.svenskakyrkan.se/soderkoping

Gårdeby: www.svenskakyrkan.se/ostraryd/pilgrim

Askeby: www.svenskakyrkan.se/akerbo/pilgrim

Landeryd: www.landeryd.com

S:ta Maria i Johannelund: www.johannelundsforsamling.se

S:t Lars: www.stlars.se

Linköping: www.linkopingsdomkyrka.se

Skäggetorp: www.svenskakyrkan.se/linkoping/skaggetorp

Kaga: www.svenskakyrkan.se/karna/kaga-kyrka

Vreta kloster: www.svenskakyrkan.se/vretakloster

Borensberg: www.svenskakyrkan.se/borensbergspastorat

Borensberg: www.salemborensberg.org

Ekebyborna: www.svenskakyrkan.se/borensbergspastorat/ekebyborna

Motala, Råsnäskyrkan, Lillkyrkan: www.motalaforsamling.se

Västra Stenby och Hagebyhöga:

www.svenskakyrkan.se/borensbergspastorat/askaforsamling

Vadstena: www.vadstenaochdalsforsamlingar.se

S:t Nikolai katolska församling (Linköping, Vadstena, Motala)

www.sanktnikolai.se

S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae i Vadstena

www.birgittaskloster.se

Vätternkyrkan i Vadstena: www.vatternkyrkan.se

Göta kanal

Besök gärna Göta kanals hemsida, www.gotakanal.se. Där kan du kan läsa om kanalens tillkomst och om sevärdheter längs med vägen. Du kan också ladda ner Göta kanalappen med tips om evenemang, sevärdheter, mat och dryck mm.

Klostermuseum

Sancta Birgitta Klostermuseum, Vadstena
www.visitostergotland.se/vadstena

Boktips

Per Beskow, Anette Landen (red): Birgitta av Vadstena, Pilgrim och Profet. Natur och Kultur 2003
Lars Bergquist: Birgitta i uppenbarelsernas spegel. Proprius 2003
Helge Nordahl: Den heliga Birgitta. Artos och Norma bokförlag 2011
Bön Vision Skapande i Herrens vingård, red Ingemar Hagerfors. Artos 2012
Heliga Birgittas uppenbarelser. Urval och översättning av Alf Härdelin. Svenska klassiker utgivna av Svenska Akademin 2004
Pilgrimens tidegård. Pilgrimscentrum 2016
Lilla pilgrimsboken. Verbum
Anna Braw, red: Pilgrimslivet. Libris förlag 2013
Carl Axel Aurelius: På helig mark. Pilgrimen i historia och nutid. Artos 2014
Lars Erik Axelsson: Det började med förundran. Pilgrimsvandringens historia och teologi. Killan 2015
Martin Lind: Salt, bröd och vin - en pilgrimsteologi. Verbum 2011.
Hans-Erik Lindström: Pilgrimens sju nyckelord. Libris 2015.
Peregrinus skriftserie. Se förteckning i början av denna bok.

Mer information om Birgittaleden och Pilgrimsliv

Pilgrimscentrum i Vadstena
www.pilgrimscentrum.se
pilgrimscentrum@svenskakyrkan.se
0143 10571

Medverkande

Text

21	Ekarna berättar	Ingemar Hagerfors
28	Söderköping S:t Anna	Ola Linderoth
30	Ur Kyrkorna i Sankt Anna av	Dag Södling 1994
32	Västra Husby-Gårdeby	Stefan Sandberg
36	Askeby kloster	Susanne Glöersen
37	Bön vid eken i Askeby	Maria Bergendahl
41	Landeryd	Annika Johansson
42	S:ta Maria i Johannelund	Anne Henriksson
45	S:t Lars	Annika Värblom Sandström
46	Linköpings domkyrka	Ulrika Sköld
58	Skäggetorp	Emil Holmgren
60	Kaga	Carl Jyllermark
67	Borensbergs baptistförsamling	Niklas Bjernhagen
79	Lillkyrkan	Helena Skogstjärna
81	Råssnäs kyrkan	Mattias Ellehammar
86	Birgittas källa vid V Stenby	Ur Helgon och heliga källor i Linköpings stift. Ida Falk
92	Vadstena	Christer Staaf
96	Klosterkyrkan och relikskrinet	Ingemar Hagerfors
101	Vätternkyrkan	Christer Staaf
103	S:ta Birgitta Klostermuseum	Nisse Martinsson
111	Birgitta meditationer	Markus Lindberg
		Tomas Wettermark

Foto

46	Heliga Birgitta	Linköpings domkyrka
47	Nicolaus Hermanni	Linköpings domkyrka
48	”The Pilgrim”	Miguel Muñoz Rubilar
49	Linköpings domkyrka	Fredric Sommer
114	Kalkmålning Tensta kyrka	Henrik Wannfors
116	Kalkmålning Tensta kyrka	Henrik Wannfors
120	Kalkmålning Hargs kyrka	Arto Tanskanen, Frösåkers församling.
	Övriga bilder	Pilgrimscentrum i Vadstena

Mina anteckningar